

Odprte strani

dr. Božidar Debenjak

Kriza industrialističnih modelov socializma in problem okolja

dr. Radivoje Nikolić — Cveto Zaplotnik

En delavec za tovarno nič ne pomeni, zdravje pa vsakomur veliko

dr. Drago Vuk — Marija Volčjak

Ekološki problemi nas bodo čedalje bolj tiščali

Brez sramu in strahu, v zaupanje

Danes je Božič, med vsemi cerkvenimi prazniki najbolj spoštovan in ljudski, ki po svoji izvorni in nepopačeni vsebini ni samo cerkveni praznik in nima samo krščanske vsebine, ampak je Božič tudi najpomembnejši praznik številnih in po ustavi enakopravnih verskih skupnosti v Jugoslaviji. Božič je predvsem praznik družine, praznik želje po miru in človeški sreči, praznik, ki naj mine brez nepotrebne blišča in potrošništva, dan, ko naj tudi padejo tako številne in krute pregrade med ljudmi. Tako široko, človeško in iskreno je izzvenelo tudi sredino novoletno in božično voščilo predsednika republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Jožeta Smoleta.

Božič naj bo za Cerkev cerkveni praznik, za vernike verski, in ljudski za vse tiste, ki ga želijo praznovati. Te vsebine se sicer medsebojno izključujejo, se pa dopolnjujejo in potrjujejo. Povzdigovanje ene oblike nad drugo, nasilje in zmagoslavje enega pogleda nad drugim je za človeško, družbeno in politično razumevanje in sožitje škodljivo. Prav ničesar drugega ni imela slovenska SZDL pred očmi, ko je lani začela razpravo o Božiču in jo nadaljevala tudi letos. Ne delajmo pa prehitrih korakov, upoštevajmo, da smo v tej državi

nacionalno in versko zelo različni, in ravnamo, da bomo svoje osebno prepričanje lahko izrazili brez sramu in strahu, v medsebojnem zaupanju. Ne bodimo ozki in ob Božiču ne imejmo za glavni problem, ali bo današnja odsotnost posameznika z dela ali šolanja upravičena ali ne.

Verski interes je svoboden, kot so svobodni tudi ostali interesi znotraj socialističnega samoupravnega pluralizma, je zapisal Kar.elj. Interese je treba usklajevati po demokratični poti in vsaj v Sloveniji postajamo za tak družbeni dialog zrelejši, in kar je še posebej pomembno, strpnejši. Pritrjujem dr. Vekoslavju Grmiču, ko je dejal, da je praznovanje Božiča ljudsko, kulturno, cerkveno in tudi politično vprašanje. Politika, na obeh straneh, je Božiču kot cerkvenemu in tudi ljudskemu prazniku vzela veljavo, sedaj pa jo vrača, ker smo se vsi spremenili; na strani oblasti in na strani Cerkve.

Nismo se pa samo spremenili. Postali smo človeško in politično modrejši in v tem je videti smisel praznovanja Božiča. Če tako mislimo, ne postajamo služabnik tega ali onega, ampak samo na strani tistih, ki so prepričani, da je Božič tudi preizkus naše zrelosti.

J. Košnjek

DEDEK MRAZ JE ŽE TU — V pričakovanju novega leta so kajpak najbolj razigrani otroci, ki pohajkujejo med pisano razsvetljenimi smrečicami in stojnicami po mestnih ulicah, vsi nestrpni, kdaj bodo ugledali dedka Mraza in njegove spremljevalce. S posebno bogatim programom za otroke so se letos na Gorenjskem posebej izkazali Tržičani, ki so na Deteljici pripravili novoletni sejem, podoben ljubljanskemu rajanju. V sredo popoldne pa so jim mladi gledališčniki povabili na »veselico« posebne sorte, na igre na snegu, ki jih bodo ponovili v torek ob štirih. — Foto: F. Perdan

Sportniki počastili jubilej Alpine — Najboljši slovenski športniki, ki so jih izbrali slovenski športni novinarji, so bili v torek zvečer gostje Zarov in Alpine, ki slavi 40-letnico obstoja. Na izjemno prijetnem večeru v dvorani v Žireh so športniki povedali marsikaj zanimivega o svojem življenju, sportu, uspehih, neuspehih in načrtih. Najboljša sta bila smučarja Mateja Svet in Bojan Križaj, ki mu je direktor Alpine Tomaž Košir izročil spominsko darilo. Več o prireditvi na športni strani. (J. K.) — Foto: F. Perdan

Odlikovanje Andreja Peharca

Tržič, 24. decembra — Sinoči je bila na Občinskem komiteju ZK v Tržiču manjša slovesnost, na kateri je predsednik Občinskega komiteja ZK Milan Ogris Andreju Peharcu, dolgoletnemu družbenopolitičnemu delavcu Tržiča, izročil Red republike s srebrnim vencem, s katerim ga je odlikovalo predsedstvo SFRJ.

GORENJSKI GLAS
glas za vas

Slovenska SZDL ima novo vodstvo

Demokracija najprej v lastni hiši

Ljubljana, 22. decembra — Za predsednika republiške konference SZDL je bil ponovno izvoljen Jože Smole, za podpredsednika, zadolženega za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko, pa Viktor Žakelj iz Žirov, nekdanji predsednik škojčeloške občinske skupščine in sedaj svetovalec predsedstva Slovenije za gospodarsko področje.

O vseh vprašanih sedanje-ga časa, o krizi na skoraj vseh področjih našega življenja, o zahtevah, naj se vladi končno že dokaže njeno zmotno ravnanje in načrtovanje in predlogih, da slovenska SZDL angažira znanje in predloži svoj program takojšnje rešitve krize, ki smo jo tako kot mnogi na svetu s svojo glavo sposobni ukrotiti, ker sicer ne bomo več sposobni najti izhoda, je bil govor na torkovi programski in volilni seji republiške konference SZDL. Razprav je bilo izjemno veliko, uvodnega referata Jožeta Smoleta niso brali, ker so ga delegati dobili naprej, veliko pa je bilo nasploš govora o nadaljnji demokracizaciji naše družbe.

Viktor Žakelj, podpredsednik republiške konference SZDL

Razprava o demokracizaciji se je tokrat zožila predvsem na demokracizacijo v svoji hiši

— v SZDL. Pri tokratnih volitvah je bil napredek storjen, vendar ne pri kandidatih za vodilne dolžnosti v republiški konferenci. Nekateri, predvsem mlajši, so opozarjali, da bi morali imeti vsi kandidati enake možnosti. Spraševali so, zakaj so izginili s kandidatske liste nekateri evidentirani in zakaj so se pojavila imena, o katerih pred tem ni bilo govora. Za vsakega, ki je ponovno predlagan, bi kazalo temeljiteje oceniti delo, vsak pa bi moral razložiti svoj program. Predlagano je bilo oblikovanje posebne skupine, ki bi oblikovala nove oblike volilnih opravil mimo kadrovske komisije SZDL. Z obljubo, sprejeto na konferenci, da bodo pripombe upoštevane pri naslednjih volitvah, nismo le začasno odpravili pomisleke, ampak je SZDL prevzela resno odgovornost za demokracizacijo in odprtost v svoji hiši.

J. Košnjek

Iz slabe moke ni dobrega kruha

Moka je predolgo v skladiščih

Kranj, 21. decembra — Čeprav radi rečemo »kruh, naš vsakdanji«, pa ob ugotovitvah sanitarne inšpekcije Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko odpade vsak čustven odnos do mlinarjev, pekov in vseh ostalih, ki so kakorkoli odgovorni za kakovost moke in kruha.

Inšpektorji so septembra in oktobra letos pregledali moko v skladiščih občinskih blagovnih rezerv in v pekarnah in ugotovili, da je bila moka kakovostna le v sedmih od skupno 31 vzorcev. Zavod za socialno medicino in higieno, ki je analiziral vzorce, je upošteval vse elemente kakovosti, kot jih določa pravilnik — vonj, okus, vlaga, pepel, kislino stopnjo in primesi, razen teh pa še diastatično aktivnost moka oziroma razkroj škroba. Problem je namreč v tem, da pri nas že pšenici posvečamo premalo pozornosti — skla-

diščimo jo še razmeroma vlažno oziroma ne dovolj osušeno, to pa povzroča razkroj škroba že v zrnju. Moka, zmleta iz takšne pšenice, zgubi na vrednosti, proces pa pospeši še vlaga v skladiščih in predolgo skladiščenje. Vse to se pozna na kakovosti kruha — skorja odstopa, sredica je testasta. Pekarne si sicer prizadevajo, da bi prek zavoda za standardizacijo vnesle v pravilnik tudi diastatično aktivnost moke, vendar za zdaj še niso uspele.

Drug problem so skladišča. Tista, ki jih na Gorenjskem uporabljamo za blago-

vne rezerve, niso primerna, da bi v njih skladiščili pšenico slabe kakovosti dlje kot tri mesece. Praksa je, žal, precej drugačna: analiza vzorcev je pokazala, da je moka v sedemnajstih primerih ležala v skladiščih dlje kot tri mesece, v enem primeru pa celo enajst mesecev. V sedmih vzorcih je bila moka okužena z ličinkami in jajčeci moljev, vseh sedemnajst pa je bilo oporečnih, nekakovostnih...Kaj ob vsem tem reči (ukreniti)? Nesporno je, da bodo tudi gospodarji občinskih blagovnih rezerv morali poskrbeti, da se bo v njihovih skladiščih moka hitreje menjavala kot doslej. Ni pomembna le količina zalog, temveč tudi njihova kakovost!

C. Zaplotnik

Denar za plače bo

Kranj, 24. decembra — Nekaj je; ali so se usteli republiški planerji, ki so pred dvema tednoma navrgli novo, nižjo dovoljeno rast skupne porabe za letošnjih enajst mesecev (105,21 odstotka višjo od lani), ali pa je slovensko gospodarstvo v teh dneh tako čudežno napredovalo, da je glede na primerljivi dohodek spet dovoljena 117,45 — odstotna rast, torej enaka kot pred prelomnimi štirinajstimi dnevi, ki so napovedovali infarkt celotnemu sisovskemu sistemu.

Infarkta torej (še) ne bo. Vsaj letos ne. To, da je dovoljena rast skupne porabe spet višja, pomeni, da bo na Gorenjskem »odtajanih« vseh 4,4 milijarde dinarjev zablokiranih sisovskih presežkov kranjske, radovljiške in škojčeloške občine, ki so bili najvišji v zdravstvu, šolstvu in otroškem varstvu. Kar bi jih kljub ohlapnejšim odstopkom vendarle še ostalo, jih bodo uravnali s prezniki prilivom denarja za družbene dejavnosti v jeseniški in tržiški občini.

Plače zdravnikov, učiteljev, vzgojiteljev tako niso več vprašanje. Denar zanje bo. Žal pa se še vedno ne ve, kako bo naslednji mesec, po 16. januarju, ko bodo spet dane drugačne rasti.

H. J.

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Pamet se mora briniti

V ponedeljek je centralni komite Zveze komunistov Slovenije v stališčih 15. seje zapisal, da je dolžnost slovenskih komunistov podpreti takšno razvojno politiko v prihodnjem letu, ki bo vzbujala zaupanje s strokovno utemeljeno in odprto do tujih in nam koristne pameti, do samoupravnih pobud delavcev, do predlogov stroke in znanosti, tovarni, občini, republik in avtonomnih pokrajin. Pogubno je preprečevanje pretoka domačega znanja, tujeja znanja k nam in naše pameti prek meja. Kakršnokoli drugačno ravnanje, čeprav zmerjano z restavracijo kapitalističnih odnosov in celo kontrarevolucije, ima lahko samo eno posledico: socializem revščine, pot k romunskemu modelu socializma, kot je na seji centralnega komiteja dejal dr. Božidar Debenjak. V ponedeljek na seji centralnega komiteja in v tork na seji republiške konference SZDL je bil ponujen predlog, da se slovenska znanost in stroka združita in ponudita Jugoslaviji model, ki nas bo izvel iz silovitih krčev krize in preglašil govorce z najvišjih položajev v državi, da nas samo delovna vmeja in zagnanost rešita iz težav. Besedi znanje, pamet manjkata in to je največja napaka. Pamet in znanje sta se prisiljena braniti.

Ne iščemo primerov načrtnega spregledanja stroke samo v Beogradu (to tudi radi počnemo), kjer je menda pet ljudi v štirih dneh spisalo osnutek resolucije o razvoju države v prihodnjem letu in nič čudnega ni, če takšen papir povzroči prepričanje med deli Jugoslavije, predvsem med razvitimi in manj razvitimi. Tudi v Sloveniji so ugodna tla za razraščanje mentalitete zoper znanje in razvoj. Zakaj propadli referendum ali celo bolj ali manj glasni štrajki, če se je želelo koristno in v proizvodnji ter na trgu prevereno znanje boljše plačati. Zakaj je za velikega nergača še imenovan človek, ki sploh ne sitnari, ampak je zainteresiran za novo znanje. Prijetno, vendar na vedno krajši rok, bo uživanje v miru. V Sloveniji je menda že frčal direktor, ki je terjal od kolektiva ustvarjalnost, razmišljanje.

Pa še z nečem se nehamo slepiti. Da sta znanje in strokovnost porinjena na obrobje samo v gospodarstvu, v družbenih dejavnostih pa ju visoko cenimo. Slabo, nestrokovno napisan paragraf je pri nas kdaj najhujše zlo.

Svečanosti ob prazniku JLA — Ob dnevu JLA so bile v tork v vojašnicah praznične svečanosti. Tudi v kranjski vojašnici so ob tej priliki podelili številna priznanja. Kranjska enota Teritorialne obrambe Staneta Zagarja pa je bila razglašena za najboljšo v Sloveniji in drugo v Jugoslaviji. Na sliki zgoraj: prvi komandant Ivan Javor — Igor čestita vojakom ob prazniku. — Včeraj (četrtrek) dopoldne pa je predsednik kranjske občinske skupščine Ivan Torkar v stavbi občinske skupščine sprejel mlade vojake, ki so ta mesec prišli na služenje vojaškega roka (slika spodaj). Seznanil jih je z delom in življenjem v kranjski občini. V gorenjskih vojašnicah pa bodo jutri dopoldne mladi vojaki tudi zaprisegli.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega gl. sa prejel red zasluga za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzinca

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraj in ljudje), Čveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Danica Dolenc (za dom in družino), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Dušan Humer (šport), Stojan Saje (Trzinca), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija). Časopis je poltednik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo 28-463, mail, oglasi in naročnina 27-960. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

V sredo je bil sklican medobčinski svet ZKS za Gorenjsko

Praznih stolov je bilo preveč

Kranj, 23. decembra — Seja, na kateri so nameravali obravnavati letošnje rezultate gorenjskega gospodarstva in pogoje gospodarjenja po sprejemu protinflacijskega programa, ocenjevati usposabljanje komunistov v zadnji študijski sezoni in se seznaniti s potekom programskovollnih konferenc v osnovnih organizacijah, ni bila sklepna.

Da tisti, ki so prišli na sejo, ne bi trčili prav tako dragoceno časa, kot ga imajo očitno premalo oni, ki jih ni bilo, so sejo sveta snremenili v razgovor, v katerem so sekretarji iz štirih občin poročali o poteku programskovollnih konferenc osnovnih organizacij Zveze komunistov. Poročali so Jeseničani, Kranjčani, Radovljičani in Škofjeločani. Nekaj glavnih ugotovitev. Probleme še vedno iščemo pri drugih, ne pa tudi pri sebi, svoji odgovornosti, zavesti in delovanju; želja po izstopih iz partije ne kaže na silo gasiti, vendar je treba težnje, tudi po kolektivnih izstopih, analizirati; število osnovnih organizacij se zmanjšuje, nekaj zaradi reorganizacij v tovarnah, nekaj pa zaradi premajhnega števila komunistov; za sprejemanje funkcij ni pretiranega navdušenja; nejevolja, da tako malo storimo za premagovanje gospodarske in družbene krize, se stopnjuje in se

terja odgovornost znanih posameznikov in organizacij; organizacije pišejo dobre programe, uresničevanje pa je slabo, kar se ponavlja že nekaj let; zanimanje za izj. nopolitično izobraževanje, posebej zahtevnejše, šepa; veliko je izrazov občutka nemoči pred problemi. V nobeni od omenjenih občinskih organizacij pa konference ne potekajo, tako kot je bilo načrtovano.

Sodba, ali so res vsi odsotni imeli upravičene zadržke, je naloga drugih: organa, v katerega so bili izvoljeni, in organov, ki so jih izvolili. Razmišljam pa: si nimamo o teh stvareh več kaj novega povedati ali spremeniti, so ljudje, ki bi morali sedeti na praznih stolih, ocenili, da so nekatere stvari veliko pomembnejše, ali smo že vsi v omami prednovoletnega vdušja, ali pa menimo, da bo za te reči tudi še po novem letu čas.

J. Košnjek

Odgovor na delegatsko vprašanje

Termika še ne bo selila kitov v Poljane

Škofja Loka, 23. decembra — Na današnjem skupnem zasedanju skupščinskih zborov so med drugim Poljanci dobili odgovor na svoje delegatsko vprašanje, naslovljeno Termiki, ki se v prvem delu nanaša na nameravano širitev obrata v Poljanah oziroma gradnjo tovarne kitov, v drugem pa na vplive poljanskega obrata na okolje.

Direktor Termikine temeljne organizacije na Trati Janez Deželak je pojasnil, da je v planih Termike res predvidena širitev dejavnosti poliestrskih izdelkov v Poljanah kot tudi dodatni program, proizvodnja kitov. Pred odločitvijo bo namreč treba ponovno raziskati trg. Razen tega v Termiki razmišljajo tudi o drugih programih, ki bi bili gospodarni in obenem ekološko sprejemljivi za Poljane. Ko bodo dozoreli, bodo razkriti v krajevni skupnosti.

V odgovoru na drugo vprašanje pa je Janez Deželak dejal, da v Poljanah med drugim izdelujejo predelne stene za ladjedelništvo. Polnjene so iz lamelami iz kamene volne, ki jih je treba predhodno obdelati. 17. novembra popoldne so delavci rezkali lamele. Zaradi njihove nepazljivosti se je zamašil ciklon in so kosmiči sedali v okolico ciklona. Z boljšim nadzorom se bodo podobnim napakam ognili.

H. J.

Čigav je izvršni svet

Škofja Loka, 23. decembra — Predsednica loškega izvršnega sveta Ida Filipič — Pečeln, ki velja za precej udarno (in preudarno) žensko, je ob večerajni vroči razpravi o posledicah zveznih protinflacijskih ukrepov v loškem gospodarstvu in družbenih dejavnostih sprožila pomislek (ki je zanimiv tudi s pravnega stališča): čigav je praveprav občinski izvršni svet.

Ali podaljšana roka zveznega in republiškega izvršnega sveta, kar v praksi najpogosteje je, saj največ svojih strokovnih, umskih moči in časa porabi za izpeljavo odločitev od zgoraj, za prilagajanje torej, ali pa je vendarle uresničevalec sklepe svoje, občinske skupščine, ki ga voli in ji je odgovoren, če katere od dogovorjenih nalog ne spelje. Katero voljo mora spoštovati; ali svojega ljudstva, ki nekaj hoče, ali nadvlade, ki tega noče in vsiljuje svoje, konkretno ta hip slabše predloge.

Po novem naj bi pred štrajkačo delavce stopila predsednik občinskega sindikata in občinskega izvršnega sveta ter jim odgovarjala. Kaj, namesto koga? Naj kar odgovarja tisti, ki je zakuhal ukrepe, zaradi katerih bodo delavci prej uspešnih, izvornih tovarn morebiti štrajkali, je bila odločna loška predsednica in dala slutiti, da bo raje stopila med delavce kot prednje.

H. J.

Slovensko javno mnenje — 4

Demokratske so le volitve z več kandidati

Pri nas so različna mnenja o tem, ali je bolje, da na volitvah sodeluje več kandidatov, ali samo toliko, kolikor se jih voli. Slovensko javno mnenje je naklonjeno volitvam z več kandidati. Takšno je stališče 62 odstotkov vprašanih, le vsak petindvajseti pa meni, da bi to privedlo do boja za oblast in da ne bi prispevalo k razvoju demokracije. Očitno je, da so se ljudje že naveličali volitev kot enoličnega obreda, ki se ponavlja na vsake štiri leta in iz katerega bi izšel delegatski sistem le kot okrasna stena za oblastniško delovanje. »Slovensci so siti tistih, ki so jih pripeljali v krizo in jim več ne zaupajo,« so v pojasnilo rezultatom javnomnenjske raziskave zapisali člani raziskovalne skupine. Po mnenju slučajno

izbranih polnoletnih Slovencev se kaže izogibati ljudem, ki so prepojeni s poslušnostjo, prilagodljivostjo in karierizmom, namesto njih je treba postaviti sposobne in ustvarjalne ljudi, ki znajo misliti s svojo glavo. Prvi so nas potisnili v krizo, drugi naj bi voz potegnili iz blata, v katerega smo zagazili.

Če bi bili v položaju, da bi lahko spremenili sedanji volilni sistem, za kakšne spremembe bi se odločili — je bilo vprašanje, na katerega pa je bil najpogosteje obkrožen odgovor — »delegati in druge odgovorne funkcije naj bi od občine do federacije volili neposredno.« Takšno stališče se navezuje na večjo družbenopolitično odgovornost, ki je bila doslej po sodbi Slovencev

Loška skupščina zavrnila osnutek resolucije 1988

Stopnice se pometajo z vrha

Škofja Loka, 23. decembra — Mnenja delegatov na današnjem skupnem zasedanju vseh treh zborov loške skupščine so bila sicer deljena, vendar je na koncu prevladala odločitev, da ponujenega osnutka občinske razvojne resolucije za prihodnje leto ne sprejemo. Sprejeli ga ne bodo tako dolgo, dokler zvezna vlada ne bo odstopila (mesta drugi, modrejši, bolj strokovni?) od svojih norčavih vizij o trdnem jutri, izraženih tako v protinflacijskih ukrepih kot v zvezni resoluciji za prihodnje leto.

Že v izvršnem svetu so včeraj načelnjali vraščanje, ali naj osnutek občinske resolucije sploh ponudijo skupščini ali ne, oziroma kakšnega, ko pa se razvojna izhodišča slovenske resolucije bistveno razlikujejo od zveznih in so tudi domači cilji, za katere so se opredelili ljudje, znatno bolj »razvojni«.

V loškem gospodarstvu so namreč ob predpostavki, da bo delovna zakonodaja bolj spodbudna in preskrba proizvodnje s surovinami, materiali in energijo vsaj tako dobra kot letos, še pred sprejetjem vladnih protinflacijskih ukrepov načrtovali v prihodnjem letu za pet odstotkov večjo rast proizvodnje v industriji in za dva v kmetijstvu, za devet odstotkov večji izvoz ter realno rast vlaganj v opremo ob zaposlovanju iz naravnega prirastka.

Ob državnem načrtovanju »razvoja« so te številke kajpada smešne, saj v loških tovarnah, ki so večinoma predelovalne, napovedujejo pogreb; za deset do petnajst odstotkov nižjo proizvodnjo v prihodnjem letu. Približno 60 odstotkov delavcev bo zgubarjev. To pa pomeni manj denarja tudi za plače tako v gospodarstvu kot družbeni nadgradnji in svedu štrajke.

Kako v takšnih razmerah kakoli načrtovati? Izvršni svet je predlagal, naj bi občinska skupščina osnutek resolucije za prihodnje leto vendarle sprejela, in to predvsem kot delovni program brez števil.

Kot rečeno, so bili delegati v skupščini še bolj kritični in odločni. Osnutek resolucije so zavrnilo, od sedanje zvezne vlade pa zahtevali, naj se umakne, če ni sposobna ponuditi spodbudnejše gospodarske oziroma razvojne politike. Argumentov, da so njeni protinflacijski ukrepi bedasti, da so se sprejeli v željo nasprotje, je več kot dovolj. Ne samo v uspešnejših loških in slovenskih tovarnah, pač pa tudi v vsem naprednem jugoslovanskem gospodarstvu.

Ker argumenti, žal, očitno ne zaležejo, so se Ločani zavzeli za to, da »pobude« za učinkovitejšo gospodarske ukrepe, ki smo jih doslej iz Slovenije še preveč srmažljivo naslavljali v zvezo prek svojih političnih vladnih, skupščinskih predstavnikov, zamenjajo »odločne zahteve«. Škoda bi bilo čakati pogreba, ki ga prinašajo protinflacijski ukrepi, ko pa se da stvari zasukati že prej.

H. Jelovčan

Se znamo (kulturno) pogovarjati?

Govorica ogorčenih branjev

Spomladi sem bil na sestanku v krajevni skupnosti Bohinjska Bela. V dvorani je bilo kot v kotlu — na eni strani domačini, očitno ogorčeni, ker so avtobusi vozili po novi cesti namesto skozi vas, še najmanj pa tako, kot je pisalo na voznem redu, na drugi strani predstavniki avtobusnih podjetij, republiških organov... Zastopniku Alpetoura tudi umirjeni glas ni veliko pomagal, svojega zagovora kratkoma ni mogel povedati do konca, kajti glasovi iz dvorane so ga neprestano prekinjali. Ne bi bil rad v njegovi koži — če pa bi že bil, bi, roko na srce, odšel iz dvorane brez kakršnekoli slabe vesti ali občutka nemoči. Tako se pač ne da pogovarjati in sporazumevati, tako ni mogoče reševati problemov.

Podobno je bilo pred kratkim na Beli, tisti pri Predvorju. Tema je bila tudi tu vroča — dodatni odvzem vodnih virov Beline za oskrbo Kranja. Zdi se, da je (nekulturna) razprava doživela vrhunec, ko je eden od gostov v dvorani zagrozil domačinu: češ »se bova že srečala«. Grožnja (z maščevalnim ožadjem) je dobila še toliko večje razsežnosti, ker jo je izrekel »človek na položaju«.

Pa ni tako le na Beli — Bohinjski ali tisti pri Predvorju. Tudi razprava o blejski čestni obvoznici lani-septembra v prostorih gozdnega gospodarstva je bila vse prej kot kulturna — in še bi lahko naštevali.

Zakaj vse to pišem? Zato, ker javna razprava ni govornica ogorčenih branjev, ker se bomo morali javne (kulturne) besede še učiti in ker v javnih razpravah in dialogih veljajo le dokazi, podatki, meritve, raziskave, poštene in tehtne besede, nič in čisto nič pa prazno govorjenje s povzdignjenim glasom, kriljenje z rokami, delovanje s pozicij moči, puhlo prepričevanje...

C. Zaplotnik

Pod Plevno še ne bo trgovine?

Škofja Loka, 23. decembra — Pod Plevno v Škofji Loki je zraslo obsežno stanovanjsko naselje s 96 novimi hišami, od katerih jih je precej že vseljenih.

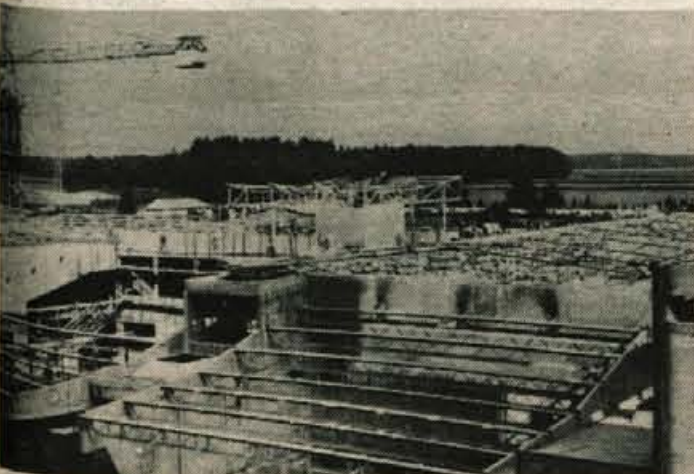
ABC Loka ima v tem petletnem planu v načrtu novogradnjo Pod Plevno 1990. leta, pravi Peter Trojar in ugotavlja, da je njihov investicijski plan zastavljen pretirano optimistično; gradnja trgovine Pod Plevno in tudi nekaterih drugih bodo zaradi vse slabših pogojev gospodarjenja in ustvarjanja dohodka prisiljeni prenesti v naslednjo petletko. V ABC Loka so zainteresirani za gradnjo trgovine Pod Plevno za čim boljše preskrbo ljudi, saj pa svojih možnosti ne morejo prehiteti. Če torej krajani želijo trgovino prej, bo treba poskušati drugačen vir financiranja (soprispevek?) ali pa drugega investitorja.

H. J.

Črne napovedi gorenjskih gradbenikov

V prihodnjem letu »vidijo« le petino dela

Kranj, 23. decembra — Gorenjski gradbeniki so imeli letos še dosti dela, za prihodnje leto pa so napovedi slabe, trenutno »vidijo« le petino dela, običajno so ob koncu leta lahko rekli, da imajo že dovolj dela za pol leta. Konkurenca bo torej še ostrejša, v borbi za preživetje bodo večje firme prevzemale tudi manjša dela in izrivale manjše. Verjetno bodo marsikje morali zmanjšati operativno, prav gotovo pa oklestiti sodelovanje s skupinami delavcev iz drugih republik, kar bo zastavilo vprašanje prevelike režije in slabše izkoriščenosti strojev in opreme, kar bo na koncu koncev prineslo dražje gradnje, če notranjih realizacij ne bodo poiskali.

V Gradincu že v prvi polovici prihodnjega leta pričakujejo izgubo

»Nekaj dela bo, vendar ne dovolj, sedaj ga za prihodnje leto »vidimo« le 20 odstotkov,« je napovedal Stanislav Božič, direktor kranjskega Gradbince, ki sodeluje med večje gradbene organizacije na Gorenjskem, saj zaposluje 1.800 ljudi. »V prvi polovici prihodnjega leta pričakujemo izgubo, bojimo pa se, da ji bodo delavci ploskali, saj bomo kot izgarjalji lahko delili večje plače kot zdaj,« je še dodal.
V zadnjem letu dni so se torej stvari bistveno spremenile, še donedavna so gradbeniki delavce navaščili v drugih republikah, predvsem v Bosni, sedaj pa že govore, da jih imajo preveč. V Gradincu govore o sto odveh delavcih. Približno 800 ima

jo takšnih, ki pri nas nimajo stalnega prebivališča in pri njih je osip lahko hiter. S tem pa se bo seveda velik vprašaj narisal ob režijske delavce, ki jih je že zdaj preveč, Stanislav Božič je dejal, da približno 30 odstotkov. Tehnik bo oklestil sodelovanje s skupnimi gradbenimi delavci od drugod
»Borba na trgu bo huda, gradbeniki ne potrebujemo nobenih družbenih usmeritev, na družbeno potreben obseg nas bo zmanjšal trg,« je napovedala direktorica škojloškega Tehnika Meta Krže. Zmanjšati nameravajo sodelovanje s skupinami gradbenih delavcev iz drugih republik, ki jim pravijo kar GG (grupe građana), s katerimi so zdaj pokrivali predvsem konice. S tem bodo seveda ostali brez dela tudi tisti režijski delavci, ki

so doslej skrbeli za tovrstno operativno. Zastavila pa je vprašanje bančnega spremljanja njihovega dela, saj si brez njega težko predstavlja, kako bi se lahko vključili v večje infrastrukturne gradnje na Gorenjskem.

Gradbeniški blagovni krediti so poslali običajni

»Slabo smo obveščeni o resničnih naložbenih namerah, nekaj časa je bila zelo aktualna hitra železniška proga na Gorenjskem, ki je povezana tudi z gradbenimi deli, nato je spet vse utihnilo, tudi v Karavanški poslovnosti je veliko praznega govorenja, nihče pa natančno ne ve, kaj bomo lahko zgradili,« je dejal direktor Gradisovega tozda na Jesenicah Božo Lukač. Kritičen je bil tudi do bančnega spremljanja gradbenih del, da je gorenjska banka toga in okleščena (limiti) in kar običajno je če, da investitorji računajo na 30 odstotkov blagovnega kredita gradbenika, za dobo petih let, celo z dvoletno odločitvijo odplačevanja. Tako se seveda skromna akumulacija preliva v druge dejavnosti. V jeseniškem Gradisu imajo trenutno za 3 milijarde dinarjev takšnih plasmajev, težave z likvidnostjo pa imajo tudi zaradi dokajšnjega dolga jeseniške Železarne. Ta teden bodo začeli graditi trgovsko hišo na Bledu, gre za gradnjo za trg, (računajo na 40 kupcev), ki jo vsi podravljajo kot napredno, ko pa je treba dati roko, ni nikogar, je pikro dejal Božo Lukač.

Gorenjska gradbena operativa bi potrebovala za 80 milijard

dinarjev gradbenih del, »vidijo« jih le za 16 milijard dinarjev

»Tudi direktorji ostalih gorenjskih gradbenih organizacij so povedali, da imajo za prihodnje leto zagotovljenega približno petino potrebnega dela. Jakob Stubac, direktor SGP Tržič, je dejal, da se jim ne obeta nič dobrega, saj tržiška industrija novogradenj ne načrtuje, tudi Peško bo, kot vse kaže, moral svoje projekte za nekaj časa odložiti. Stanovanjska gradnja pa je tako ali tako problematična vsepovsod. V Tržiču so nameravali prihodnje leto zgraditi 30 novih stanovanj, vendar so uspehi pridobiti le enega kandidata, pri stanovanjski skupnosti pa je kar 400 prošenj za solidarnostna stanovanja.

Direktor radovljiskega Gorenjca Jože Ahačič pravi, da so turistične blagajne prazne, letos so nekaj zgradili v Elanu ter 30 stanovanj, za prihodnje leto pa so napovedi zelo slabe, trenutno imajo zagotovljenega le 15 odstotkov dela. Direktor blejskega Grada Franc Noče je dejal, da kot majhna gradbena organizacija vse bolj občutijo konkurenco »sive ekonomije«, ki je seveda cenejša, nihče pa pa je ne preganja. V Gradbenem podjetju Bohinja pravijo, da bo ostalo vsaj vzdrževanje in manjša gradbena dela, ki zaradi oddaljenosti Bohinja za druge niso zanimiva, v kranjskem KGP se zavedajo, da bodo lahko le »hišnik Kranja«, vendar se boje konkurence Gradbince, ki bo ob pomanjkanju dela skušal pridobiti tudi manjša dela.

M. Volčjak

Konec leta pozitivna ničla, potem izguba

Črne napovedi loških gospodarstvenikov

Škofa loka, 23. decembra — »Dolgo smo se slepili, da so štrajki naših delavcev predvsem posledica notranjih slabosti, slabega vodenja. Zadnja dva izredna zborna v Termiki in Alpeisu sta zgovoren izraz nezadovoljstva delavcev z gospodarsko politiko države, ki odseva v napovedanih izgubah, uknjanju delovnih mest in vse slabših plačah,« je v razpravi o trenutnem položaju loškega gospodarstva po sprejetju protinflacijskega programa dejal eden članov izvršnega sveta.

Kljub slabostim je loško gospodarstvo še vedno eno najbolj zdravih v Sloveniji in najbrž tudi v Jugoslaviji. A prav taisto še večeraj uspešno izvozno gospodarstvo se danes že zvrinja v vseh posledicah protinflacijskih ukrepov: nesorazmerno predrag uvoz surovin, materialov in opreme glede na zamrznjene cene doma, cvetenju sivih cen, s katerimi jih izsiljujejo dobavitelji domačih surovin ter vse slabši likvidnosti. Loška industrija je večinoma predelovalna in zato še posebej dovzetna za vse te slabosti. Najbolj prizadeta je tekstilna, lesna, kovinska pa tudi čevljarstva industrija. Gorenjska predilnica zaradi cenovnih neskladij napoveduje v prvem polletju naslednjega leta kar 5,35 milijarde dinarjev izgube. LIP Gradis izgublja posel, prehaja v žagi na enozemsko delo, pojavlja se presežek 25 delavcev, likvidnostne težave pojasnjuje 230 milijonov dinarjev kratkoročnih posojil, prihodnje leto napovedujejo blizu milijardo izgubo. Prizadevanja za sanacijo lanske izgube so v Alpeisu izničena. Padec domačega povpraševanja že čutijo, likvidnostne težave se stopnjujejo, pojavljajo se sive cene, zlasti za iverne plošče in izdelke kemične industrije. Leto bodo sklenili s pozitivno ničlo, prihodnje leto se izgubi najbrž ne bodo uspeli ogniti. S podobnimi težavami se spopadajo tudi v LTH, kjer zaradi zveznih ukrepov pričakujejo zmanjšanje letošnjega dohodka za 1,05 milijarde dinarjev. V Iskri Železniki bodo ukrepi zmanjšali uspešnost poslovanja za 660 milijonov dinarjev, medtem ko bodo prihodnje leto prinesli izgubo. Morijo jih predrag

uvoz, sive cene, slabša likvidnost. V Termiki so decembra uknili nedonosno proizvodnjo kitov. Izvozne cene so trenutno za 30 odstotkov višje od domačih. Naročila za domači trg se zmanjšujejo. Letos še ne bo izgube, prihodnje leto pa ob nespremenjenih pogojih gospodarjenja bo. V Alpeisu jih bo prihodnje leto lahko rešila izgube le aktivna tečajna politika oziroma spodbujanje izvoza.
Loške tovarne, ki več kot polovico proizvodnje izvozijo na zahod in poslovne naravnosti ter uspešnosti, torej več ali manj drse v pogubo, če bodo državni protinflacijski ukrepi res veljali vse prvo polletje naslednjega leta. Če se jim ne bo moč kakorkoli prilagoditi (ogniti), bo 50 do 60 odstotkov loških delavcev v prvem polletju delalo z izgubo, medtem ko se bo akumulacija valila drugam. Proizvodnja bo padla za deset do petnajst odstotkov, na drugi strani pa se bodo začeli pojavljati presežki delavcev, slabše plače, štrajki, pojavljale se bodo motnje in preskrbi.
Na ponedeljkom sestanku direktorjev največjih loških podjetij je v svojo silo izbila na dan apatičnost, ki se loteva strokovnih delavcev, od katerih je največ odvisno, ali bo voz peljal na prejšnjem običajni v blatu. Ker nesheti argumenti proti očitno še ne prepričajo vlade, da nima prav, je trenutno edina rešitev za loško gospodarstvo, da čimveč akumulacije zadrži doma in vrže iz vseh planov, lastnih in družbenih, nepotreben »balast«, kolikor ga je še ostalo.

H. Jelovčan

»Grupe građana« postajajo odveč

Kriza gradbeništva se vse bolj zaostrojuje, napovedi za prihodnje leto so črne, gradbena operativa se bo najbrž zmanjšala, »odpuščali« bodo tako imenovani »grupe građana«, ki jim skrajšano pravijo kar GG in s kateri so doslej gradbene organizacije kričle pretirano režijo.

Gradbeniki dovolj dela pričakujejo le še na področju prometa in deloma energetike, seveda pa vsi za tovrstna gradbena dela niso usposobljeni, usposobiti se seveda tudi ni moč čez noč. Pri prevzemanju tovrstnih gradenj bodo glavno besedo imele seveda velike gradbene firme, kot so ljubljanski Gradis pa Slovenijaceste - Tehnika, da ne govorimo o tem, kako ljubljanski Smelt pridobiva inženiringe pri najpomembnejših gradnjah. Usiha pa stanovanjska gradnja, ki je pri visokih gradnjah doslej zaposlovala kar 75 odstotkov gradbeniških zmogljivosti, ustavljene so seveda negospodarske investicije, usihajo tudi gradbeniška dela v industriji, ki zmanjšuje obseg proizvodnje. Na Gorenjskem je v enajstih mesecih upadla za 6,1 odstotek, načrtovana pa je bila 2,6 odstotna rast, kar pomeni skoraj 9 odstotno razliko.

Torej so napovedi gradbenikov za prihodnje leto res lahko črne, vsi po vrsti se boje za delo, gorenjski gradbeniki pravijo, da imajo za prihodnje leto zasedenih le petino zmogljivosti, običajno so jih imeli na začetku leta že polovico. V gradbeništvu se torej začneja neusmiljen boj za preživetje, trg bo neusmiljen.

Operative jim seveda ne bo težko zmanjšati, oklestili bodo pač sodelovanje z GG, ki so jih doslej uporabljali zlasti ob gradbeniških konicah. Hitro je moč zmanjšati tudi število delavcev v operativi, saj je dosti takšnih, ki imajo pri nas le začasno prebivališče.

Toda pri tem bodo trčili ob trd oreh, ki ga bodo težko strli. Ostala bo namreč režija, ki je že skoraj pretirana, »pokrivati« so jo lahko prav z najmanjšim GG. Podatki nekaterih anket pravijo, da se je v zadnjih osmih letih povečala za 30 odstotkov ob istočasem 5 do 30 odstotnem zmanjšanju proizvodnih delavcev. Torej bo vsaj tretjina režijskih delavcev preveč, zastavilo pa se bo seveda tudi vprašanje izkoriščenosti gradbenih strojev in opreme.

Če tega oreha ne bodo strli, bodo pritiskali na cene, gradnje bodo postale dražje, če bodo seveda lahko, kar pa je ob ostri konkurenci težko verjeti. Konkurenca bodo tudi »odpuščene« GG, ki se bodo preusmerile v sivo ekonomijo, ki je že zdaj ne manjka, najbolj jo občutijo manjša gradbena podjetja. Preganja pa jih tako ali tako nihče ne.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Malce drugačen bankovec za 100 dinarjev

Narodna banka Jugoslavije je te dni poslala v obtok bankovec za 100 dinarjev s podpisom guvernerja NBJ Dušana Vlatkovića, viceguvernerja dr. Slobodana Stanojevića in z datumom 16. V. 1986. Papir, rdeča barva, dimenzije in lika na obeh straneh bankovca so enaki, kot pri bankovcu za 100 dinarjev z datumom 4.XI. 1981, ki ostaja zakonito plačilno sredstvo.

Lažje in močnejše baterije iz Japonske

Znana japonska firma Sony je skonstruirala novo vrsto zelo lahkih baterij, ki naj bi zamenjale dosedanje. Baterije so približno za četrtino lažje od dosedanjih in več kot dvakrat močnejše od standardnih dolgotrajnih baterij. S serijsko proizvodnjo baterij bodo začeli že v prvi polovici prihodnjega leta, nove baterije pa bodo zaradi svojih dobrih lastnosti pri merne predvsem za prenosne videokamere, brezžične telefonske in miniaturne računalnike.

V. S.

Najbolj zanesljiv je sicer zahteven zahodni trg

Tudi Iskri se domači trg zapira

Ljubljana, 21. decembra — Na tradicionalni prednovoletni časniskarski konferenci so vodilni sozda Iskra povedali, da se tudi za njihove izdelke zaradi strmega padanja kupne moči domači trg zapira in največ monosti odpira zahodnoevropski trg, ki pa seveda zahteva visoko kakovost.

Pospešeni izvoz, zlasti na zahodnoevropski trg, prestrukturiranje, radikalna kadrovska politika in poudarek na kakovosti so poglavite usmeritve Iskre v prihodnjem letu. Domači trg se tudi Iskri zapira, je povedal predsednik poslovnega odbora Franc Šifkovič, vendar ne zaradi političnih razlogov, kar je bilo doslej pogosto, temveč zaradi strmega padanja kupne moči Jugoslovanov na eni ter ničelne naložbene potence organizacij na drugi strani. Države v razvoju zaradi plačilnih težav postajajo tudi za Iskro izvozno vse manj zanimive, SEV pa postaja zaradi reformnih gibanj bolj in bolj zahteven. Največje močnosti odpira zahodnoevropski trg, izvoz je tja najbolj zanesljiv, vendar pa seveda zahteva visoko kakovost izdelkov.

Navkljub kopici težav je Iskra letno realno na konvertibilni trg izvozila za 200 milijonov dolarjev, klirinški izvoz pa je zaradi našega deficita z Vzhodom dosegel le 77 milijonov dolarjev. Izvojni načrt za prihodnje leto je ambiciozen, izvoziti nameravajo kar za 300 milijonov dolarjev.

Pospešeni izvoz na zahodnoevropska tržišča pa je seveda krepko povezan tudi s kislim jabolkom pretirane režije, s katero so obremenjeni Iskrini izdelki. Zaposlitvena gibanja so že letos uspeli malce zaobrbiti, zaposlujejo bistveno bolj racionalno in strokovno kot v časih Iskrine ekspanzije, dosedanja 3 do 4 odstotni porast zaposlenosti so letos uspeli ustaviti pri 2 odstotnem porastu.

Iskra posluje z manj kot petino lastnih sredstev, kar seveda draži poslovanje. Kar zadeva investiranje, pa bodo letos in v prihodnjih letih skušali nadoknaditi zamujeno v prvi polovici osemdesetih let, ko so v Iskri investirali manj od amortizacije. V tem pogledu so se notranje bolj organizirali, poudarek pa dajejo podjetstvu, torej hitrejšemu prilagajanju zahtevam tržišča. Navkljub krizam so letos uspeli usrešiliti naložbene projekte v Avtoelektriki, v Rotomatični Idriji, zaključili pa so pomembno naložbo v Delti v Ljubljani. Kakor so povedali, bodo prihodnje leto spet preselili 12 proizvodnih programov.

Dan odprtih vrat elektrarne Medvode

V Elektro gospodarstvu Slovenije so se odločili, da enkrat na leto organizirajo informativni dan, na katerega povabijo vse, ki jih zanima delo v energetskih objektih. Tako so med drugim, v soboto 12. decembra, pripravili takšen dan tudi v hidroelektrarni Medvode. Direktor Milan Batič je povedal, da se je za delo elektrarne zanimalo okoli tristo obiskovalcev, ki so jim pokazali opremo in delo v elektrarni ter povedali o značilnostih slovenskega Elektro gospodarstva in širših problemih energetike.

D. Papler

Krav in bikov se ne spleča rediti

Zgodba o garaču, ki je ostal brez plačila

Radovljica, 22. decembra — Težave KŽK-jeve temeljne organizacije kooperantov Radovljica (in vse gorenjske govodoreje) bi lahko razložili z zgodbo o neumnem kmetu – garaču, ki je po napornem delu ostal brez plačila.

Podobno se dogaja s farmama Blata na Bledu in Poljce ter z vsemi šestat kmeti – kooperanti iz jesienske in radovljiske občine. Prireja mleka je na farmah na evropski ravni – vsaka od 383 krav bo letos dala okrog sedem tisoč litrov mleka, večina mleko je v prvem kakovostnem razredu, produktivnost je nad povprečjem slovenskih farm. ... Pa vendar: prireja mleka prinaša izgubo, decembra jo je pri vsakem litru 137 dinarjev, sicer pa so bili izdatki prireje prav vse mesece v letu višji od odkupne cene. Za zbiranje mleka na kmetijah se jim priznava enajst dinarjev za liter, kar zadošča le za vzdrževanje hladilnih bazenov. Kje so sredstva za prevoz in kontrolo mleka, kje za plačilo zbiralcev? Podobno velja za prirejo mesa. Že novembra je bila negativna razlika pri kilogramu mladega pisanega goveda 937 dinarjev, zdaj je brčuš še nekoliko višja.

»Če bi hleva zaprli in delavce poslali domov, bi bilo na dan manj izgube, kot jo je zdaj, ko molzemo, krmimo, se trudimo. Ko smo o težavah obvestili republiški sindikat, smo dobili pojasnilo, da je treba narentabilno proizvodnjo ukinito in jo nadomestiti z donosnejšo. Ali velja to tudi za naše farme?« se je na torkovski seji radovljiskega izvršnega sveta vprašal Jože Avsenik, direktor KŽK-jeve temeljne organizacije kooperantov Radovljica.

Delavci so že razmišljali, da bi se s traktorji pripeljali pred občino, vendar so nazadnje le spoznali, da bi bil štrajk nesmiseln, še posebej zato, ker bi posledice občutila živina. Pri tako intenzivni prireji, kot je na farmah Blata in Poljce, je namreč dovolj, da krave le en dan niso pravčasno pomolzene in že lahko pride do vnetja vimena in drugih situacij.

Izguba je neizbežna: ob koncu leta je bo okrog 230 milijonov dinarjev. Več kot polovico je bodo pokrili sami, z dohodkom ostalih dejavnosti (nadjarstva, trgovine) in z drugimi viri, od 80 do 100 milijonov pa bo zmanjkalo.

Kaj ukreniti? V temeljni organizaciji razmišljajo o dveh možnostih – ali za polovico zmanjšati število zaposlenih, opustiti prirejo mleka in osredotočiti razvoj na prirejo mesa na osnovi domače krme ali na daljši čas delom in zagotovitvi denar za pokritje izgube, odkup in zbiranje mleka. »Vmesne poti ni,« je dejal Jože Avsenik in nato opozoril na prve posledice krize v govodoreji. Kmetje so oktobra oddali za desetino manj mleka kot v enakem lanskem mesecu, novembra celo dvanajst odstotkov manj, stališ je zmanjšuje, v trgovinah že občasno zmanjkuje mleka. ... Razumljivo je, da se je izvršni svet ob vsem tem odločil za drugo možnost (treba je nadaljevati z delom), kajpak z obljubo, da bo občina pomagala. Sredstva naj bi poiskali predvsem v novoustanovitveni preskrbovalni skupnosti.

C. Zaplótink

Nova trgovina tudi na Golniku — Tako kot se je skoraj točno mesec dni po začetku gradnje samopostrežne trgovine z bifejem v Naklem začela julija letos gradnja enake trgovine na Golniku, je bila tudi otvoritev v torek dopoldne na Golniku skoraj natanko mesec dni po naklanski. Z združenjem denarja Živilnih tozdov sta trgovino zgradila Marles in tržiška enota kranjskega Gradbince. Trgovina na Golniku ima 400 kvadratnih metrov prodajnega prostora, gostinski prostor pa meri blizu 200 kvadratnih metrov. V objektu je tudi zaklonske za 25 oseb — A. Ž. — Foto: F. Perdan

V Poljanah samoprispevek

Poljane — V krajevni skupnosti Poljane v škofjeloški občini so konec minulega tedna z otvoritvijo vrta, s pohodom in proslavo, kjer so podelili tudi priznanja, proslavili krajevni praznik. Hkrati pa so se v nedeljo odločili tudi o samoprispevku za obnovo ceste Lom nad Volčo—Zabukovje. Kar 96 odstotkov se jih je odločilo, da bodo poldrugo leto plačevali 4 odstotke od bruto osebnih dohodkov in 2 odstotka od pokojnin ter od odmerjenega katastrskega dohodka. Načrtujejo, da bodo na ta način zbrali 8 milijonov dinarjev za ureditev nekaj več kot poldrugi kilometer dolg cestni odsek.

A. Ž.

Zdravica zimi in Novemu letu

Kranjska gora — Turistično društvo Kranjska gora za jutri (sobota) zvečer pripravlja za hotelom Larix zanimivo prireditev za otvoritev zimsezone in bližajoče se Novo leto. Med velikim ognjemotom bodo ob prihodu dedka Mraza nazdravili s kozarčkom kuhanega vina. Nastopili bodo godbeniki iz Gorij, smučarski učitelji pa bodo na smučišču Kekec pokazali nočno vožnjo z baklami. Prireditev se bo začela ob 19. uri.

A. Ž.

Novoletno praznovanje v Vodovodnem stolpu

Kranj — Pred nedavnim ustanovljeno Društvo prijateljev mladine v krajevni skupnosti Vodovodni stolp v Kranju bo jutri, 26. decembra, ob 10. uri, pripravilo za najmlajše v osnovni šoli Simona Jenka v Vodovodnem stolpu prednovoletno srečanje. Otroci si bodo lahko ogledali risanke in predstavili lutkovne skupine Čačke, ki jo vodi Mita Moljavec. Snežinke pa bodo poskrbele, da se bodo tudi posladkali.

Združila jih je bolezen

Društvo za boj proti sladkorni bolezni v Kranju dela zato, da bi bolnike in za zdaj še zdrave osvestilo zoper bolezen sodobnega časa. Zadržna leta društvo zbira sredstva za razne aparate in pripomočke, s katerimi lajšajo diabetes. V društvu so jim dostopnejši kot vsakomur posamezno. Pripravljajo predavanja, ki poučujejo o bolezni. Nabavljajo dietne prehranske proizvode, kajti skrb za zdravje je pri njih najtesneje povezana z zdravno prehrano. Bolnike, odvisne od insulina (v Kranju jih je okoli 400), želijo oskrbeti s posebnimi obseki SOS. Z njimi je moč identificirati sladkornega bolnika, kadar se mu kaj zgodi, in mu je treba hitro pomagati z odredilno injekcijo insulina. Zadnji čas se društvo ubada tudi z neprijetnim pomanjkanjem zdravil, težave so z insulinom. Za zdravstveno varstvo diabetikov je sicer kar dobro poskrbljeno, saj zanje tri dni v tednu ordinirajo trije zdravniki, ne tako kot pred leti, ko jih je imel na skrbi en zdravnik, pa še to le en dan v tednu.

Letos lavi kranjsko društvo za boj proti sladkorni bolezni 10 let obstoja. Obletnica in letos prvič razglašen teden boja proti tej bolezni (bil je sredi oktobra) sta jih spodbudila, da pospešijo organiziranost diabetikov tudi po drugih krajih, za začetek v Škofji Loki in Trzinu. V manjših krajih pa bi se diabetikom približali v klubih. Kot je povedal **Miha Logar**, ki predseduje društvu, si bodo v Kranju pridobili tudi svoj prostor, kjer bodo predavanja, tja bodo namestili aparate za samokontrolo sladkorja, prodajali diemom in SOS obeske. Družno s patronažno službo bodo pomagali težjim sladkornim bolnikom, ki so vezani na dom. Pomagati pa bo kazalo tudi zaposlenim, ki doma nikjer nimajo možnosti za dietno prehrano med delom. S trgovinami, ki prodajajo dietno hrano, pa se že dogovarjajo, da jim bodo le—to ponudile na enem mestu in da bo preskrba z njo redna.

D. Ž.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Priznanja in naloge

Danes dopoldne (petek) ob 11. uri bodo na razširjeni seji odbora Skupnosti borcev NOB Gorenjskega okruga v Poljčah podelili priznanja, ocenili pa bodo tudi delo komisij in obravnavali program za prihodnje leto, sporoča **Janez Kuhar**. Piše pa še, da je Skupnost borcev Gorenjskega okruga na seji v začetku tega meseca razpisala med šolami natečaj za pise in likovna dela z naslovom Moje srečanje z gorenjskimi partizani. Rok za oddajo del je 30. december na naslov: Občinski odbor ZZZB NOV Kranj, OSB Gorenjskega okruga, Kranj, Trg revolucije 1.

Zanimiva razstava in oddaja

V nadaljevanju pa **Janez Kuhar** piše, da je turistično društvo Šenčur na začetku praznovanja krajevnega praznika pripravilo zanimivo tradicionalno razstavo krompirjevih jedi. Na ogled je bilo več kot 40 različnih jedi iz krompirja, ki so jih pripravile domače gospodinjice. V okviru prireditev ob šenčurskem krajevnem prazniku pa je bila v Šenčurju tudi razvedrilna radijska oddaja Prizma optimizma. V oddaji, katere posnetek bo na sporedu jutri, 26. decembra, ob 10.05, je med drugim nastopil in požel velik aplavz tudi domači kvartet, ki ga sestavljajo **Andrej Sitar**, **Tine Golob**, **Jože Pipan** in **Marjan Marušič**.

Koristno sodelovanje

Ciril Rozman piše, da krajevna skupnost Podnart zelo dobro sedeluje z delovnimi organizacijama LIP Bled TO lesna predelava Podnart in s Kemično tovarno Podnart. Na nadavnem skupnem srečanju so ugotovili, da so za letos začetni program sodelovanja uresničili. Podovno pa bodo sodelovali tudi prihodnje leto.

Svinjska glava in Mis narcis

Branko Blenkuš sporoča, da bo tudi prihodnje leto v koledarju prireditev v jeseniški občini zabavna pustna prireditev Svinjska glava in majska za izbor Mis narcis. Kaže, da bo tokrat prireditvi organiziralo športno društvo Plavški rovt, ker gasilci ne kažejo zanimanja. Sicer pa sta obe prireditvi vedno dobro obiskani in tudi odmevni. Lani so na primer o prireditvi Mis narcis spraševali celo iz Južne Afrike.

Dvajset let po odcepitvi od Voklega

Dosežki potrjujejo, da je bila odločitev pravilna

Voglje, 24. decembra — Prejšnjo soboto je bila v Domu vaščanov v krajevni skupnosti Voglje v kranjski občini morda malce nenavadna slovesnost. Proslavili so krajevni praznik, predvsem pa 20-letnico samostojnosti v krajevni skupnosti in uspehe, ki so jih dosegli od takrat, ko so se decembra 1967 odcepili od krajevne skupnosti Voklo. Član izvršnega sveta kranjske skupščine **Jože Zorman** je na slovesnosti izročil posebna priznanja komisije za delovanje krajevnih skupnosti pri izvršnem svetu **Francu Rozmanu**, **Milanu Globočniku**, **Francu Zupancu** in **Jerneju Oselju**.

Precej nenavadna je bila za tiste čase odločitev več kot 500 prebivalcev Vogelj, da se osamosvojijo oziroma odcepijo od krajevne skupnosti Voklo. Slišati je bilo celo namigovanja, da je eden od vzrokov nekakšno staro sovraštvo med obema vasema. Pa ni bilo nič res.

«Cilju, da se odcepimo, je botrovalo predvsem in zgolj samo prepričanje, da bomo z izvolitvijo svojih krajevnih organov veliko prej ustvarili vse tisto, kar je bilo nujno in kar smo si želeli,» pravi danes prvi predsednik sveta na novo ustanovljene krajevne skupnosti Voglje **Franc Rozman**, ki je potem to funkcijo opravljal do 1978. leta. «Spominjam se, kako zavzeti smo bili vsi skupaj po ustanovitvi svoje krajevne skupnosti. Že tri mesece kasneje smo organizirali veliko delovno akcijo in v dveh dneh zasuli takratni bajer sredi vasi. Še isto leto smo obnovili javno razsvetljavo, začeli pa smo razmišljati o gradnji trgovine, zbiralnice mleka in sejni sobi.»

Ze naslednje leto so začeli načrtovati uresničevati in februarja 1970 je bil objekt zgrajen. Potem se je prvi pridružila še ena transformatorska postaja, začeli so urejati vaške in poljske poti. Na kraju, kjer je bil nekdanji bajer, leglo komarjev in drugega mrčesa, so uredili park. Velika akcija pa se je začela 1973. leta, ko so asfaltirali večino vaških poti, takoj za tem pa so se lotili gradnje telefonov. Dobre tri leta je trajala gradnja omrežja, vendar so uspeli. 160 novih telefonov je zazvonilo v Vogljah, prej pa so imeli le enega.

ranje ceste Šenčur — Voklo in še preostalih cest na našem območju. Končno smo 1983. leta dobili še eno transformatorsko postajo in od takrat naprej nimamo več težav z napetostjo. Z vso vneto pa smo se potem tudi lotili gradnje Doma vaščanov. To ni bila majhna akcija in prenekatero težavo nam je vendarle uspelo razrešiti, tako da imamo zdaj od sredine minulega leta res tisti pravi dom, ki je namesto nekdanjega bajerja postal glavno središče Vogelj.»

Danes so v domu gasilci, trgovina, gostinski prostor, zbiralnica mleka, velika dvorana in prostori za sestanke organizacij, društev in krajevne skupnosti. Zadovoljni so, le kar zadeva trgovino, si zdaj želijo (čeprav poslovojnica Ivanka Drenovec zares vzorno skrbi, da nič ne manjka), da bi jo preuredili v samopostrežno.

«Letos smo asfaltirali okolico doma,» pripoveduje **Franc Zupanc**, ki je lani postal tretji

Franc Zupanc

Jernej Oselj

predsednik sveta krajevne skupnosti po ustanovitvi. Zdjaj pa smo spet pred telefonsko akcijo. Kaže pa, da se bomo prihodnje leto končno po dolgem času rešili tudi težav zaradi pomanjkanja pitne vode. Slej ko prej pa se bomo morali lotiti tudi gradnje kanalizacije po načrtih za območje letališča, Vogelj, Voklega, Šenčurja, Trboj in Moš. Vse bolj pa nas jezijo tudi nerešena vprašanja štirih podvozov pod avtocesto in nezgrajena protihrupna zaščita.»

Kar zadeva avtocesto so imeli pravzaprav že pred in med samo gradnjo v krajevni skupnosti precej težav. «Avtocesta je bila po svoje tudi najtežje obdobje v našem 20-letnem delu,» ocenjuje **Jernej Oselj**, ki je dobil prejšnjo soboto priznanje, ker je že vseh dvajset let podpredsednik sveta krajevne skupnosti. Le čeprav je danes precej drugače in predvsem težje delati v krajevni skupnosti, je prepričan, da bodo z voljo in zavzetostjo, ki je v Vogljah nikdar ni manjkalo, tudi ta program zmogli; seveda tudi ob pomoči, ki je zdaj na odročila širša skupnost.

Dosežki torej danes potrjujejo, da je bila odločitev pred dvajsetimi leti pravilna. A. Žalar

Milan Globočnik

Franc Rozman

Praznik krajevne skupnosti Log

Pripravljajo se na gradnjo telefonskega omrežja

Log, 24. decembra — V krajevni skupnosti Log v poljanski dolini, kjer so se Nemci 28. decembra pred 46 leti meščevali za Poljansko vstajo tako, da so na Valterskem vrhu pri Jakopcu zažgali domačijo in ubili gospodarja ter hlapca, bodo letošnji krajevni praznik v spomin na ta dogodek proslavili s tradicionalnim pohodom do domačije. Krenili bodo jutri, 26. decembra, ob 8 uri izpred stavbe krajevne skupnosti.

Kar 95 milijonov novih dinarjev so letos prebivalci krajevne skupnosti Log v škofjeloški občini prispevali za priprave in za nekatere komunalne akcije. Za krajevno skupnost s 600 prebivalci to ni majhen znesek, saj odpade na vsakega krajana povprečno dobrih 15 starih milijonov. Že spomladi so se namreč začeli pripravljati na gradnjo telefonskega omrežja, razširjali so dober kilometer dolg odsek ceste od Jurija do Spodnjega Loga in gradili oporni zid od Jurija proti Krmelju. Dobren del so naredili sami, pomagala pa jim je tudi občinska samoupravna komunalna interesna skupnost.

«Brez dobre volje, prizadevnosti in prispevka krajanov ter pomoči samoupravne interesne skupnosti tega seveda ne bi zmogli,» ocenjuje **Stane Demšar**, predsednik sveta krajevne skupnosti. «Največ pa je bilo seveda narejenega pri pripravah za izgradnjo telefonskega omrežja. Že spomladi smo izvolili gradbeni odbor in potem od vsakega bodočega naročnika pobrali 35 starih milijonov dinarjev. Tako imamo zdaj že dobrih pet kilometrov kabla za glavne vode. Na zadnjem zboru krajanov minulo nedeljo pa smo sklenili, da bo telefon prihodnje leto v naši krajevni skupnosti (najbrž) glavna naloga.»

Kaže namreč, da se bo začela gradnja glavnega kabla od Škofja Loke proti Zirem, v Logu pa se bodo lotili gradnje razvodnega omrežja. Zdjaj imajo na območju celotne kra-

Stane Demšar, predsednik sveta krajevne skupnosti log

jevne skupnosti 2 telefona. Po izgradnji jih bodo imeli najmanj 130. Za zdaj načrtujejo, da bodo delali pri polaganju glavnega kabla in pri razvoju. Vsak naročnik bo moral opraviti najmanj 80 delovnih ur, ko pa bodo gotovi načrti, bo gradbeni odbor določil prispevek v denarju.

«Na zboru pa smo tudi sklenili, da bomo prihodnje leto skušali asfaltirati cesto od Jurija do Spodnjega Loga in odsek proti Krmelju. Nabavili pa bomo tudi plug za zimsko službo in sicer za cesto Log—Valterski vrh. Vaške odbore postopoma opremljamo s tovrstnimi plugi. Zdjaj jih imajo trije. Sicer pa v krajevni skupnosti že razmišljamo tudi o programu za leto 1989. Računamo na obnovo ceste Visoko—Bukov vrh in morda tudi TV pretvornik, saj zdaj marsikje ne morejo gledati niti prvega ljubljanskega TV programa.»

A. Žalar.

Tekmovanje ob prazniku JLA — Tradicionalnega tekmovanja, ki ga vsako leto ob Dnevu JLA v Kranju organizirata Avto moto društvo Kranj in Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Kranj se je v ponedeljek popoldne v Domu JLA v Kranju udeležilo 20 ekip iz kranjskih srednjih šol in vojašnice Stane Žagar Kranj. Tričlanske ekipe so morale odgovarjati na dve vprašanji iz prometa in eno iz NOB na Gorenjskem. Zmagala je s 75 točkami prva ekipa Ekonomske šole, pred prvo ekipo Tekstilne šole, ki je zbrala 72 točk in ekipo vojašnice Stane Žagar s 70 zbranimi točkami. Na kvizur, za katerega je vsako leto (po zaslugi mentorjev) večje zanimanje, so vsi pokazali dobro znanje cestno prometnih predpisov in poznavanje NOB na Gorenjskem. Nagrade za najboljšo ekipo so prispevali Sava Kranj, LTH Škofja Loka, Zavarovalna skupnost Triglav, občinska zveza organizacij za tehnično kulturo in občinske družbenopolitične organizacije občine Kranj (SZDL, ZKS, ZZZB NOV in ZSMS). — A. Ž.

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Vse od spomladi naprej je bil letos nedvomno bolj primeren čas za obnovo in dela na stehi stanovanjskega bloka v Ulici Moše Pijadeja v Kranju. Na srečo vreme v teh dneh nekoliko drži. Zaradi zavlačevanja pa bi bila zima za stanovalce v tem bloku lahko tudi precej drugačna.

Prešernovo gledališče pripravlja

ANTIGONA KOT UVODNA PREDSTAVA

Kranj — Minuli teden se so začele v Prešernovem gledališču priprave na postavitev najpomembnejšega slovenskega povojnega dramskega besedila Antigone Dominika Smoleta. Predstava, ki jo s kranjskimi gledališčniki pripravlja režiser Matjaž Zupancič iz Ljubljane, bo v drugi polovici februarja odprla Teden slovenske drame.

Matjaž Zupancič: »Tolikokrat igrano delo vsakič znova pomeni izziv za gledališčnike.«

Čprav selektor Teda slovenske drame, ki bo v drugi polovici februarja prihodnjega leta, še ni dokončno izbral predstav, pa je uvodna predstava že znana. Tako kot je v navadi je vsa leta, odkar se v Kranju odvija pregled slovenske dramske ustvarjalnosti, gostitelj, Prešernovo gledališče uvede prireditev s svojo predstavo. Zadnja leta je bila običajno to slovenska noviteta. Tokrat bo drugače. Teden slovenske drame se bo začel z Antigono Dominika Smoleta. Izbor te drame, od njenega nastanka sta minili že več kot dve desetletji, ki pa ji nista niti najmanj odvzeli svežine in aktualnosti, tudi ni povsem slučajen. Z Antigono se namreč zaokroža izbor tematike, ki je z obravnavo družbeno kritičnih vprašanj dajala ton pregledu ustvarjalnosti slovenskih gledališč. »Prav zato je po svoje Antigona nekakšen vrh doslej uprizorjenih predstav v okviru, lahko bi tako rekli družbeno usmerjenega gledališča,« pravi Matjaž Logar, umetniški vodja Prešernovega gledališča. »S tem pa nikakor ni rečeno, da se ciklus, ki se je začel s Kozakovo Afero in segel v minuli sezoni do Snojakevo novitete Gabrijel in Mihael,

z Antigono zaključuje. Celo nasprotno, z Antigono v bistvu odpira za gledališče nov krog vprašanj, vznemirljivih za družbo tako nekaj kot tudi danes. Gre v bistvu za spopad s temo, ki je svoj dnevni žar izgubila, toda vrednote, katerih se loteva, ostajajo nadčasovne. V tem pogledu je Antigona zato še živa in zgovorna gledališka predstava, zanimiva in vznemirljiva za vse generacije. Zato tudi ni nič nenavadnega, če jo istočasno v tej sezoni uprizarjajo tudi v SNG Drama Ljubljana.

V Prešernovem gledališču so se pripravili na predstavo lotili šele pred kratkim. Režiser predstave Matjaž Zupancič, sicer asistent za režijo na AGRFT v Ljubljani, se je doslej že nekajkrat srečal s kranjskim igralskim ansamblom, nazadnje pri Strindbergovi Gosposidni Juliji. Prav gotovo vsaka nova postavitev dela prinaša tudi novo videnje, novo drugačno interpretacijo od vseh dosedanjih, ki jih v Sloveniji v zadnjih letih ni bilo tako malo.

Antigono bo postavila na oder gledališka ekipa: Matjaž Zupancič, režiser, Sanja Jurca — scenografija in kostumografija, Ludvik Kaluža — lektor, igrajo pa Bernarda Oman, Aleksander Valič, Matjaž Višnar, Tine Oman, Damjana Luthar, Judita Zidar in Pavle Rakovec.

»Antigona je, kot temu pravimo, močan tekst. In kot pri vseh velikih tekstih, za katere je značilno, da sprožajo neke katalitične učinke, kot temu lepo pravi Grotowski, bi ga lahko postavili na oder kjerkoli. Brez dvoma je pri takšni predstavi tudi delček tveganja, kot pri vseh predstavah s tako ne-lahkim tekstom. Vendar pa je ravno zato takšno delo tudi po svoje vznemirljivo, od vseh ustvarjalcev predstave zahteva kar največ. Antigona, to je režija te drame, je bila že dlje časa tudi moja tih želja. Mo-

Matjaž Logar: »Antigona zaključuje in obenem odpira nova vprašanja, ki jih načena in razrešuje sodobno gledališče.«

ram reči, da so režiserji večkrat v položaju, ko ne moremo izbrati po osebnih željah. Tokrat pa je to zame še posebej srečna okoliščina.

Antigona Dominika Smoleta je drama o smrti, pravzaprav o etičnih problemih smrti. Je zgodovina neke družbe, tudi današnje družbe. Avtor je sicer pisal tekst za neke določene okoliščine in modele, kar pa je tudi vedno bilo le okvir za sporočilo.

»Antigona je brez dvoma tudi filozofski tekst, ki se loteva zapletenih temeljnih problemov našega bivanja. Lahko ga razumemo tudi kot napeto zgodbo, izsek iz življenja z vsemi problemi posameznikov, loteva pa se tudi vprašanja oblasti; predvsem razčlenjuje določene shizofrene pozicije, ki jih ima oblast danes in včeraj, tukaj in kjerkoli. Zato je Smoletov tekst tako univerzalen tekst, njegovo podoživljanje v Prešernovem gledališču pa svoj ustvarjalni izziv,« je povedal režiser Zupancič.

Prav gotovo bo kranjska postavitev Antigone zanimiva postavitev izjemnega Smoletovega teksta, obenem pa nič manj zanimiva primerjava z ljubljansko predstavo. L.M.

Knjižni prvenec Mihe Mazzinija

54 TISOČ DROBTINIC

Jesenice — Roman Drobtinice Mihe Mazzinija je pred kratkim izšel v izjemni nakladi 54 tisoč izvodov. Drobtinice so na lanskem natečaju Prešernove družbe dobile prvo nagrado.

Miha Mazzini, Jeseničan, ki sicer zadnja leta živi v Radovljici, se je v kratkem času prebil v prednje vrste mlade slovenske literature; in to ne po že uhojeni cankarjanski solzodolinski cesti, kot nekateri njegovi vrstniki iz »postmodernistične« generacije, pač pa po — vsaj na Slovenskem — dosti manj utrutih steza intelektualne proze, (intelektualne v smislu igre in ne pametovanja), katere začetnik je bil pri nas Vladimir Bartol, med številnimi predstavnikmi takšnega pisanja v svetu pa bi lahko omenili vsaj O'Henryja, Borgesa in Vonneguta. Seveda pri Mazziniju — vsaj v boljših delih — ne gre za nekritično posnemanje tujih vzorov, pač pa za posrečeno cepitev uvoženih žanrskih obrazcev (kriminalka, science — fiction...) na tradicionalni slovenski sentiment, ki se kaže v hrepenenju po daljnem, nedosegljivem, izgubljenem. Ta značilnost Mazzinijevega pisanja je še posebej očitna v noveli LIDIJA POTUJE OKOLI SVETA (Problemi 1985/6) in romanu DROB-

TINICE, ki ga je pred kratkim izdala Prešernova družba. (Mimogrede povedano: roman je dobil prvo nagrado na natečaju PD v letu 1986 in je izšel v — in to ne samo za naše razmere — fantastični nakladi 54.000 izvodov!)

DROBTINICE pripovedujejo o siloviti in neuslišani ljubezni delavca Selima Selimoviča do filmske zvezde Nastasje Kinski. Selim S. se skupaj s prvoosebni pripovedovalcem zaplete v vrsto tragikomičnih pustolovščin po delavskih menzah, tovarniških obratih, smetiščih, knjižnicah, gimnazijskih plesih in literarnih večerih. V romanu, kjer si podajajo roke sentiment, humor in ironija, se banalnost vsakdanjega življenja druži z vsakimi sanjami — podobno kot v antologijski noveli LIDIJA POTUJE OKOLI SVETA, smešno ganljivem pričevanju o velikih sanjah male trafikantke Lidije.

LIDIJA in DROBTINICE sta vsekakor dva pomembna mejnika v Mazzinijevem leposlovnem

snovanju. Če je objava LIDIJE v Problemih opozorila na piščev talent in mu odprla vrata tudi v druge revije, potem lahko z gotovostjo predvidevamo, da bodo

DROBTINICE pomenile dokončno afirmacijo njegovega pisanja — tako pri kritiki kot tudi pri »navadnih« bralcih. Edo Torkar

Poslikan strop iz 14. stol.

ODKRITJE V GOSTEŠKI CERKVI

Pri vzdrževalnih in sanacijskih delih na podružnični cerkvi sv. Andreja so pod starim poslikanim stropom odkrili še starejši poslikan strop izredne kakovosti. Obnovitvena dela na cerkvi vodi ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine ob materialni pomoči kulturnih skupnosti ter pomoči župnijskega urada v Sori in krajanov.

Gosteče — Pri snemanju ortogonalne kasete v cerkvi sv. Andreja v Gostečah so restavratordi Restavratskega centra SR Slovenije odkrili zelo lep še starejši lesen poslikan strop. Ko so namreč obnavljali lesen poslikan strop iz konca 17. stoletja, ki je v zelo slabem stanju, so spodaj odkrili še starejši poslikan strop iz prednesančnega obdobja; je tudi prvi spomenik te vrste, ki je ohranjen v izvirni barvni podobi.

Kot ugotavljata dr. Nataša Golob in Ivan Bogovič, akad. kons. spec., je bil novo odkriti strop poslikan okoli leta 1515. Po delu figure, ki jo sedaj zvečine zakriva baročni, škofjeloškemu podobarju Jamšku napisan strop iz leta 1699, se ne da predvideti, kakšna figuralna kompozicija je zavzemala osrednji del stropne freske. Vsekakor pa gre za delo odličnega slikarja, ki se bo uvrstil ob bok slikarju prezbiterija na Križni gori ali slikarju pri Sv. Primožu nad Kamnikom. Novo odkriti gosteški strop, ki je izredne kakovosti, je prav gotovo nov kamenček v mozaiku naše bogate kulturne dediščine.

KONCERT IN NOVA PLOŠČA

Jutri, v soboto, ob 20. uri prireja Akademski zbor France Prešeren iz Kranja svoj 18. letni koncert; ob tej priložnosti bo predstavljena tudi nova LP gramofonska plošča z naslovom Srečno, srečno, ljubca moja.

Kranj — Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja je eden najvidnejših in najboljših predstavnikov kulturnega delovanja v kranjski občini. V skoraj dveh desetletjih obstoja, ustanovljen je bil leta 1969 iz vrst kranjskih gimnazijcev, pa se je s trdim in zavzetim delom povzpел med najboljše slovenske pevske zборе. Slovensko pesem je ponesel daleč prek slovenskih meja, zborovsko petje teh kranjskih pevcev pa je slišati na domačih prireditvah in koncertih, po radijskih valovih in zdaj po novem tudi z gramofonskih plošč. Letni koncert bo obenem tudi predstavitev zdaj že druge LP gramofonske plošče. Peveci so pod vodstvom dirigenta Tomaža Faganela posneli osemnajst slovenskih ljudskih pesmi. »Ljudska pesem je postala glavni, prvi najlepši opoj našega zborovstva,« piše v spremni besedi k plošči Borut Loparnik. »Ne umetni, domači napravi so vžigali duha. Zastran njih nam ni nihče žugal s pravili, slehernemu smo bili kos, vsakomur kazali, kaj zmoremo. In ni ga bilo zboru, da bi se jim odrekel, kajti pomislil ni česa hujšega. Kajti slovensko petje je bilo najprej in najbolj služba narodnemu, sveto opravilo.« L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V Prešernovi hiši danes, v petek, ob 18. uri odpirajo razstavo gobelinov, ki jih je po osnutku slikarja Miroslava Adle-riča izdelala Zora Adlerič. Ob 18.30 pa etnološki oddelek Gorenjskega muzeja predstavlja nova pridobljena gradiva iz mešanjskega okolja. V Mali galeriji je odprta prodajna razstava likovnih del članov Likovnega društva Kranj.

V Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, Delavski dom, vhod 6, danes, v petek, ob 19. in 21. uri vrtijo video film Revolucija (igrajo Al Pacino, Nastasja Kinski in Donald Sutherland, režija Hudson Hugh). Jutri, v soboto, ob 19. in 21. uri pa je na sporedu video projekcija filma Čarovnice iz Eastwicka (igrata Jack Nicholson in Merryly Streep). V ponedeljek, 28. decembra, ob 19.30 je na sporedu gledališka predstava Ejsa, zapoj — mo eno domačo — praznjenje v realizaciji Firme (razprodano). Videoteka Eva je odprta vsak dan razen nedelje med 18. in 21. uro.

Jutri, v soboto, ob 20. uri bo v dvorani kranjske gimnazije letni koncert Akademskega pevskega zbora France Prešeren Kranj.

JESENICE — V ponedeljek, 28. decembra, ob 18. uri odpirajo v Kosovi graščini razstavo ilustracij Marije Vogelnik in razstavo gledaliških mask Eke Vogelnik. Na otvoritvi nastopa v gledaliških maskah Eke Vogelnik plesna skupina Akt iz Celja.

RADOVLJICA — V Sivčevi hiši je odprta prodajna razstava likovnih del. V galeriji Kamen razstavlja slike akad. slikar Franc Novinc.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji Ivana Groharja razstavlja akad. slikar Andrej Jemec. V galeriji ZKO — Knjižnica razstavlja slike Milan Kralj.

Zbirke Loškega muzeja so odprte le ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

V galeriji AG v Dolencevi hiši, Stara Loka 2, je na ogled prodajna razstava dekorativne in umetniške keramike Darje in Roka Součka ter Aljoše Sotler.

KRANJ — V Prešernovem gledališču bo v ponedeljek, 28. decembra, ob 16. uri in 18. uri predstava M. Acharda A' me vzamete zraven — za Iskro Telematiko (in dedek Mrz). V torek, 29. decembra, ob 8. uri bodo isto predstavo ponovili za OŠ Simon Jenko, ob 15. uri pa bo predstava za OŠ Stane Žagar.

ADERGAS — Mladinski pevski zbor KUD Velesovo bo jutri, v soboto, ob 19. uri priredil novoletni koncert v dvorani društva v Adergasu.

JESENICE — Pihalni orkester jeseniških železarjev prireja v nedeljo, 27. decembra, novoletni koncert v Gledališču Toneta Čufarja. Koncert bodo ponovili še v ponedeljek, 28. decembra.

NOVOLETNI KONCERT KPZ LOKA

Komorni pevski zbor Loka pod vodstvom Janeza Jocifa vabi na tradicionalni že osmi novoletni koncert v galeriji na Loškem gradu. Prireditve bodo obogatili še najboljši učenci Glasbene šole Škofja Loka.

Škofja Loka — Jutri, v soboto, ob 19.30 bo v galeriji na Loškem gradu tradicionalni novoletni koncert Komornega pevskega zbora Loka, ki ga pripravlja v sodelovanju z Glasbeno šolo Škofja Loka. Koncert bo ubran na vedrejšo tone, na sporedu pa bodo stilno najrazličnejše skladbe — od črnskih duhovnih do beatlovske Michele do slovenskih in mehiških narodnih. V Gershwinovi Summertime se bo kot solistka predstavila Vera Mlejnik; pri skladbah La Cucaracha in La Bamba pa bo poskrbljeno tudi za zanimivo instrumentalno spremljavo. Pet atraktivnih instrumentalnih in vokalnih točk bodo prispevali najboljši učenci škofjeloške glasbene šole, program pa bosta povezovala Marija Lebar in Marko Črtalič. M. Č.

Brane Žerjal, KUD Sava Kranj

FOLKLORA IN GLASBENI IZRAZ

Glasbena spremljava folklornih plesov je pač nekaj, brez česar folklor ne more obstajati. Tako tesno je povezano z rastjo in razvojem kranjske folklorne skupine Sava tudi ime Braneta Žerjala. Zdjaj pa vzgaja že nov rod harmonikarjev pri folklori.

KranjPrav gotovo ni pretirano reči, da brez glasbenih priredb Braneta Žerjala glasba, ki spremlja folklorne plesne Folklorne skupine Sava Kranj, ne bi imela tako značilnega zvoka.

Takrat ko ga je zamikala harmonika in se je pridružil folklori, je še drsal osnovnošolske klopi. Skoraj tri desetletja v savskem kulturnem društvu je minilo v delu in ustvarjanju, saj praktično glasbe, po kateri so hoteli plesati folkloristi še ni bilo. Začetki skupaj s Tončko Maroltovo so dali to, kar je savska folklori danes.

»Če bi jemal vse skupaj kot dolžnost, ne bi nikamor prišli. Glasbene priredbe, igranje na vajah, na nastopih, vse to je trdo delo. Ne bi zdržal toliko časa, če ob tem ne bi bilo veselja. Razumeti narodno glasbo je vse kaj drugega, kot pa jo le igrati po notah,« pravi Brane Žerjal. Vendar pa uspehi, ki so brez dvoma tudi po glasbeni plati doprinesli k ugledu te kranjske folklorne skupine, nikakor niso uspavali, prav tako tudi ne številna priznanja. Veliko Prešernovo plaketo je Brane Žerjal prejel pred dvema letoma.

»Brez novih mladih glasbenikov pa dela ni mogoče nadaljevati. Povabili smo v društvo 20 mladih, večina igra na harmoniko. Z vajami in trdim delom se bo, vsaj upam tako, iz njih razvil marsikak dober glasbenik s posebno občutljivostjo za narodno glasbo. Za to pa niso dovolj le note. Rad bi, da bi nam uspelo iz teh mladih vzgojiti glasbenike, ki bodo razumeli in spoznali ljudsko izročilo. Brez tega pa pri tej dejavnosti nikakor ne gre.« L.M.

H. BERGANT IN SLOVENSKI OKTET

Kranj — Slovenski oktet pripravlja te dni po slovenskih krajih božične koncerte, na katerih sodeluje tudi organist Hubert Bergant. V Kranju bo koncert v farni cerkvi v ponedeljek, 28. decembra, na Jesenicah v torek, 29. decembra. Naslednji koncerti na Gorenjskem bodo tudi po novem letu, in sicer: v Škofji Loki 9. januarja, v Železnikih 16. januarja in v Kamniku 29. januarja.

TRADICIONALNI NOVOLETNI KONCERT

Mengeš — Zveza kulturnih organizacij Domžale in Kamnik prireja tradicionalni novoletni koncert, na katerem sodeluje Simfonični orkester Domžale — Kamnik in Mešani pevski zbor DKD Svoboda Mengeš pod vodstvom dirigenta Tomaža Habeta ter Mešani študentski pevski zbor Kamnik pod vodstvom Janeza Klobčarja. Koncerti bodo v Mengšu, in sicer jutri, v soboto, ob 20. uri v Kulturnem domu, v Kamniku bo koncert v nedeljo, ob 19. uri v kinu Dom; v Domžalah pa bo koncert v torek, 29. decembra, ob 20. uri v Hali KC.

PRIPRAVIMO SE NA SILVESTROVO

Tako nam bo zadnje dni pred prazniki ušel čas, da si niti misliti ne moremo. Zato je prav, da zadnji konec tedna pripravimo vse potrebno za praznične dni, vsaj kar se vnaprej pripraviti da. Vnaprej lahko spečemo potico in jo damo takoj, ko se ohladi, v zamrzovalnik, sploh pa lahko vnaprej napečemo vseh vrst piškotov, jih spravimo po kozarčih in kovinskih škatlah, na praznični večer pa le postavimo na mizo.

POTICE

Testo za potico — boljše
Potrebujemo: kvas (2 dag kvasa, 1/2 dl mlačnega mleka, žličke sladkorja, žlica moke) 1/2 kg mehke bele moke, 1/2 žličke soli, 2 in 1/2 dl toplega mleka, 8 dag sladkorja, 8 dag surovega masla ali margarine, 3 rumenjake, žlička ruma, malo sesekljane limonine lupinice, maščobo za pekač, beljak za premaz, sladkor v prahu za postp.

Testo za potico — cenejše
Potrebujemo: kvas (1/2 dl toplega mleka, žlička sladkorja, 3 dag kvasa, žlica moke), 1/2 l toplega mleka, 10 dag sladkorja, 10 dag surovega masla ali margarine, kavna žlička soli, 1 kg bele moke, 2 rumenjaka, žlica masti ali 2 žlici olja.

Kvas razpustimo v mleku, dodamo sladkor in moko ter postavimo na toplo, da vzhaja. V skledo presejemo moko in dodamo sol. V sredino naredimo jamico, vanjo stresemo kvas in med mešanjem dolivamo mleko, da smo mu dodali maščobo, sladkor, rumenjake, rum in limonino lupinico. Stepamo, da postane testo na površini gladko, v notranjosti pa elastično in se loči od posode in kuhinice. Nato testo pomokamo, pokrijemo s prtom in pustimo vzhajati. Vzhajanega razvaljamo v 1 cm debelo pravokotno krpo, ki jo enakomerno premažemo z nadevom. Nato testo zvijemo in položimo v dobro namazan model, da vzhaja. Sedaj ga premažemo s stepanim beljakom in pečemo v srednje vroči pečici 1 uro. Pečeno potico pustimo v pekaču, da se nekoliko ohladi, nato jo zvrnemo na desko in potrosimo s sladkorjem v prahu.

NADEVI:

Orehov nadev: 1 1/2 dl mleka, 40 dag zmletih orehov, limonina lupinica, ščepec cimeta, 2 žlici ruma, 10 dag kristalnega sladkorja, 10 dag medu, 2 beljaka.

Mleko in polovico sladkorja zavremo in z njim poparimo zmlete orehe, dodamo sesekljano limonino lupinico, cimet in rum. Vse dobro premešamo in ohladimo. Nato primešamo prevret in ohlajen med in trd sneg iz beljakov, v katerega smo vtepli preostali sladkor.

Rozinov nadev:

15 dag surovega masla ali margarine, 2 rumenjaka, cimet, 10 dag sladkorja, 2 beljaka, 5 dag kristalnega sladkorja, 3 dag surovega masla ali margarine, 5 dag drobtin, 40 dag rozin, 1/2 dl ruma.

Maščobo penasto umešamo, dodamo rumenjaka, cimet in sladkor. Ko zmes naraste, ji pridenemo sneg beljakov, med katerega smo vtepli kristalni sladkor. Na maščobi prepražimo drobtine in jih pridenemo osnovni masi. Narahlo premešamo. Rozine preberemo, operemo, osušimo in namočimo v rumu. Na 1 cm debelo razvaljano testo premažemo z nadevom in na gosto potrosimo z rozinami in prepraženimi drobtinami.

Rožičev nadev: 1/2 rožičev, 1/4 l vrelega mleka, žlica sladkorja, sesekljana limonina lupinica, 5 dag masla ali margarine, pest rozin.

Rožiče zmeljemo in prelijemo z mlekom. Dodamo sladkor, limonino lupinico in maščobo. Dobro premešamo in namažemo testo. Potrosimo s prebranimi in opranimi rozinami.

JANEŽEVI UPOGNJENCI

Potrebujemo: 8 jajc, 500 g sladkorja, 500 g moke, janež. Jajca in sladkor stepemo na topli štedilnikovi plošči v penasto maso in ji primešamo moko. Z vrečko za brizganje ali pa z žlico oblikujemo okrogle ploščice na pomaščeni in pomokane pekače. Ploščice se morajo na pekaču razlesti, nato naj nekaj časa mirujejo, da se na pecivu naredi tanka kožica. Vsako ploščico potrosamo z janežem.

Pečemo jih pri temperaturi 180 °C, da robovi zarumene. Rahlo pečene in še tople vzamemo s strgalnikom ali z nožem s pekačev in jih položimo na valjast model, čez valjar, steklenico, da se upognejo.

Po enakem postopku pripravimo janeževe ploščice, samo da jih ne upognemo.

ROZINOVE PLOŠČICE

Potrebujemo: 500 g moke, 300 g masla, 200 g sladkorja v prahu, 1 jajce, 1 rumenjaka, 150 g rozin, limonina lupina.

Maslo in sladkor umešamo, dodamo jajce, rumenjaka in presejano moko, ki smo ji primešali sesekljano limonino lupino. Zamesimo testo. Nazadnje primešamo še rozine. Testo pustimo počivati na hladnem, nato ga zvaljamo in z izrezovalcem izražemo ploščice. Naložimo jih na pomaščen pekač in pečemo pri temperaturi 160 do 180 °C, da dobijo zlato rumeno barvo.

SKUTINI ŽEPKI

Potrebujemo: 1/2 kg skute, 1/2 kg moke, 1/2 kg margarine. Skuto dobro pretlačimo, dodamo moko in margarino, vse skupaj dobro ugnemo in pustimo počivati vsaj pol ure. Testo potem razvaljamo za pol prsta na debelo, narežemo kvadratke in polnemo z marelično marmelado, prepognemo, po robu stisnemo in damo peč. Pečemo pri srednji temperaturi, na 180 do 200 °C, spečene poveljamo v sladkorni moki, ki smo ji dodali malo vanilija.

Že zdaj pripravimo načrt, kaj bomo pripravile za silvestrsko večerjo in za praznične dni, in spisek, kaj moramo v teh dneh kupiti, da ne bomo brezglavo tega ali onega iskale zadnji dan. Zmožnostim primerno tudi porazdelimo delo v družini. Tudi otroci in družinski poglavar naj prispevajo svoje!

KRUHOVI CMOKI V CUNJI

Včasih v kakšni domači gostilni odkrijemo dobrote, ki nam gre tako v slast, da bi jo najraje takoj pripravili sami doma. Oni dan sem v gostilni Blažun v Kranju poleg srne v omaki dobila na krožniku tudi kruhove cmoke. Toda, verjemite ali ne, tako dobrih še v življenju nisem jedla. Blažunova mama Katarina Grašič, odlična kuharica, ni pomišljala, da bi mi ne zaupala recepta. Vsa skrivnost teh odličnih cmokov je menda v tem, da se kuhajo v cunji. Zato ostanejo polni, mehki, sočni. Recept je za večjo količino, vendar ne pomišljajte, in se ne trudite z manjšimi količinami; kruhove cmoke, zavite v cunji, spravimo v skrinjo in jih imamo pripravljene za naprej. Že za praznike vam bodo prišli prav.

2 kg starega belega kruha narežemo na kocke in stresemo v skledo. Mleko (slabe četrt litra) segreje toliko, da je mlačno, dodamo nekaj masla, in ko se to stopi, vlijemo mleko na kruh, da se namoči.

V ponvi na malo maščobe popražimo malo na drobno sesekljane čebule, in stresemo na kruh. Dodamo še sesekljan peteršilj, majaron, malo posolimo, poporamo, za vezavo pa dodamo 4 cela jajca.

ZBIRAMO RECEPTE ZA ORIGINALNE GORENJSKE JEDI

Vse to dobro premešamo. Če se zdi masa še malce presuha, jo zalijemo še z malo juhe, dodamo pa tudi »za prašek« moke. Ko je masa pripravljena, jo razdelimo v več delov, naredimo dolge štruklje in zavijemo v mokro cunjjo, da se testo ne prime blaga. Na koncu cunjjo zavečemo. Cmok v cunji damo kuhat v vrelo vodo in kuhamo 20 minut.

Ko so kuhani, jih vzamemo iz cunje, narežemo in postrežemo. Dodamo jih divjačini, pljučni, svinjski pečenki, pečenici ali kateremu koli drugemu mesu. Lahko pa jih ponudimo kot samostojno jed s solato. Če hočemo, da bodo naši kruhovi cmoki še boljši, jih lahko zabelimo z ocvirki, polijemo z dobro omako, lahko pa vanje zrežemo tudi ostanke mesa. Skratka, kakorkoli jih boste že pripravili, bodo odlični.

D. D.

NAGRADA TEDNA

Oh, ta naloga!

»Mami,« sem zateglo rekel oni dan. »Jaz pa te naloge ne razumem, ne znam je rešiti, pomagaj mi!«

»Tako, tako, samo solato še operem do konca!« se je oglasila mamica. »Sicer pa, kako to, da šele zdaj, zvečer pišeš nalogo? Kolikor vem, si mi popoldne rekel, da si naredil že vso.«

Ta pripomba me je zjezila, besno sem vrgel svinčnik po mizi in odrinil zvezek. »Pa nič, če nočeš pomagati, bom pa brez naloge. Ti boš kriva, če je ne bom imel!« sem se trmasto našobil in čakal.

Mamica je pustila solato in pogledala v moj zvezek: »No, česa ne znaš?«

»Ne prijemaj mojega zveska z mokrimi rokami!« sem se zadril.

Namerila je roko, da bi mi pritisnila eno okrog ušes: »Ti smrkavec, ti! Zdaj se boš pa še prediral name, hvaležen bodi, da ti hočem pomagati, pa naj bodo moje roke suhe ali mokre!«

Zgrbil sem se v stolu, tolkel z nogo ob pod in buljil v ste-no.

»Vsaj v zvezek poglej in me poslušaj,« se je mamica pomirila in mi pričela razlagati.

Z enim ušesom sem poslušal mamico, z drugim lovil zvoke s televizorja, vmes pa gledal našega mačka, ki se je pod mizo igral z mojim svinčnikom.

»Ali sedaj razumeš?« je vprašala mamica in vstala, da bi se vrnila k svojim loncem.

»Kaj, kaj če razumem?« sem zmeden vprašal. »Res ne vem, kaj si mi govorila, prosim, še enkrat povej!«

Tista roka, zdaj že suha, se je spet sprožila in pristala na mojem licu.

Boštjan Solar, 7. c r. OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Joj, že prišel je med nas, dobri stari dedek Mraz... te dni spet veselo prepevajo naši malčki v vrtcih, šolah, gledališčih, na ulicah. S pesmijo radostno pozdravljajo dedka Mrza. Kaj za to, če letos nima tako bogatih daril, kot jih je nosil včasih. Tudi bonbon, ki ga stisne v dvignjeno ročico, njegov prijazen nasmeh, topla beseda so vredni pričakovanja.

Novoletne želje delavcev naše šole

Čistilka Fikreta želi veliko zdravja in da bi vedno delala zjutraj. — Nadja, 3.a

Naš hišnik želi dobro plačo in veliko zdravja. — Lidija, 3.a

Kuharica želi veliko zdravja, pomoč v kuhinji ter večje spoštovanje kruha. — Nadja, 3.a

Moja tovarišica učiteljica Zvonka želi, da bi dobila službo za nedoločen čas, želi tudi, da bi bili učenci v šoli pridni in poslušni. — Maruša, 3. b

Dopisniški krožek OŠ Cvetica Golarja Škofja Loka

Poslavljam se. Seveda samo za letos. V prihodnjem letu bomo spet z vami. Želim, da bi bila naša srečanja na straneh Gorenjskega glasa še prijetnejša, da bi bilo še več pestrejšega, zanimivega branja. Drugače pa vam želimo vse najboljše; da bi se vam izpolnilo vse, kar želite!

Uredništvo

Kakšnega darila ste najbolj veseli?

Najbolj vesela sem, če mi za rojstni dan prinesete psa. (Sestrica Milana)
 Praktičnega darila. (Čistilka)
 Darila, danega od srca. (Tovarišica Špela in Vera)
 Najbolj me razveseli vrtnica. (Leona)
 Poljubček od mojih otrok. (Tovarišici Meta in Metka)
 Rože s travnika. (Tovarišica Božina)
 Otroški izdelki. (Tovarišica Maruša)
 Roža in prijetna beseda. (Tovarišica Jožica)
 Poln koš otroških knjig. (Dalimirka)
 Majhna bela muca v košarici. (Marina)
 Strojček za šivanje. (Aleksandra)
 Da bi mi kdo voščil vse najboljše za 18. rojstni dan. (Hišnik)
 Da bi se vrnila moja muca. (Barbara)
 Zmage med dvema ognjema. (Gregor)

V pričakovanju (tudi za otroke) najdaljše noči

Prav nič romantično bela se nam ne obeta letošnja najdaljša noč v letu. A čeprav bo brez snega, ji to ne bo odvzelo čara, nam pa ne želje, da jo naredimo čim bolj prijetno, zabavno, veselo. Mamice bodo skuhale slavnostno večerjo in spekle orehovo potico, otroci boste okrasili smrečico in prižgali raznobarne lučke, očki pa, no tudi za očke se bo našlo kaj dela.

Veselo pa ne bo le doma. Tudi v šoli, v razredih bo v sredo, ko bo zadnji »delovni« dan starega leta, praznično. Kaj pripravljajo v Kranju, v delovni enoti osnovne šole Simona Jenka, nam je v nekaj besedah povedala vodja enote Center Marija Mustar: »V sredo ne bo pouka. Z učenci si bomo v Prešernovem gledališču ogledali predstavo A me vzamete zraven, ki jo bomo plačali z denarjem od zbranega papirja. Potem bomo ob okrašenih jelki v šoli imeli malo boljše malico kot običajno. Zaželeli si bomo še srečno in...«

Za te lepe načrte učenci se niso slišali (naj bodo presenečeni!), zato smo jih vprašali, kako bodo praznovali doma.

Dijana Simič, 3. a: »Lani smo praznovali pri prijateljih. S Sandro sva se igrali na računalnik in nisem bila prav nič zaspala. Tudi letos bi rada podobno praznovala.«

Pavlica Ružica, 3.a: »Lani smo se otroci zbrali v klubski sobi v bloku, letos se nas bo nekaj našlo kar pri prijateljih. Za novo leto bom dobila darilo. Kakšno, ne vem. Želim Barbiko. V šoli bi bila rada odlična.«

Erik Zoran, 2. c: »V novem letu želim, da bi bil v šoli priden in bi bile v pričevanju petke.«

Miki Dimitrijevič, 3. a: »Praznovali bomo pri babici v Portorožu. Igra! se bom s prijatelji. Želim, da bi bili v novem letu vsi zdravi in bi se dobro imeli.«

alpina
 KARAWANA
 TANA ŽOLJIC, GREGOR ANAŽIČ, MIHA IN ŽIGA, ERJOMIK SIJAR, GREGA HODNIK, PETRA BEŠTER, KATJA VIZOVIŠEK, BOŠTJAN SOLAR, TINA RAVNIK, ALEKSANDRA ZUPANC, IGOR VERŠNIK

TV SPORED

PETEK 25. decembra

- 10.00 Tednik
- 11.00 Svet na zaslону
- 11.40 Portret: Dr. Miha Potočnik
- 12.20 T. Mann: Čarobna gora, ponovitev 1. dela nadaljevanke

- 15.00 Video strani
- 15.15 Tednik
- 15.15 Svet na zaslону
- 15.55 Portret: Dr. Miha Potočnik
- 17.35 A. S. Puškin: Pravljica o carju Saltanu, 5. del Super stara mama, 8. del angleške nadaljevanke
- 18.15 Svet žuželk, izobraževalna oddaja
- 18.45 Risanka
- 18.55 Video strani
- 19.00 Obzornik
- 19.12 Iz TV sporedov
- 19.17 Propagandna oddaja
- 19.25 Zrno, vreme
- 19.30 TV dnevnik in poročilo zasedanja skupščine SR Slovenije
- 20.00 Planet Zemlja: Zemljina usoda, 7. oddaja dokumentarne serije
- 21.15 Propagandna oddaja
- 21.20 J. Jakes: Sever in jug, 13. del ameriške nadaljevanke
- 22.10 TV dnevnik
- 22.25 Tekmovanje, ameriški film
- 00.25 Rezerviran čas
- 00.55 Video strani

SOBOTA 26. decembra

- 8.00 Video strani
- 8.10 Radovedni Taček: Vrata
- 8.25 Pamet je boljša kot žamet, 12. oddaja
- 8.30 Ključevce dogovodščine, 18. del
- 8.45 J. Tomažič: Pohorski steklar
- 9.25 P. Zidar-L. Troha: Utonilo je sonce: Sledovi časa, 5. del
- 9.55 Periskop
- 11.10 Čez tri gore: Slovenski otket poje slovenske narodne
- 11.40 Aktualno: Samo z izviščem v 21. stoletje?
- 12.20 Šopek domačih
- 12.50 Karel Gott, češko slovaški dokumentarni film
- 13.55 Video strani
- 14.15 Pravljice od včeraj, češkoslovaški risani film
- 15.20 Sakralni koncert Duka Ellingtona, ponovitev
- 17.10 Pozdrav Genu Kellyju, ameriški dokumentarni film
- 18.25 Na zvezdi
- 18.45 Risanka
- 18.55 Video strani
- 19.00 Knjiga
- 19.12 Iz TV sporedov
- 19.17 Propagandna oddaja
- 19.25 Zrno, vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.50 Zrcalo tedna
- 20.10 Propagandna oddaja
- 20.15 Amerikanez v Parizu, ameriški film
- 22.10 Propagandna oddaja
- 22.15 TV dnevnik
- 22.30 M. Laurence: Vrnitev v Paradiž, 9. del avstralske nadaljevanke
- 23.10 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Otroci in čas, otroška oddaja
- 18.00 Znanost
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke, kviz
- 19.00 Domači ansambli: Ansambel Vlada Sredenska
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zabavnoglasbena oddaja
- 20.45 Včeraj, danes, jutri
- 21.00 En avtor, en film
- 21.23 Lermontov, sovjetski film

TV Zagreb I. program

- 8.20 Poročila
- 8.25 Otroci in čas, otroška oddaja
- 8.55 TV v šoli: Poštni nabiralnik, živimo z glasbo, Francoščina, Književni TV vrtljak
- 10.30 Poročila
- 10.35 TV v šoli: Helenizem, Risanka, Vuk in Evropa, Repriza, Beograd, Zadnje minute
- 12.30 Poročila
- 15.00 TV v šoli: Francoščina, Književni TV vrtljak
- 16.00 Dober dan
- 17.10 Kronika Reke
- 17.30 Otroci in čas, otroška oddaja
- 18.00 Znanost
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke, kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zakon v Los Angelesu, serijski film
- 20.55 Kvizoteka
- 22.00 TV dnevnik
- 22.20 Kulturni magazin
- 23.50 BIS – nočni pre
- 01.20 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

- 8.30 Poročila
- 8.35 Danes za jutri in igrani film
- 11.50 Anglunipe, oddaja v romščini
- 12.15 Oddaja resne glasbe
- 13.00 Dobro došli v domovini
- 14.00 Zenica: Boks, prenos
- 15.15 Lazarevac: Finale Jugoslovskega pokala v odbojki
- 16.15 Finale jugoslovskega pokala v odbojki (m), posnetek
- 17.45 Novoletni turnir v malem nogometu, finale, prenos
- 18.45 Udeleženez in priča
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zgodovina izumov, dokumentarna serija
- 20.55 Včeraj, danes, jutri
- 21.15 Maupassantove novele
- 22.20 Revolucija, ki traja, dokumentarna oddaja
- 23.00 TV galerija

TV Zagreb I. program

- 9.00 TV v šoli
- 10.30 Poročila
- 17.15 Narodna glasba
- 17.45 Sedem TV dni
- 18.30 TO, dokumentarna oddaja
- 19.30 TV dnevnik
- 20.15 Človek, imenovan Hrabrost, ameriški film
- 22.45 TV dnevnik
- 23.05 Nočni spored

NOVO Y KINO

Profesorji so ponoreli je ameriška komedija. Alex Jarek predava na gimnaziji „J. F. Kennedy“ v trenutku, ko starši enega od učencev tožijo šolo, da je kljub maturi na tej šoli ostal nepismen. Začne se razpletati klobčič čudnih odnosov med mladimi in njihovimi vzgojitelji. Alex je bil svoj čas predavatelj – entuziast, iz njegovih razredov so prihajali odlični učenci, ki so kasneje imeli velike uspehe v življenju, kot na primer Lisa Hamon, ki, kot advokat, obdeluje primer nepismenega maturanata. In medtem, ko se profesorji prevzvajajo, zavzemajo stališča, sprejemajo ali odbijajo kritike – dijaki delajo po svoje; uhajajo z ur, nočejo se učiti, nočejo razumeti, zakaj naj bi se sploh učili, pretepajo se med seboj. Pa vendar pri vsem tem, ko se ne ve, kdo je in koliko je kriv za vse to, zmaga tisto najboljšo v človeku: vera v ljudi, v mlade, v prihodnost.

Prostor v srcu je ameriška filmska drama režiserja Roberta Bentona, ki se je proslavil s filmom Kramer proti Kramerju. Tema te tople in humane zgodbe je Amerika tridesetih let v času ekonomske krize in nacionalnih trenj. V središče dogodkov je mlada in energična žena, ki poskuša vzpostaviti ravnotežje tam, kjer je potrebno samo malo več prostora in ljubezni v srcu. Film je bil nagradjen z oskarjem za glavno žensko vlogo (Sally Field).

Matineje:
Kino Center Kranj: v nedeljo, 27. decembra, ob 10. uri Policijska akademija III;
Kino Tržič: v soboto, 26. decembra, ob 16. uri Prihajajo smrci
Kino železar Jesenice: v nedeljo, 27. decembra, ob 16. uri Prihajajo smrci.

- 10.05 M. Laurence: Vrnitev v Paradiž, ponovitev 9. dela avstralske nadaljevanke
- 10.50 Domači ansambli: Ansambel Stoparji in Salvček
- 11.20 Na zvezdi, ponovitev
- 11.40 Propagandna oddaja
- 11.45 Kmetijska oddaja TV Zagreb
- 12.45 Planet Zemlja, ponovitev 7. oddaja
- 13.40 Zlata vrtnica Ligniana, posnetek glasbene prireditve
- 15.05 J. Janicki-A. Mularczyk Hiša, 7. del poljske nadaljevanke
- 16.45 Priljubimo tišini, oddaja za slušno prizadete
- 17.25 Ali je pilot v letalu, ameriški film
- 18.45 Risanka
- 18.55 Video strani
- 19.00 Kino
- 19.12 Iz TV sporedov
- 19.17 Propagandna oddaja
- 19.25 Zrno, vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.05 M. Vitezić: Vuk Karadžić, 8. del nadaljevanke TV Beograd
- 21.10 Propagandna oddaja
- 21.15 Zrno
- 22.45 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

- 8.30 Poročila
- 8.35 Danes za jutri in igrani film
- 11.50 Anglunipe, oddaja v romščini
- 12.15 Oddaja resne glasbe
- 13.00 Dobro došli v domovini
- 14.00 Zenica: Boks, prenos
- 15.15 Lazarevac: Finale Jugoslovskega pokala v odbojki
- 16.15 Finale jugoslovskega pokala v odbojki (m), posnetek
- 17.45 Novoletni turnir v malem nogometu, finale, prenos
- 18.45 Udeleženez in priča
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zgodovina izumov, dokumentarna serija
- 20.55 Včeraj, danes, jutri
- 21.15 Maupassantove novele
- 22.20 Revolucija, ki traja, dokumentarna oddaja
- 23.00 TV galerija

PONEDELJEK

28. decembra

- 10.00 Zrcalo tedna
- 10.20 Mačka na vroči

RADIO

PETEK, 25. decembra:

- Prvi program**
- 4.30–8.00 Jutranji program – glasba – 8.05 Radijska šola za mlade – 8.35 Mladina poje – 10.05 Rezervirano za... – 11.05 Živalski karneval – 12.10 Pod domačo mareljo – 12.30 Kmetijski glasbo – 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovskega naroda in narodnosti – 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba – 13.30 Od melodije do melodije – 16.00 Vrtljak želja in EP – 17.00 Studio ob 17 – ih – 18.00 Glasba starih mojstrov – 19.45 Pojemo in godemo – 20.00 Mladost – 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih – 22.30 – 24.00 Iz glasbene skrinje – 00.05 – 4.30 Nočni program

NEDELJA, 27. decembra:

- Prvi program**
- 5.00–8.00 Jutranji program – glasba – 8.07 Radijska igra za otroke – 9.05 Še pomnite, tovariši? – 10.05 Promenadni koncert – 11.00 – 13.00 Naši posl

- 17.20 Video strani
- 17.23 TV mozaik – Zrcalo tedna
- 17.55 Radovedni Taček: Smrček
- 18.10 Pamet je boljša kot žamet, 13. oddaja
- 18.15 Brahms: Ljubezenske pesmi
- 18.45 Risanka
- 18.55 Video strani
- 19.00 Obzornik
- 19.12 Iz TV sporedov
- 19.17 Propagandna oddaja
- 19.25 Zrno, vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.05 D. Steel: Usodna križanja, 6. – zadnji del ameriške nadaljevanke
- 20.50 Propagandna oddaja
- 20.55 Koncert Big Banda RTV Ljubljana s pevko Joan Faulkner
- 21.55 TV dnevnik
- 22.10 Jugoslovska tavitetka: Lice ob licu, 4. oddaja
- 23.00 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

- 17.10 TV dnevnik
- 17.30 Mima, Bane in lutke, otroška oddaja
- 17.45 Sprehod s pesnikom, otroška oddaja
- 18.00 Beograjski TV program
- 18.55 Premor
- 19.00 Indirekt, oddaja o športu
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zunanje politična oddaja
- 21.00 Včeraj, danes, jutri
- 21.20 Iz megle, ameriški film
- 22.55 Znanstveni grafiti

TOREK

29. decembra

- 10.00 Šolska TV – kemija: Od rude do surovega železa Naravoslovje: Voda-vir življenja
- 10.55 Jezikovni utrinki
- 11.00 Tuji jeziki – Angleščina XXIV
- 16.00 Video strani
- 16.15 TV mozaik – šolska TV, ponovitev
- 17.15 Koncert za UNICEF, posnetek zabavno – glasbene oddaje
- 18.15 Pehar je pripravljen – Pehar je nastavljen, novoletna pravljica za otroke, 1. oddaja
- 18.45 Risanka
- 18.55 Video strani
- 19.00 Obzornik
- 19.12 Iz TV sporedov
- 19.17 Propagandna oddaja
- 19.25 Zrno, vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Propagandna oddaja
- 20.05 M. Karadžić, 8. del nadaljevanke
- 21.15 Dober večer, domača zabavnoglasbena oddaja
- 21.45 TV dnevnik
- 22.05 Športni pregled
- 22.45 Noč in dan

Oddajniki II. TV mreže:

- 17.30 Angleščina XXIX
- 18.00 Francoščina XII
- 18.30 Risanka

- 18.40 Številke in črke, kviz
- 19.00 Rezerviran čas
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Obiskujemo Slovenske muzeje in galerije: Danes Pokrajinski muzej Maribor
- 20.45 Zrebanje lota
- 20.50 Manjšine – BOgastvo Evrope: Ljudstvo, ki ne potrebuje junakov – Rusini v Jugoslaviji, dokumentarna serija
- 21.20 Narodna glasba, vključitev
- 22.00 V snenci groze, TV nanizanka
- 22.25 Likovna akademija v Zagrebu

TV Zagreb, I. program:

- 16.00 Dober dan
- 17.10 Kronika Osijeka
- 17.30 Otroška oddaja
- 18.00 Pokaži mi, kako, izobraževalna oddaja
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke, kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Zrebanje lota
- 20.05 Kako čas hiti, serijski film
- 22.50 TV dnevnik
- 23.10 Noč in dan

SREDA

30. decembra

- 10.00 Integrali
- 10.40 M. Karadžić: Ko se to začne, ne odneha, komedija TV Titograd
- 12.50 Propagandna oddaja
- 12.55 Oberstdorf: Smučarski poleti, prenos
- 16.00 Angleščina XXIX
- 16.30 Francoščina XII
- 17.00 Aids, ogroža nevedne, 3. del oddaje TV Zagreb
- 17.30 Ključevce dogodivščine
- 17.45 P. Zidar – L. Troha: Utonilo je sonce
- 18.15 Pehar je pripravljen – Pehar je nastavljen, novoletna pravljica za otroke, 2. oddaja
- 18.45 Risanka
- 18.55 Video strani
- 19.00 Obzornik
- 19.25 Zrno, vreme
- 19.30 TV dnevnik
- 20.05 Film tedna: Ljubimec velikega stila, angleški film
- 21.40 Propagandna oddaja
- 22.10 Rezerviran čas
- 23.10 Video strani

TV Zagreb I. program:

- 8.25 Poročila
- 8.30 Otroška oddaja
- 9.00 TV v šoli: Poštni nabiralnik, P. I. Čajkovski, Za učence, Gitto
- 10.35 TV v šoli: Gusariada, Risanka, Prvaki v znanju, Veliki odmor, Risanka, Boj

- za obstanek, Zadnje minute
- 12.55 Oberstdorf: Smučarski poleti, prenos
- 16.00 Dober dan
- 17.10 Kronika Karlovca, Siska in Gospiča
- 17.30 Otroška oddaja
- 18.30 Risanka
- 18.40 Številke in črke, kviz
- 19.00 TV koledar
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Najljubša, najprivlačnejša, sovjetski film
- 21.40 TV dnevnik
- 22.00 Noč in dan

ČETRTEK

31. decembra

- 10.45 Video strani
- 11.00 Lindbergov polet čez Atlantik, ameriški film
- 13.10 Ta ljubka zelena trava, madžarski risani film
- 14.30 J. Aldridge: Moj brat Tom, 1. del avstralske nadaljevanke
- 15.15 Novoletni otroški program JRT
- 18.15 Pehar je pripravljen, pehar je nastavljen, novoletna pravljica za otroke, 3. oddaja
- 18.45 Risanka
- 19.00 Obzornik
- 19.30 TV dnevnik
- 20.05 SILVESTRSKI SPORED
- 20.10 S. Makarović: Mali Kakadu
- 21.05 Lojtrca domačih
- 22.30 Podarim – dobim
- 00.00 Cestitke
- 00.15 Najboljši ropot
- 01.30 Borsalino & CO., francoski film
- 03.10 Sateliti za ples
- 04.10 Video strani

- Oddajniki II. TV mreže:**
- 12.50 Radost Evrope, posnetek
 - 14.20 Sola za klovne
 - 15.20 Folk top
 - 16.00 Glasbena oddaja
 - 17.00 Skupni mestni program
 - 19.30 TV dnevnik
 - SILVESTRSKI SPORED
 - 20.00 Dam svoje vam srce, glasbena oddaja
 - 20.30 Generalni inšpektor, ameriški film
 - 22.15 Čestitke tujih TV
 - 23.00 Tistega lepega dne, slovenski film
 - 00.25 Vročica sobotne noči, ameriški film
 - 02.20 Woodstock, ameriški film

TV Zagreb I. program:

- 9.00 TV v šoli
- 10.30 Poročila
- 10.35 TV v šoli
- 12.25 Poročila
- 12.30 Risanka
- 12.50 Potopis, izobraževalna oddaja
- 13.20 Noč in dan
- 15.50 Smanjenje filma Indiana Jones, dokumentarni film
- 16.50 Številke in črke, kviz
- 17.10 Poročila
- 17.15 TV koledar
- 17.30 30 let Muppetov, igrani film
- 19.00 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- SILVESTRSKI SPORED
- 20.00 Zabavno – propagandna oddaja
- 20.45 Šampanjec, šampanjec
- 21.30 Boljše življenje, humoristična serija
- 22.10 Pesem pojem
- 22.40 Pesem jugovizije
- 23.10 Sijajna zvezda noči
- 00.00 Čestita
- 00.03 Hej, hej, dvignimo kozarec
- 01.45 Novoletni program Plus

radio žiri

Žiri in Poljanska dolina na Škofja Loka in okolica na Seiška dolina na

UKV območju 98,2 MHz
UKV območju 91,2 MHz
UKV območju 96,4 MHz

Nedelja, 27. decembra

- 9.00 Napoved programa – EP
- 9.15 Novoletna inventura poslušalcev radia Žiri in zabavno glasbeni oddaji
- 11.00 novice in dogodki – Minute za šport in rekreacijo – Inovator leta
- 12.00 Cestitke in pozdravi

Torek, 29. decembra

- 16.00 Napoved programa – EP in melodije za vas
- 17.00 Minute za šport in rekreacijo – KS Log praznuje – Izliv mladini
- 18.00 novice in dogodki – Pogovor z najmlajšimi poslušalci ob radijski skrinjici
- 19.00 Napoved programa za četrtek

Sreda, 30. decembra

- 16.00 Napoved programa – EP – glasbene želje
- 17.00 Glasbena lestvica in gost

Četrtek, 31. decembra

- 16.00 Stik s poslušalci in EPP
- 17.00 Dedek Mrz za otroke
- 17.30 Silvestrski portret
- 18.00 Novoletna kronika
- 18.30 30 minut za mlade
- 19.00 Voščimo si Novo leto

TOREK, 29. decembra:

- Prvi program**
- 4.30–8.00 Jutranji program – glasba – 8.05 Radijska šola za srednje stopnjo – 8.35 Igraj kolce – 9.05 Z glasbo v dober dan – 9.35 Napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – 14.35 Iz mladih grl – 15.30 Dogodki in odmevi – 18.00 Sotocja – 19.25 Obvestila in zabavna glasba – 21.05 Radijska igra – 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini – 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe – 22.50 Literarni nokturno – 23.05 Mozaik lahke glasbe – 00.05–4.30 Nočni program – glasba

SREDA, 30. decembra:

- Prvi program**
- 4.30–8.00 Jutranji program – glasba – 8.05 Glasbena lepiljenka – 8.40 Izberite pesmico – 9.05 Z glasbo v dober dan – 10.05 Rezervirano za... – 13.30 Od melodije do melodije – 14.05 Ponedeljkov križemkraj – 15.30 Dogodki in odmevi – 18.00 Vrtljak želja – 18.25 Zvočni signali – 22.30 Zimzelene melodije – 00.05 – 4.30 Nočni program – glasba

ČETRTEK, 31. decembra:

- Prvi program**
- 4.30–8.00 Jutranji program – glasba – 8.30 Instrumenti se vrstijo – 9.05 Glasbena matineja

– 10.05 Rezervirano za... – 11.05 Danes smo izbrali – 12.10 Pod domačo mareljo – 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba – 14.05 Mehurčki – 17.00 Studio ob 17.00 – 19.25 Obvestila in zabavna glasba – 22.50 Literarni nokturno – 23.05 Jazz za vse – 00.05 – 4.30 Nočni program

ČETRTEK, 31. decembra:

- Prvi program**
- 4.30–8.00 Jutranji program – glasba – 8.35 Koncert za mlade poslušalce – 9.05 Glasbena matineja – 10.05 Rezervirano za... – 12.10 Pojemo in godemo – 13.30 Od melodije do melodije – 14.05 Za mlade radovedneže – 15.55 Zabavna glasba – 17.02 Otroško in mladinsko popodne – 19.25 Novoletna čestitka (oprejšta tudi II. program) – 19.30 – 0 – 00 Siverstrski večer 1987 – 00.05 – 4.30 Nočni program – glasba

KINO

KRANJSKI CENTER

- 25. decembra: amer. barv. pust. komedija VOHUNA, KAKOR MIDVA ob 16.18. in 20. uri, 26. decembra: amer. barv. pust. komedija VOHUNA, KAKOR MIDVA ob 16.18. in 20. uri, premiera amer. barv. komedije PROFESORJI SO PONORELI ob 22. uri, 27. decembra: amer. barv. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA III ob 10. uri, amer. barv. pust. komedija VOHUNA, KAKOR MIDVA ob 15.17. uri, franc. barv. film PODZEMLJE ob 19. uri, premiera amer. barv. film PROSTORI V SRCU ob 21. uri, 28. in 29. decembra: franc. barv. film PODZEMLJE ob 16.18. in 20. uri, 30. decembra: franc. barv. erot. film NOVA EMANUELA ob 18.18. in 20. uri, 31. decembra: amer. barv. mlad. glasb. melodrama ST. ELMOS FIRE ob 16.18. uri
- 25. decembra: hongk. barv. akcij. film ODRED ZMAJEV ob 16.18. uri

lesnina — pohištvo

KRANJ — PRIMSKOVO
Tel.: Kranj, Primskovo: 24-554
Kranj, Titov trg: 21-485,
Jesenice: 81-179

Lesnina — pohištvo Kranj, Primskovo, Salon kuhinjske opreme, Kranj, Titov trg 5 in Salon pohištva Jesenice, Skladiščna 5 se ob novem letu zahvaljuje vsem kupcem za izkazano zaupanje. V letu 1988 pa se priporoča in želi Gorenjcem veliko sreče in uspeha.

**Zaupajte
Lesnini
in zadovoljni
boste!**

**ELEKTROTEHNIŠKO
PODJETJE**

Kranj, Koroška c. 53

Projektira in inštalira vsa elektromontažna dela jakega in šibkega toka

Izdeluje el. razdelilce serijsko in po naročilu, opremlja obdelovalne in druge naprave.

Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno.

Servisira izdelke priznanih firm: ISKRE, Ei, Riz, Elind, Čajevec, Grundig in Sever

želi poslovnim prijateljem in občanom srečno in uspeha polno novo leto 1988

**PICERIJA
Pibernik**

Cankarjeva 74,
Radovljica
Telefon (064)75-250

**VSEM GOSTOM
ŽELIMO
SREČNO 1988**

Hvala za zaupanje — se priporočamo!

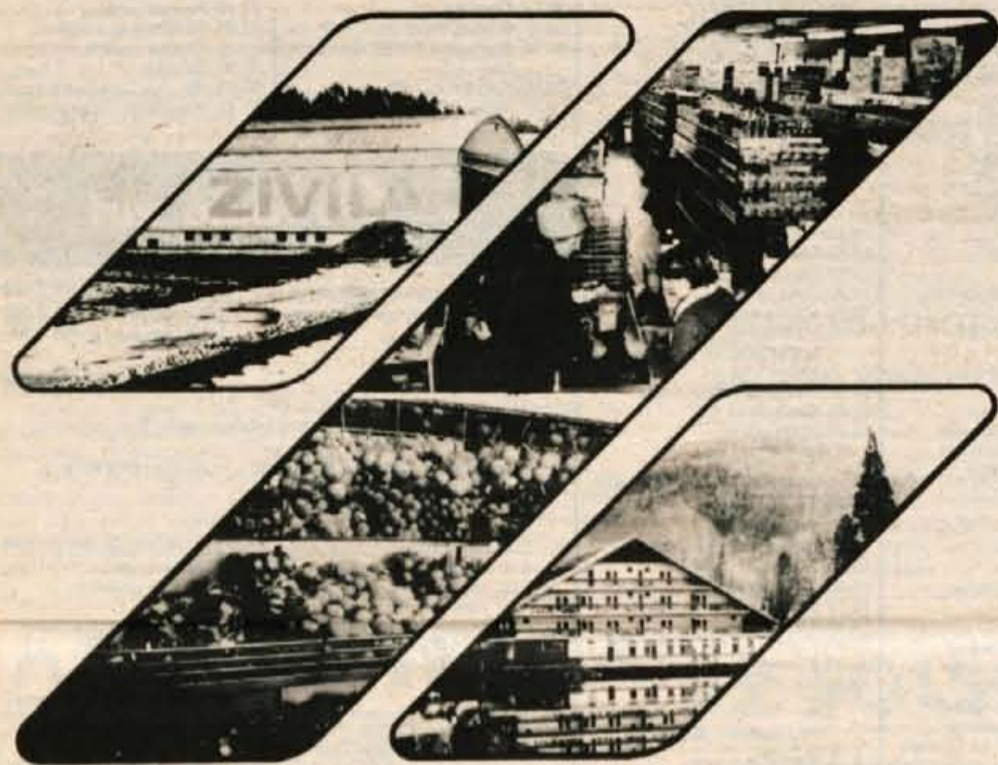
hoteli Bohinj

**VABILO NA
SILVESTROVANJE**

Hotel Zlatorog: ansambel Flamingo
Hotel pod Voglom: ansambel Mirana Mravljeta
Hotel Bellevue: duo Maja
Hotel Jezero: duo Pungertnik
Restavracija Bistrica: trio izpod Karavank s pevko

Gostoljubnost, zabava, izbrani silvestrski menuji.
Cena aranžmajev od 20.000 din do 30.000 din.

Informacije in rezervacije:
064/76-441

**Trgovska in gostinska
DO Kranj**

Delovnim ljudem, občanom in sodelavcem želimo
obilno sreče in uspehov v letu 1988

**PRIMC
MARIJA**

Cesta na Klanec 3, Kranj (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

Se priporoča.

Cenjenim strankam in drugim Gorenjcem želi srečno novo leto 1988.

**KUNSTELJ
PURGAR
BOGOMILA**

frizerski salon,
Kranj,
Prešernova 4

želi cenjenim strankam
srečno novo leto 1988
in se še nadalje
priporoča

**STANOVANJSKA
ZADRUGA
KRAJN**

Mladinska 2

želi svojim
članom
in sodelavcem
srečno
in uspešno
novo leto
1988

Kokra, trgovska DO Kranj se tudi v letu 1988 priporoča za obisk v svojih poslovalnicah in želi poslovnim partnerjem in cenjenim strankam veliko delovnih uspehov

40let KOKRA

**Kemična tovarna
EXOTERM
Kranj**

jugoslavija

Poslovnim prijateljem in občanom želim
veliko sreče in uspehov v letu 1988!

IMOS
GORENJC

SPLOŠNO
GRADBENO
PODJETJE
RADOVLJICA
LJUBLJANSKA
CESTA 11

**VELIKO SREČE IN USPEHOV VAM ŽELIMO
V LETU 1988**

**DO TRGOVINA LJUBLJANA
TOZD TRGOVINA KRANJ
Cesta Staneta Žagarja 30**

Na 32 bencinskih servisih na območju Gorenjske, v trgovini z avtomaterialom na Laborah v Kranju in v Medvodah nudimo poleg naftnih derivatov tudi:

- avto dele, avtokozmetiko, orodje
- blago za osebno uporabo in
- drugo blago, namenjeno vašemu vozilu

Za obisk se priporočamo!

ŽELIMO VAM SREČNO VOŽNJO V LETU 1988

mira
RADOVLJICA

Poslovnim prijateljem in občanom
želimo srečno novo leto 1988

TEKSTILINDUS KRANJ

Ob nakupovanju novoletnih daril vas vabimo v

**INFORMATIVNI PRODAJNI
CENTER**

v Kranju, Prešernova 1, kjer boste v pestri ponudbi zagotovo našli kaj po vašem okusu.

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo
srečno novo leto 1988

EISENHANDLUNG

HANS NAPOTNIG

Borovlje • TEL. (04227) 2292

**65
LET**

Alpska modna industrija

as almira

Radovljica

Delovnim ljudem in poslovnim partnerjem želimo srečno in
uspešno leto 1988

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
KRANJ**

s TOZD GOZDARSTVO ŠKOFJA LOKA, TRŽIČ in PREDDVOR TOK GOZDARSTVO ŠKOFJA LOKA, TRŽIČ in PREDDVOR, TOZD GOZDNO GRADBENIŠTVO, TRANSPORT IN MEHANIZACIJA KRANJ in DELOVNO SKUPNOSTJO SKUPNIH SLUŽB KRANJ

Želi delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in
kooperantom srečno in uspeha polno novo leto 1988

**KOMUNALNO, OBRTNO
IN GRADBENO PODJETJE
KRANJ, n. sol. o.**

- TOZD KOMUNALA, KRANJ — o.sub.o.
- TOZD OBRT, KRANJ — o.sub.o.
- TOZD GRADNJE, KRANJ — o.sub.o.
- TOZD OPEKARNE, KRANJ — o.sub.o.
- TOZD VODOVOD — KANALIZACIJA, KRANJ — o.sub.o.
in DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Delovni kolektiv želi Gorenjcem in poslovnim prijateljem
srečno novo leto 1988

Delovni čas: od 8. do
19. ure, ob sobotah
od 8. do 12. ure
Telefon: 22-196

PREGLED VIDA:
v ponedeljek, torek in
sredo od 14. do 15. ure
V ORDINACIJI V SERVISU

Optični servis Kranj —
JLA 18
(nasproti porodnišnice)

OČESNA OPTIKA MARIBOR

**ŽELI GORENJCEM IN CENJENIM KUPCEM
ZDRAVO, SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1988**

Zahvaljujemo se za dosedanje zaupanje.
Tudi v bodoče se bomo trudili za vas.
Ostanite tudi v prihodnjem letu naši kupci!

Gorenjska lekarna je na tesnem z zdravili

Palica tepe na obeh koncih

Nelikvidnost zdravstvenih skupnosti, ki tepe zdravstvo zadnjih nekaj mesecev, začena kazati zobe pri »izvajalcih« zdravstvenega varstva. Tudi lekarni dolgujejo zdravstvene skupnosti zajeten kupček denarja, ta pa brez denarja seveda ne more kupovati zdravil. Dobavitelji iz vse Jugoslavije, pri katerih je gorenjska lekarna donedavna nabavljala zdravila z gotovino, kajpak ne dajo ničesar na up. Tako zdaj poslušajo le z dvema domačima dobaviteljskima, ki se dasta »na kreda«. Zaloga zdravil, ki so še v začetku leta zadoščale za pet mesecev, so skopnele. Zdjaj jih imajo na zalogi za dva tedna.

Danica Lacko iz Besnice:
»Ob zadnjem pomankanju zdravil sem iskala insulin, danes pa sem ga vendarle dobila. Tole, kar imam v vrečki, bo zadoščalo za mesec dni, natom pa bom spet v skrbeh. Mnogi ljudje smo od zdravil življenjsko odvisni, zato jih ne bi smelo manjkati.«

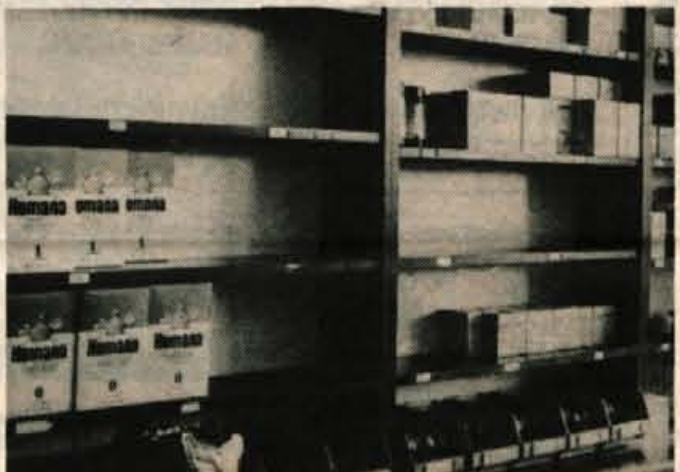
Drago Krt iz Cerklje:
»Večino zdravil, ki sem jih danes iskal v lekarni, sem tudi dobil. Le z nekim zdravilom za kašelj, ki ga je zdravnik predpisal ženi, ni bilo nič. V lekarni so mi naročili, naj se vrnem k zdravniku, da ji bo predpisal nadomestno zdravilo.«

Marjana Tičar iz Kranja:
»V domači lekarni imamo nekaj najnujnejših zdravil, tako kot pač vsi. Vsake toliko časa dokupim kake aspirine. V naši družini nas za zdaj še ne skrbi, kaj bo, če bo zdravil primanjkovalo, saj smo zdravi. Vendar vsi, žal, nimajo te sreče.«

Konec zalog za pet mesecev

Z letošnjimi november gorenjske zdravstvene skupnosti dolgujejo Gorenjski lekarni okoli 226 milijonov, kar pomeni 43 odstotkov mesečne realizacije. Tudi december se bliža koncu, zdravstvenim skupnostim (zlasti jeseniški, tržiški in radovljiški) se ne kažejo prav nič svetlejša obzorja, toprej bo konec leta njihov dolg lekarni še večji. Ta pa brez denarja ne more poslovati. Da bi bila mera polna, jih ne tepe le nelikvidnost, temveč jih je palica udarila tudi z drugega konca.

Cene zdravil so se povečale za 44 odstotkov: računi so torej višji, hkrati pa pri proizvajalcih ni mogoče dobiti zadostnih količin nekaterih zdravil. Ker je slednjim namreč 44-odstotno povečanje cen premalo za stroške, ki jih imajo s proizvodnjo, so le-to omejili. Lekarne trpijo pomankanje zdravil tudi zaradi tega.

nelikvidnosti zdravstvenih skupnosti ne dobi denarja, jemlje tudi na up. Trenutno največ posluje s Kemofarmacijo in Salusom. Z dobavitelji so se sicer skušali dogovoriti za odlog plačila faktur za zdravila, vendar ta dogovor ne zagotavlja nemotene preskrbe z zdravili. Na račun nabave zdravil namreč dolgujejo že okroglih 200 milijonov.

Zato pa smo bili primorani ustavititi nabavo vseh artiklov, ki niso registrirani kot zdravila, izvemšili injekcijske igle, brizge in pomožna sredstva za zdravljenje. Omejeno nabavo zdravil zaradi pomankanja denarja pa blažimo z izmenjavo zdravil med enotami in s priporočili zdravnikom, naj bodo »racionalni«, ko pišejo recepte.

Gorenjska lekarna je morala že spomladi zmanjšati zalogo zdravil od 112 dni na 58. Zdjaj so vsa sredstva, ki so jih imeli v zalogah, sprosti porabili, tako da trenutno za nekatera zdravila nimajo niti tedenskih zalog. V nekaterih lekarnah zaloge antibiotikov in drugih vitalnih zdravil zadoščajo komaj za nekaj dni.

»Naše nabave so zdaj težavnejše, ker zdravila naročamo tedensko, prej smo jih kupovali na dva meseca,« je dejala **Bernarda Burdyh**, direktorka Gorenjske lekarnice.

Ker bi pomankanje zdravil pri ljudeh, ki so od njih odvisni, lahko povzročilo hudo psihično obremenitev, so segli še po enem ukrepu. Prosili so za sprostitev zalog SLO in ugodili so jim, vendar v omejenih količinah, za 500 milijonov. Vnovič pa so v lekarni zahtevali, naj jim vendarle zagotove plačevanje računov za zdravila, saj sicer utegne priti do novih motenj, dodatni stroški in obresti pa jih bodo na račun sedanjih dolgov bremenili še dolgo potem. O kritičnem stanju preskrbe z zdravili so te dni obvestili svoje finance, gorenjske zdravstvene skupnosti in izvršne svete vseh gorenjskih občin.

Majda Kuhar iz Dupelj:
»Slišala sem za pomankanje zdravil, vendar jih sama na vso srečo ne potrebujem. Danes sem kupovala oспен in ga tudi dobila.«

Gabriel Kaltenekar iz Kranja:
»Zdravje mi na srečo še dobro služi, zdravila potrebuje žena, ki je nepokretna. Zadnje čase nekaterih stvari ni dobila, zato se večkrat oglašim v lekarni.«

Dobavitelji dajejo na kreda

Gorenjska lekarna doslej v poslovanju s številnimi jugoslovanskimi dobavitelji zdravil ni niti enkrat izdala menice. Zadjna dva meseca, ko zaradi

»Motnje v preskrbi z zdravili skušamo kar se da blažiti. Prednost imajo pri zagotavljanju vitalna zdravila, antibiotiki, zdravila za diabetes, za srce, hude bolečine. Teh nikakor ne sme zmanjkati, zaloge morajo zadoščati vsaj za 14 dni.

D. Z. Žlebir

POPULARNI NA GORENJSKEM

Jožica, Cvetka, Ančka...

Uboga Smodetova »Jožica«, koliko govora in prepovedi je bilo preteklo leto okoli nje! Pa nič zato, glavno, da so jo za svojo vzeli številni poslušalci. V trgovinah so ploščo in kaseto Jožica prodali v več kot sto tisoč izvodih.

Marjan Smode, kaj pomeni to tebi?

»To je dokaz, da gre moje delovanje v pravo smer, se pravi, da je blizu mnogim ljudem in da se širi krog mojih poslušalcev. To je tudi osnovni moto mojega ustvarjanja poleg tega, da ohranim pošten odnos do poslušalcev.«

Pred dobrim mesecem je izšla tvoja nova plošča »Zapoj se eno pesem zame, stari muzikant«, ki se je v mesecu dni že pozlatila (prodanih je torej 50 tisoč izvodov).

»Trudil sem se, da bi ploščo naredil čimbolj čustveno, življenjsko, neposredno. Včasih nastane pesem v trenutku, včasih 'živi' v meni dolgo, preden jo zapišem. V glavnem so to pesmi iz mojega življenja. Mladost mi ni bila nič kaj prijetna, zato prevladujejo otožne pesmi. Seveda pa tudi ni manjkalo veselih trenutkov, takrat pa so nastajale vedrejšje skladbe.«

Na tej plošči je ena teh pesmi posvečena mami.

»Ja, to je pesem SOLze matere. Tak čas je, verjetno se po licih marsikatero matere potočijo solze, ker otrokom ne morejo nuditi vsega, kar želijo. Sam sem to občutil na svoji koži, zato poznam take občutke. Svojo mamo imam zelo rad, ona je tudi prvi kritik mojega ustvarjanja.«

Na letošnjem Živžavu so te otroci lepo sprejeli, s teboj so peli Jožico, Cvetko, Ančko... Boš še ustvarjal za otroke?

»Absolutno, čeprav je nekaj 'vetrov' proti (najbrž tisti, ki so vzeli iz programa Jožico, ki je bila očitno preveč priljubljena). Držim se svojega prepričanja. Pesem je na takšni ravni, na kakršni pač je. To sem jaz, to so moje pesmi. Tudi do otrok skušam biti čimbolj pristen, kajti otroci sprejmejo le tisto, kar jim je všeč. Če jim nekaj ne 'paše', tega ne bodo sprejeli.«

V enourni TV oddaji o vru te nismo videli. Kako?

»Oh, dosti je cudnih vendar me to ne prebrati. Otroci na Živžavu so videli nastop in upam, da so se lušno kot jaz. Kaj je spotika, ne vem. Le to vem – vidimo se spet na njem Živžavu.«

Med gorenjskimi pesniki imaš veliko oboževalcev, kajzuje škofjeloška Nasa prodaja največ tvojih plošč set; to dokazuje nedavna na radiu Žiri, ki je imel odziv pri poslušalcih. Tudi na Gorenjskem se kaj vidi.

»Pri promovanju plošč nisem mogel nastopiti vseh krajih, zato jih bom obiskati zdaj. Na Gorenjskem pridem najprej v soboto, cembra, nastopil bom na skovem pri Kranju.«

Tvoja nova uspešnica Žiri, Predraga Ančka, je v gem mestu lestvice.

»To pesmico sem napisal bi se ljudje, ki jih v teh dneh stti polno skrbi, ob njej razmišljajo.«

»Upam, da jo bomo dolgo poslušali in da se spet našel kdo, ki jo bo poslušal, dal, saj utegne biti za kakšni taklji tudi medvedek, skupaj z Ančko. Kdo ve!«

Nataša B...

SVET BREZ BLEŠČIC

Če je človeška nagajivost močnejša od stiske

Stare Žiri še niso varne pred poplavam

Žiri, 23. decembra — Najstareši Žirovci še dobro pomnijo leta 1926, ko je poplavilo cele Žiri, pa je odnesla celo nekaj hiš. Pred petimi leti je voda spet ogrožala in pustošila, in to kar dva meseca, junija in oktobra. Poplavila je večji del hiš v starem delu Žirov, spodkopala in odnesla nekaj stov, predvsem prek Račeve. Takrat so se Žirovci zdravili in začeli resno razmišljati o regulaciji Sore s pritoki Račeva, Rakulka in Osojnica.

V študiji je Vodnogospodarski inštitut iz Ljubljane predvidel zadrževalnike na Sori v Brekovicah in na Žirovici v Žirovici, vendar pa je bila ta rešitev predraga. Med drugim bi morali izseliti precej hiš, zlasti kmečkih, in speljati cesto od Žirov v Rovte po novi trasi. Namesto tega so se Žirovci raje odločili za regulacijo, ki jo financira Območna vodna skupnost Gorenjske.

vami na Žirovskem nujno tudi obrzdanje voda njenih pritokov. Potok Rakulka od industrijske cone do izteka v Soro je že reguliran, čeprav je imela prednost Osojnica z občasnimi zalednimi vodami. Regulacija Osojnice je bila načrtovana v planu Območne vodne skupnosti Gorenjske lani in letos, vse pa tako kaže, da se bo delo zaveleklo najmanj še za leto ali dve.

mešno stanovanje za sorodnico, ki pa je predložitno stanovanje v bloku s centralnim ogrevanjem.

Izguba zemlje je za vsakega boleča, vendar pa je pri nju za odškodnino težko kaže zadržati pravo. Lastnik zemlje ob Osojnici ima velike želje, po nju ljudi v krajevni skupnosti Žiri prevelike. Očitno blja, da regulacija Osojnice tudi zanj ne le za preddel starih Žirov, pomembno strahu pred poplavami, da, da bosta obe strani v nem dogovoru vendar zadovoljivo rešitev, in to preden se utegne ponoviti 1982. Nova poplava bi prehuda kazen za človeško nagajivost in lakomnost.

Končano je že dokaj obsežno delo. Struga Sore od Lednice do mostu Žiri-Logatec je poglobljena, razširjena, na nekaterih ovinkih speljana bolj naravnost, brežine so zaščitene, prejšnji nastipi pa odstranjeni.

Zapletlo se je namreč s soglasjem enega od lastnikov zemljišč ob Osojnici, ki bi zaradi regulacije izgubil približno 400 kvadratnih metrov travnika. Lastnik zahteva nadomestno zemljišče oziroma denar, razen tega pa še dovoljenje za zidavo hiše, hleva, predstavitev elektrike in nado-

Podobno kot regulacija same Sore je za obračun s popla-

IZ ZGODOVINE NOB

Ivan Jan NA KRATKO IZ ZGODOVINE NOB

Hudi boji konec decembra 1941 v Poljanski dolini

Le nekaj dni po uničenju policijske kolone 12. decembra 1941 v Rovtu je okupatorjevo poveljstvo začelo dobivati okrepitve. Prelomno dejanje je bilo torej prav uničenje policistov v Rovtu. Da je tudi Hitlerjevo vodstvo v Berlinu ta dogodek ocenilo kot zelo pomembnega, dokazuje prav dovažanje policijskih okrepitev na Gorenjsko. Do 22. decembra 1941, ko je vstaja v Poljanski dolini, kjer je bil tudi Cankarjev bataljon, je okupator na ožjem Gorenjskem zbral 5 rezervnih policijskih bataljонов in razne specialne enote. Sami izračunajte, koliko moštva – in to do zob oboroženega – je bilo to, če vemo, da je en tak bataljon štel okoli 600 mož!

Med tem, ko so okupatorjeve policijske enote pogasile žarišča vstaje v Bohinju, v okolici Jesenic in v Zgornji savski dolini, se je v Poljanski dolini še kar razplamtevala. In prav 22. decembra se je tod pridružilo upornikom največ ljudi, in sicer okoli 200. Cankarjev bataljon je naraščal in okrepjen policijski oddelki so ga začeli napadati z namero, da bi ga uničili in izgnali tudi prebivalce. Ko so 24. decembra policisti šli v napad, je Cankarjev bataljon z vsemi novinci vred štel čez 400 ljudi. Vendar se je tedaj zaradi pretenj, obljub, pomankanja orožja, zime in vseh ostalih okoliščin že začel osp. Najprej so se vneli hudi boji po dnu doline, a ko so policisti pripeljali nove

okrepitve, so se borci Cankarjevega bataljona umaknili v Kovski, Valterski in Buharški ter vzpostavili položaje na Pasji ravni. A policisti so jih vrnjeni.

V teh ostrih tridnevnih bojih po prejšnjih vrhovih bojev na obeh straneh imeli žirovski okupatorjevi vsekakor večji kot na partizanski.

Po teh dramatičnih bojih ki so bili najhujši in najnevarnejši 27. decembra, so partizanci v hudem mrazu uspeli uspešno odbijati vse hudo policijske napade na njihove vrhove in Valterskega vrha ter na ravnih, kjer je bila četa koba Bernarda. Tam je bila huje. Skoncentrirane partizanske jeve sile so ta dan Cankarjev bataljon uspelo obkoliti in pretlo razbiti. Vneli so v čeni boji, ki so Cankarjev bataljon prinesle toliko uspeha, da položajih ostali do noči. Cankarjev bataljon zbral, kajti bil izhod boja za Cankarjev bataljon porazen. Posledično, ker so nemškimi vstojstki smeri pomagale tudi ske enote. Obkolitev je bilo nevarno preteča.

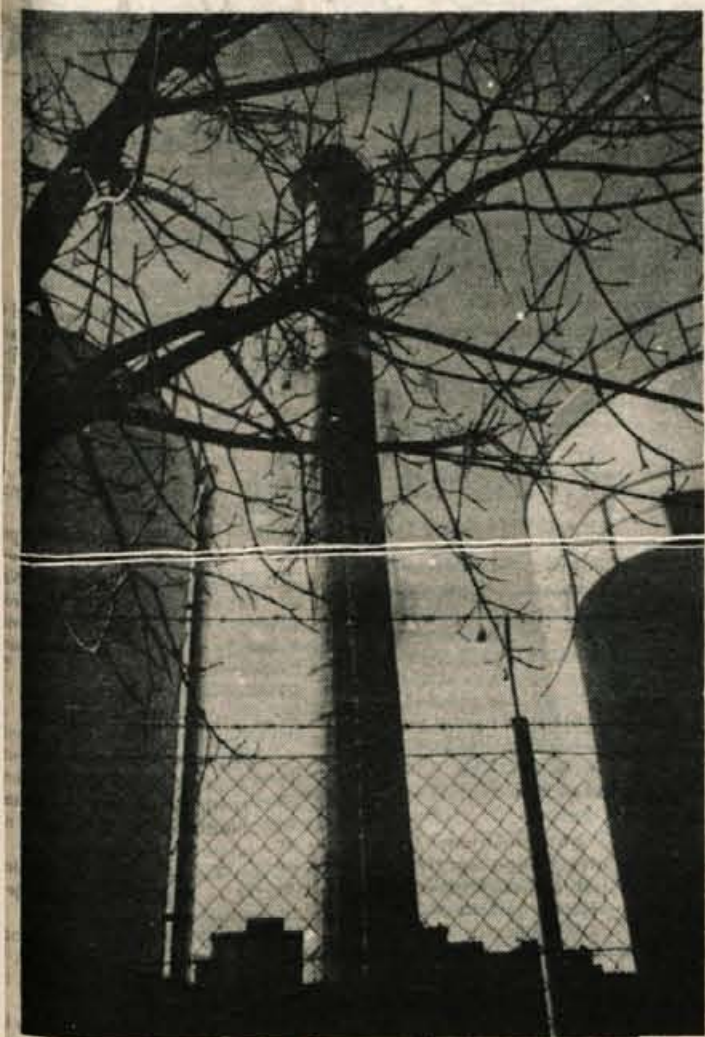

Foto: Gorazd Šinik

Dr. Božidar Debenjak
Kriza industrialističnih modelov socializma in problem okolja

Dr. Andrej Kirn
Dr. Radivoje Nikolić – Cveto Zaplotnik
En delavec za tovarno nič ne pomeni, zdravje pa vsakomur veliko

Marjan Šolar – Cveto Zaplotnik
Glavni razlog za propadanje gozdov je onesnaženi zrak

Bernarda Podlipnik – Marija Volčjak
Znanje je razstreseno na različnih koncih

Dr. Drago Vuk – Marija Volčjak
Ekološki problemi nas bodo čedalje bolj tiščali

Odprte strani.

Urednikova beseda

Po enem letu

Dobro leto je minilo, odkar smo izdali prvo prilogo z ekološko vsebino. Tedaj smo pozornost posvetili pregledu ekoloških problemov, ki jih na Gorenjskem ni malo. Tokrat smo se osredotočili na dozorevanje ekološke zavesti, ki se ne izčrpa le v naštevjanju, kaj vse smo že onesnažili, pokvarili in zastupili, počasi vendarle dojemamo, da ekologija ni parcialno vprašanje, temveč bistveni dejavnik razvoja, skratka ekonomsko in politično vprašanje.

Naša druga ekološka priloga je izšla na božič, naključno. Berem zadnje številko Teleksa in svežo misel, da je božič ekološki praznik, potemtakem je trenutek pravi.

Marija Volčjak

MAURICIO OLENIK

In kaj se je zgodilo?

Pokus polletnega obračuna uspehov in neuspehov problemske konference SZDL »Ekologija, energija, varčevanje«

Čas, ki je pretekel od torika, 28. maja 1987, torej od dne, ko je v prostorih slovenske Skupščine potekala problemska konferenca SZDL »Ekologija, energija, varčevanje«, zadostuje, da lahko z določeno mero distance ocenimo teži in uspehe, ki jih je konferenca dosegla. Sam sem v nekaterih člankih po konferenci trdil, da se pravi boj pravzaprav šele pričinja. Če sem potihoma upal, da sem se zmotil vsaj v deciranosti te trditve, moram sedaj ugotoviti ne samo to, da se pravi boj šele začne, ampak da bo trd, dolgotrajen in, kar je najvažnejše, ne izpostavljen javnemu nadzoru v tolikšni meri, kot je bilo delo konference same in odbora, ki jo je pripravil in izpeljal. Dogajanja v prostorih slovenske Skupščine so neredkokdaj protislovna in ne popolnoma jasna. Včasih šele čas, običajno prepoznajo, pokaže njihov pravi vzrok, cilj in rezultat.

Boj za realizacijo stališč in sklepov problemske konference (Temeljni cilji in programske usmeritve političnega in družbenega programa SZDL Slovenije na področju ekologije, energije in varčevanja) je bil v prvi fazi, to je v opredeljevanju slovenske Skupščine do njih, relativno uspešen. Skupščina je 20.7.1987 sprejela in potrdila koncept ničelne rasti proizvodnje in porabe končne energije kot strateško usmeritev družbenega razvoja Slovenije in s tem kot svojega sprejela najpomembnejši sklep problemske konference. Celoten dokument problemske konference pa je opredelila kot usmeritev za spreminjanje srednjeročnih in dolgoročnih planskih aktov. Ze 24.6.1987 pa je Izvršni svet za dolžila naj predložil predlog Odloka o pripravi sprememb in dopolnitev planskih aktov s programom aktivnosti za njihovo izvedbo in »predlog za iz-

dajo Zakona z osnutkom zakona, s katerim bo do leta 2000 odložena gradnja jedrskih elektrarn (moratorij) v SR Sloveniji». Na isti seji je slovenska Skupščina dala pobudo za spremembo tistih delov dolgoročnega plana Jugoslavije do leta 2000, ki določajo izgradnjo novih jedrskih elektrarn. Do pobude se zvezna skupščina še ni izrekla. V drugi fazi je slovenska skupščina ne brez odporov realizirala nekatero od konkretnih zahtev, ki jih je postavila problemska konferenca. Glede na precejšnje odpore v fazah priprav na problemsko konferenco, ko so predstavniki Izvršnega sveta in Zavoda za družbeno planiranje z zelo šibkimi argumenti (plani se tako ali tako ne realizirajo, srednjeročno obdobje se tako ali tako izteka, generalne usmeritve planskih aktov so v skladu z ekološkimi zahtevami in z zahtevami po prestrukturiranju itd.) zavržali zahteve po spremembi srednjeročnih in dolgoročnih planskih aktov, je ta proces stekel neverjetno hitro. Izvršni svet je predložil izredno napet, mogoče celo prenapet rokovnik za njihovo izpeljavo, ki predvideva, da bi celoten proces bil zaključen že v prvi polovici naslednjega leta.

Skupščina je 20.11.1987 sprejela Zakon o odložitvi gradnje jedrskih elektrarn do leta 2000, s katerim je prepovedana kakršnakoli izgradnja ali investiranje v jedrske elektrarne za potrebe Slovenije. Zakon lahko označimo kot zgodovinski. Kot je meni poznano, je s njim prvič slovenska Skupščina kot vrhovni zakonodajni organ slovenske države na osnovi širokega nasprotovanja javnosti z zakonom preprečila nekemu investitorju, da pod krinko zadovoljevanja širših družbenih inte-

resov uresniči nek svoj parti-kularni interes. To je pomemben precedens, ker se je s tem vzpostavil eden izmed možnih mehanizmov za preprečitev investicij, do katerih obstaja širok odpor javnosti. Škoda je le v tem, da se je ta pojavil vsaj dve leti prepozno (modernizacija TGA Kidričevo in Jeklarna 2 na Jesenicah!). Sam zakon pa bo le polovični dosežek, če ne bodo jedrske elektrarne črtane tudi iz dolgoročnih planov Jugoslavije. Glede na vesti, ki prihajajo iz Hrvaške, da si ta republika »brez nuklearnih ne more zagotoviti nujno potrebne električne energije« in da bo vztrajala pri izgradnji JE Prevlake, je izid razprave v zvezni Skupščini o pobudi Skupščine SRS za spremembo tistega dela dolgoročnih planskih aktov Jugoslavije, ki opredeljuje izgradnjo novi JE, še izredno negotov. Moratorij je le na pol dobljen.

Drugi nenapisan tabu je padel s pozitivnim mnenjem Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SRS glede zahteve problemske konference o ustanovitvi posebne strokovne komisije, ki bi z ekoloških, ekonomskih in strateških vidikov proučila upravičenost pridobivanja uranove rude v RUŽV. Zakonodajno-pravna komisija je ugotovila, da obstaja ustavna podlaga za ustanovitev take komisije kot običajnega delovnega telesa Skupščine SRS, ki bi bila sestavljena tako iz delegatov kot iz strokovnjakov. To mnenje je komisija sprejela 14. oktobra 1987! Kljub temu, da komisija še ni imenovana, je že z mnenjem Zakonodajno-pravne komisije utrta pot za oblikovanje ad hoc komisij, ki bi proučile vprašanja nacionalnega pomena (investicije, projekti), ki so v javnosti sporne

(nadaljevanje na 14. str.)

VIKTOR ŽAKELJ

Preproste misli o okolju in razvoju

Odnos med človekom in naravo se je in se spreminja. V prvem, milijone let trajajočem obdobju, vse od tedaj, ko je razum ločil našega davnega prednika od njegove živalske okolice, pa skoraj do srede našega tisočletja, se je človek čutil tujih sovražnih sil. Trepetal je, ko je grmel in se bližalo, bal (ali veselil) se je poudenj, čudil menjačim letnim časom, zamaknjeno zrl na nebesni svod, kjer se vedno kaj novega dogaja, kot na sodobnih televizijskih ekranih. Vrh skalnih, pogosto vse leto zaledenih gora, so domovali Zeusi vseh vrst in stopenj, v prostranih gozdovih so bivala vile in škrti, s svojim triogelnikom je morjem gospodoval Pozejdon, podzemlju vladal Hades... Odnos med človekom in naravo je bil tedaj spoštljiv, včasih sovražen, človek se je čutil od nje neposredno odvisen. Morda že tedaj, kdo bi vedel, se je v zavesti človeka skotila želja po tem, da bi se otresel odvisnosti od te muhaste gospodarice, si jo sčasoma podredil in jo naredil ubogljivo strežnico svojemu rastočemu hedonizmu.

Človek je v svojih vednostih postopoma napredoval: več, ko je vedel, več je hotel vedeti, znanje se je kopičilo, samozavest človeka je rasla. Z vrhov gora, pragozdov, morij in podzemlja je pregnal skrivnostna bitja v svet pravljic in legend. Bili so to »aj časi, ko se ni videlo me a ra, ima. Skrivnosti je bilo – se ma, vse se je dalo razložiti, naravo se je začelo razumevati kot vzročno – posledično mehaniko. Še malo, se je menilo, in odkrite bodo še poslednje zakonitosti, ki jih skriva narava in novoveški Človek bo končno zagospodoval nad naravo.

Kaj se je zadnjih dvesto, tristo let dogajalo, vemo: skokovit razvoj znanosti, pohod industrializma, brezmejno izčrpanje naravnih virov, rastoče onesnaževanje okolja. Pred

nekaj desetletij človek zgrožen spozna, da ne more tako naprej, da mora menjati model razvoja, ga uskladiti z naravo, njenimi samoobnovitvenimi zmoglostmi. S tem je končano drugo, kratko, a intenzivno razmerje med človekom in naravo – njegovim anorganskim delom.

Sedaj človeštvo, predvsem njegov najrazvitejši del, z velikimi napori korigira napake svojega gospodovalnega odnosa do narave. Ponovno želi živeti v skladu z njo, ker sicer – to sedaj zanesljivo ve – bo ta naša civilizacija kmalu ena od mnogih, ki se bo z večjim ali manjšim ostankom pogreznila v mrtvo zemeljsko skorjo. Toliko nasploh. Sedaj pa nekaj konkretnih misli, ki zadevajo nas zdaj in tu – v Sloveniji in na Gorenjskem. Svoj pogled bom strnil v nekaj točk, preprosto in razvidno, tako kot se problemi okolja, o čemer me sprašujete, kažejo slehernemu od nas, ki je z vsemi čutili in umom odprt v okolje, katerega del je.

1. Problemi okolja so v prvi vrsti ekonomski problemi. Naj na kratko povem, kaj imam v mislih.

Martinovke na Jesenicah so npr. onesnaževale okolje. Kaj je bilo potrebno narediti? Nič drugega, kot zbrati veliko količino denarja in zgraditi elektroplovce. Jesenice so tako rešene pogubnega rdečkastega prahu in strupenih plinov. (Je bil to z vseh vidikov gledano najboljši korak, puščam to pot ob strani).

Podobno bi lahko razmišljal o rudniku urana v Žirovskem vrhu pa tudi drugih večjih ali manjših onesnaževalnih našega okolja. Tako bi mogle biti tudi naše vode znatno čistejše, le zgraditi bi bilo treba čistilne naprave za mehanična in biološka čiščenja odpadnih voda, zgraditi zaprte krogotoke za tehnološke vode, izdelovati manj strupena gnojila in razna čistila itd. Ekološke razmere v SR Sloveniji bi se v tem primeru začele naglo spreminjati na boljše, če bi naša družba seveda zmogla nameniti na primer vsaj tolikšen delež družbenega proizvo-

da za sanacijo glavnih žarišč onesnaževanja okolja, kot ga namenjamo za pospeševanje razvoja v gospodarsko manj razvitih republikah in pokrajini Kosovo (1,56% DP). Toda slovensko gospodarstvo je tehnološko zastarelo in relativno ugodne rezultate – primerjajoč se seveda z drugimi deli države – smo v preteklosti in še tudi dandanes dosegali pogosto le na račun ravnanja okolja in izčrpanja dela vsega prebivalstva, še zlasti žena. Razpoložljivega dohodka za končno porabo v SR Sloveniji tako ni bilo kaj prida niti v preteklosti, še manj pa ga je danes, ko Slovenija nosi nesorazmerno veliko breme gospodarske stabilizacije. (Na primer: najnovejši antiinflacijski ukrepi so – izračuni so različni – po mojem mnenju vsaj za 3% realno zmanjšali naš družbeni proizvod.) Mislim, da ni potrebno nadaljevati v tej smeri – zaključek je razviden: potrebujemo dohodek, akumulacijo, skratka denar. Drugače rečeno: potrebujemo učinkovito ekonomijo in spodbudnejšo delitveno politiko. Le tako bo tudi varstvo okolja moglo biti učinkovitejše.

2. Slovensko gospodarstvo, in gorenjsko še posebej, se mora prestrukturirati. Pojem prestrukturiranja je večpomen-ski. V zvezi z ekologijo bi mogli reči vsaj naslednje.

Gospodarsko sestavo moramo postopno menjati v smeri opuščanja vse tiste proizvodnje, ki še zlasti na dolgi rok usodno bremenijo okolje. Seveda vsega ni mogoče preknoči, res pa je tudi, da se mu-di. V vsaki naši občini bi se do-bilo nekaj programov, ki so na prvi pogled celo dohodkovno atraktivni, ob tem pa se pozablja, da med stroške niso prištet »stroški okolja«. Če bi to naredili, bi bili izračuni povsem drugačni, s tem pa bi bila tudi ekonomska in razvoja politika teh občin drugačna. Dalje, pri prestrukturiranju gospodarstva bi morali izhajati iz neprijetnega dejstva, da pri nas na enoto družbenega

(nadaljevanje na 14. str.)

DR. RADOVOJE NIKOLIĆ

En delavec za tovarno nič ne pome- ni, zdravje pa vsakomur veliko

Škofja Loka, decembra — Dejavnost rudnika urana Žirovski vrh že zaradi slabih izkušenj iz vojne in civilne uporabe jedrske energije in tudi zavoljo takšnih nesreč, kakršna je bila pred dobrim letom in pol v Černobilu, zbuja pri ljudeh najrazličnejša razmišljanja in sumničnja o škodljivem vplivu na okolje. Ljudje, še zlasti prebivalci Poljanske doline, se sprašujejo, ali je rudnik kriv (in če je, koliko je) za umiranje gozdov, za poškodovanost najboljčlovejših vrst lišajev, za spremembe dednih snovi pri rastlinah... Ob vsakem (naravnem) splavu, prizadetem novorojencu ali rakastem obolenju se v podzavesti tamkajšnjih ljudi nehoti zastavlja vprašanje, ali je na bolezen in na nevsakdanji pojav vplivala tudi rudniška dejavnost. V času, ko se raziskovalno delo razmeroma veliko osredotoča na gozdove in na ostali rastlinski svet, malo in premalo pa na morebitne škodljive vplive na zdravje ljudi, si je težko naliti čistega vina. Javnost obtožuje, rudnik se brani — obema pa v dialogu manjka tehtnih osnov (raziskav) za strokovno pojasnjevanje nejasnosti in reševanje problemov.

Dr. Radivoje Nikolić, vodja dispanzerja za medicino dela, prometa in športa v Zdravstvenem domu Škofja Loka, je človek, ki še najbolj pozna zdravstveno stanje delavcev rudnika urana Žirovski vrh (RUŽV) in (morebitne) vplive rudniške dejavnosti na ostalo prebivalstvo. Redno pregleduje delavce RUŽV pa tudi sicer ga kot strokovnjaka to področje vedno izziva.

● **Dr. Nikolić, posejimo nekoliko v bližnji preteklosti? Med ljudmi še vedno živi spomin na beograjskega rudarja, ki naj bi umrl prav zaradi dela v rudniku urana Žirovski vrh.**

»Primeri ne poznam natančno, vem le to, da gre za Ivana Sokolca, rudarja Inštituta za geostraživanje v Beogradu in da je zbolel in umrl v začetku sedemdesetih let, torej v času, ko rudnik še ni obratoval in je bilo težišče dejavnosti na raziskovalnem delu. Že pred prihodom na Žirovski vrh je delal v neustrezno prezračeni jamah Kalna in Bukovica v Srbiji. Domnevam, da je bil rak posledica sevanja, saj so takrat namerili na delovnih koncentracijah, ki je bila kar petindvajsetkrat večja od sedanjih.«

● **Rudnik je ob ustanovitvi leta 1977 prevzel od Geološkega zavoda Ljubljana tudi tri rudarje, od katerih so pri enem ugotovili siliško, pri drugih dveh pa so o njegovih razmerah in zdravstvenem stanju razmere v rudniku? Je siliško za nevarna za rudarje?**

»Primeri, ki jih navajate, so še iz časov, ko so v jami delali po tako imenovani »suhi tehnologiji«.

Postopek so kasneje nadomestili z »mokrim vrtnjem«, tako da je odtlej nevarnost za siliško bistveno zmanjšana. Glavna značilnost nove tehnologije je v tem, da rudarji po določenem času po eksploziji dobro zaščiteni od daleč poškrbijo in namočijo rudo, vse to z namenom, da se kremenčev pesek oziroma prah usede, šele potem pridejo nakladalni stroji, v njihovih hermetično zaprtih kabinah pa sedijo ljudje z osebno zaščito na glavi.«

● **Dr. Blanka Drušković iz Inštituta za biologijo pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani je raziskovala poškodovanost dedne snovi tudi pri rastlinah v bližini rudnika. Ugotovitve so naravnost alarmantne: v Todraški dolini je 90-odstotna poškodovanost dedne snovi, je najvišja v Sloveniji in triinpolkrat višja od najnižje opazne poškodovanosti na osemdesetih točkah na območju naše republike. Je iz poškodovanosti genetskega materiala pri rastlinah mogoče sklepati tudi na poškodbe dedne snovi pri ljudeh?**

»Tu ne moremo govoriti o avtomatizmu oziroma o tem, da so enake poškodbe kot pri rastlinah tudi pri ljudeh. Gre za različne rastline, se ne zna zaščititi, človek se zna, rastlina je stalno izpostavljena sevanju in dobiva radioaktivne snovi tudi iz zemlje, človek se giblje... Razlike so tudi med rastlinami — stročnice in gobe, na primer, bolj koncentrirajo radioaktivne snovi kot nekateri drugi.«

Ko je inštitut za medicinske raziskave pri Medicinski fakulteti v Zagrebu pred leti pregledal deset delavcev RUŽV, pri katerih

so osebni dozimetri pokazali največje količine sevanja (te pa so bile še vedno daleč pod dovoljeno mejo), se je pokazalo, da pri nobenem niso poškodovane dedne snovi. Izvidi so bili v redu, v mejah normalnega, sicer pa je treba reči, da na spremembe lahko vplivajo tudi kajenje, okužbe, zlatenica...«

● **Na cesti je mogoče slišati tudi takšne trditve: na škofjeloškem območju se rodi več prizadetih otrok kot drugod, več je naravnih splavov, več naj bi bilo tudi rakastih obolenj... Puščice so uperjene v rudnik urana. Kako bi komentirali takšne in drugačne govornice?**

»Tudi sam sem o tem nekaj slišal, vendar nimam v rokah raziskave, ki bo to potrdila ali ovrгла. Mislim, da je naloga zdravstva in raziskovalnih ustanov, da ljudem čimprej naližejo čiste, ga vina. Kdorkoli se bo že lotil takšne raziskave, bo moral pri ugotavljanju števila prizadetih novorojencev izločiti vpliv žentev in možitev med sorodniki in tudi druge dejavnike. Kot mi je znano, je bilo teh na Škofjeloškem precej. Ob vsem tem tudi ne gre prezreti, da je naravno sevanje v tej dolini starejše od človeštva. Radioaktivnost urana 238 se je do danes lahko zmanjšala največ na polovico, kajti njegova razpolovna doba je 4,5 milijarde let, približno toliko pa naj bi bil star tudi naš planet.«

● **Zakaj se v evidenci vodijo rakasta obolenja skupaj za kranjsko in škofjeloško območje, drugod pa se menda za vsako posebej. Gre za prikrievanje ali kaj drugega?**

»S tem nisem seznanjen. Ne vem, ali je res tako, kot navajate, mislim pa, da ni razloga, da bi karkoli prikriivali. Zavzemam se za resnico, ker vem, da se je proti sovražniku najlaže bojevati, če ga dobro poznaš.«

● **V rudniku uporabljajo močne ventilatorje, s katerimi »odganjajo« radon in njegove potomce iz jame. Ali niso potem ogroženi ljudje, najbližji stanovalci?**

»Ker je razpolovna doba radona in njegovih potomcev kratka, zelo hitro razpadejo in ni nevarnosti za ljudi. Nasilje bi moralo biti blizu, le sto metrov proč, da bi stanovalci dobili vsaj minimalno dozo sevanja. Meritve so celo pokazale, da je v hišah, ki so grajene iz kamna s področja Žirovskega vrha, celo več sevanja kot v jami.«

● **V dispanzerju za medicino dela, prometa in športa pregledujejo tudi delavce RUŽV. Kakšno je njihovo zdravstveno stanje?**

»Prav zdaj pripravljam poročilo o tem, vseh podatkov še nisem zbral, vendar lahko rečem, da je njihovo zdravje zadovoljivo. Pri rudarjih nisimo opazili bolezni, ki bi bila posledica sevanja. Rezultati osebne dozimetrije kažejo, da se letna doza sevanja jamskih delavcev suče okrog dva milisieverta, praviloma pa ne preseže treh in je dvajsetkrat do tridesetkrat manjša, kot je maksimalna doza za delavce, ki so poklicno izpostavljeni sevanju (rudarji, delavci v jedrskih elektrarnah, v nuklearnih inštitutih...). Petdeset milisievertov je namreč tista količina sevanja, ki ji je delavec lahko izpostavljen po 42 ur na teden vse do upokojitve brez tveganja, da bi bilo ogroženo njegovo zdravje. Po vojaških merilih se prvi znaki akutne radiacijske bolezni pojavijo pri 1,5 sieverta, za smrt pa je potrebna doza štiri sieverte. Znanost pozna poleg maksimalne doze za »poklicne ljudi« še maksimalno dozo sevanja za celotno prebivalstvo. Tu je meja pri 0,2 milisieverta. Če bi takšno povprečje imela tudi Slovenija, kjer živi nekaj več kot dva milijona ljudi, bi lahko na leto pričakovali okrog 25 rakastih obolenj — to pa je toliko, kolikor jih umre v dveh tednih na slovenskih cestah.«

Omenili smo rezultate osebne dozimetrije v jami, navedimo še podatke za predelovalni obrat. Letna doza gama sevanja je nizka, koncentracija radona in njegovih kratko živčih potomcev je na spodnji meji. Kritična skupina v tem obratu so le trije delavci, ki delajo pri sušenju in pakiranju rumene pogače.«

● **Pravite: vsaka doza sevanja škoduje. Ali tudi tista, ki jo ljudje dobijo pri zdravniku. Mislim na rentgenske in podobne preiskave.**

»Ko sem še delal v dispanzerju za otroke, najprej v Logatcu in nato v Bovcu, nisem nikoli »pošiljal« otrok na sevanje kolkov, ker se pri tem vedno poškodujejo tudi spolne žleze. Tedaj sem se zaradi takšnega ravnanja spričo pediatri, zdaj je to v zveznih predpisih. Še ni tako dolgo, ko so v tovarne, krajevne skupnosti in šole prihajali posebej opremljeni avtobusi za množično fluorografiranje pljuč, zdaj je tudi to prepovedano in »slikanje« gredo praviloma le ljudje, za katere je ugotovljeno, da je to upravičeno. Veliko zdravnikov pošilja ljudi ob sumu, da imajo rano na želodcu, na rentgensko preiskavo. Jaz načeloma temu nasprotujem, ker človek pri takšnem sevanju dobi dozo 30 do 80 milisievertov in ker imamo dobro nadomestno metodo — gastrokopijo. (Petdeset milisievertov je, kot sem že omenil, maksimalna letna doza za delavce, ki so poklicno izpostavljeni sevanju.)

Nekdaj smo lahko na šolah, vrtcih, stanovanjskih blokih in drugih stavbah lahko videli radioaktivne »strelobrane« — kot volan velike obroče, obrnjene navzgor in močne vire gama sevanja, zdaj jih je dovoljeno postaviti le še na nekatere industrijske objekte. Takšen »strelobran« se namreč lahko ukripi in seva proti tlem, lahko pa pade na tla in postane zanimiv, a tudi smrtno nevaren za otroke.«

lavi podatkov znašalo v skupini z zelo visoko stopnjo poškodovanosti gozdov, skupaj s kraškimi celjskim območjem. Pri celjskem je glavni krivec onesnaženje črna bora, v ljubljansko območje sodi tudi Zasavje z vsemi onesnaževalci, na poškodovanost gozdov v blejskem gozdnogospodarskem območju pa najbolj vplivajo jeseniška industrija, naravne ujme, posamezna kurišča in tudi daljinski transport onesnaženega zraka. Le kako naj si drugače razlagamo, da so meritve pokazale onesna-

V letu 1980, ki naj bi v gozdarstvu veljalo še za normalno, sušice, poškodovana ali bolna drevesa in drugi »slučajni padki« predstavljali v kranjskem gozdnogospodarskem območju petino poseka, lani že 62 odstotkov. Ali bodo gozdarji kmalu samo še mrhovinarji, lovcji na odmrta drevesa? Posledično se je, denimo, v tem času povečal tisočkratno!

ženost padavin celo pri sedmerih triglavskih jezerih.«

● **Ko ste pred časom kemično analizirali smrekove iglice na osemnajstih mestih na Gorenjskem, se je izkazalo, da je Gorenjska ekološko že močno obremenjena z domačimi in »uvoženimi« škodljivimi snovmi. Le na enem mestu so bile količine žvepla v normalnih mejah. Kakšna je ob vsem tem prihodnost gozdov?**

»Vsako povečanje onesnaženosti zraka bo sprožilo hitro propada-

● Govorili smo le o zdravstvenem stanju delavcev, nič pa o okolju, kako ste prišli do ugotovitve. Kako pogosti so preventivni pregledi za jamske delavce in za druge »rizične skupine«, kaj tašni pregledi obsegajo?

»Pregledi so pogostejši in obsejnejši. Za delavce v jami in v predelovalnem obratu je predpisano no minimalno število pregledov po potrebi ali če se pojavi kakšna sumljiva, pa zahtevam še dodatne. Reševalna četa ima vsaj en pregled na vsake pol leta, pregled očesnih in vidnih funkcij (ne zaradi ostrine vida, temveč zato, ker morebitna ionizirajoča sevanja puščajo posledice najprej na očesnih lečah) vsako leto, psihološka testiranja vsake pet let... Redni so pregledi delovanja srca, jeter, ledvic in drugih notranjih organov. V letošnje leto marimo elih, ker je v jami zaradi delovanja ventilatorjev precejšen ropot. Tisti, ki imajo posebej izpostavljeni uranu in strupeni snovi, morajo pogostejše preiskave na nevrološko kliniko v Ljubljano, vendar so izvidi pokazali, da ni nič posebnega, le benignih trajnih posledic. Radujem, ki že več kot deset let delajo v jami, pregledujemo izpljuvke oziroma to stori bolnišnica v Golniku. Vsi morajo redno narediti veliko radiografijo pljuč, na vsaki sliki so namreč spremembe bolj vidne in tudi doza sevanja je pri tem manjša kot pri radiografiji.«

● **Imate pri delu proste roke? Mislim le na pregled, temveč tudi na posredovanje podatkov.**

»Rudniška uprava name nič ne pritiska. Delam po svoji volji sem za sodelovanje, vendar na škodo delavcev. Če pride do spornega primera, se vedno odstavim na stran delavca. En delavec za tovarno nič ne pome- zdravje pa vsakomur veliko.«

MARJAN ŠOLAR IZ INŠTITUTA ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO SLOVENIJE

CVETO ZAPLOTNIK

Glavni razlog za propadanje gozdov je onesnaženje zrak

Kranj, decembra — Na Gorenjskem smo dolgo mislili, da živimo v najčistejšem okolju. Verjeli in upali smo, da nas bo »zelena kuga«, kot nekoliko senzacionalistično imenujemo pojav umiranja gozdov, obšla in da našemu toliko opevanemu gospodarstvu z gozdom ne bo mogla do živga. Zmotili smo se: gozdovi umirajo tudi na sončni strani Alp, tako kot tudi v Avstriji, zvezni republiki Nemčiji, Švici, Italiji... Po predlanski podatkih je v blejskem gozdnogospodarskem območju ogrožena dobra polovica dreves, vsako trindvajseto pa že propada; v kranjskem je stanje še slabše, saj sta ogroženi dve tretjini dreves, propada pa že vsako trinajsto drevo. Najbolj je poškodovana jelka, sledi ji smreka.

Gozd le še od daleč zglada zdrav, od blizu (in pod mikroskopom) pa je videti kot bolehn starček, ki umira in propada pred očmi ekološko ne dovolj osveščene javnosti. V njem je precej več sušic, kot jih je bilo nekdaj, dreve nenavadno močno semeni, veliko dreves ima rumene in rjave iglice ter presvetljene krošnje, prirastek lesa upada, škodljivci se nevarno množijo, lišaji, ki so znanilci čistega zraka, izginejo z dreves, spremembe so vidne tudi v celicah oziroma v dednih zasnovah... Strokovnjaki si ne upajo napovedati scenarija, kako bo umiral gozd. Ne morejo še povsem jasno določiti meje med vplivi onesnaženega zraka in drugimi razdiralnimi vplivi (naravne ujme, bolezni, škodljivci, posegi v prostor, gozdna paša, gospodarjenje z gozdom...), med vplivi domačih, lokalnih onesnaževalcev in mednarodnim transportom umazanega zraka. Zračni tokovi se namreč ne menijo za državne meje in zanesejo umazanijo tudi tja, kjer bi jo najmanj pričako-

vali. Za Pokljuko se je dolgo časa govorilo, da je čista, vendar so citogenetske raziskave pokazale, da ima tudi pokljuska smreka poškodovane dedne snovi. Podobno velja za Jelovico in za jeloviško smreko.

V rudniku urana Žirovski vrh, na primer, zatrjujejo, da ne pripevajo ničesar k umiranju, propadanju gozdov, četudi je dokazano, da je poškodovanost dedne snovi pri smrekah v Todraški dolini najvišja v Sloveniji. V zgornjesavski dolini, kjer je poškodovanost genetskega materiala dvainpolkrat višja kot v ekološko najmanj obremenjenih območjih, je lažje povezati posledice z vzroki. Glavni onesnaževalci je železarna, poleg nje pa še posamezna kurišča in promet.

Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije je v sodelovanju z gozdnimi gospodarstvi pred dvema letoma prvič raziskal umiranje oziroma propadanje gozdov na Slovenskem, raziskavo pa je po enaki metodologiji (kar omogoča primerljivost)

ponovil tudi letos. Kakšni so rezultati? Je stanje boljše ali slabše? Na takšno in podobna vprašanja je skušal na osnovi še ne povsem obdelanih podatkov popisa odgovoriti Marjan Šolar z Bleda, priznani gozdarski strokovnjak, ki že več let proučuje vpliv onesnaženega zraka na gozdove.

»Predlanski popis je pokazal, da je pri nas le še 45 odstotkov povsem zdravega gozda; letošnji rezultat je sicer spodbudnejši, govori so o 54 odstotkih zdravega gozda, vendar je kakršenkoli optimizem popolnoma odveč. Stanje gozdov se ni nič izboljšalo, je približno enako kot predlani ali je morebiti celo za malenkost slabše. Drevesa, pri katerih smo že pred dvema letoma ugotovili precejšnje poškodbe, še naprej nezadržno propadajo. Meja med zdravimi in malo ogroženimi gozdovi se je letos zaradi ugodnih vremenskih razmer nekoliko pomaknila na stran zdravih, verjetno je začasno, čeprav bi bilo dobro, da bi se za zmeraj. Ogroženih gozdov

dva odstotka več kot pred dvema letoma, zelo ogroženi so na približno enaki ravni, dreves, ki propadajo, pa je celo manj, vendar je na to vplivalo spravilo sušic.«

● **Kakšna je poškodovanost posameznih drevesnih vrst?**

»Pri jelki ni od predlani nobene spremembe, povsem zdrave je le še šest odstotkov. Neogrožene smreke je bilo pred dvema letoma 26 odstotkov, letos je bilo takšne le še 22. Stanje listavcev se v dveh letih ni spremenilo — ne bistveno izboljšalo ne poslabšalo.«

● **Gozdnogospodarska območja ste, upoštevajoč poškodovanost gozdov, razdelili v štiri skupine. V katero sodita kranjsko in blejsko?**

»Kranjsko je skupaj s slovenjegraškim in nazarskim v skupini najbolj ogroženih gozdov. Pri slovenjegraškem gre za vpliv mežiškega rudnika svinca, pri nazarskem za škodljivo delovanje termoelektrarne v Šoštanju, pri kranjskem pa je razmeroma velika poškodovanost gozdov posledica splošnega in lokalnega onesnaženja, velikih naravnih ujme (veter, žled) ter preštevilične divjadi. Da bi lahko rekli bobu bob, bi bilo koristno, če bi v Kranju razmejili vplive naravnih ujme in onesnaženega zraka. Mislim, da se na to že pripravljajo. Blejsko gozdno gospodarstvo območje se je v računalniški obde-

● **Onesnaževalci pravijo: gozdovi in drevesa bodo odporna zoper onesnaženje zraka, je to možno?**

»Z boljšim gospodarjenjem gozdov in z odpornjšimi drevesi je mogoče »prejeti« blagejši kratkotrajnemu onesnaženju zraka, ni pa mogoče »prejeti« takšnih drevesnih vrst, ki ljubovale velikim onesnaženjem in dolgotrajnim vplivom.

BERNARDA PODLIPNIK, GORENJSKA EKOLOGINJA

Znanje je raztreseno na različnih koncih

Na Gorenjskem je bil letos na področju varstva okolja storjen korak naprej, pri Zavodu za socialno medicino in higieno v Kranju je bila ustanovljena ekološka služba, delo je prevzela Bernarda Podlipnik, kemik po stroki.

»Ekološka služba je novost, zato nam za začetek povejte, kakšno delo je to?«

»Res je novost, Gorenjska je prva. Zamisel je zorela več let, zasnovana je nastala na svetu gorenjskih občin, vseh pet občin je predlagalo ustanovitev ekološke službe; boljše rešeno službo za varstvo okolja. Odločili so se, naj deluje pri nevladni instituciji, da bo res nepristanska in se ne bo obračala po interesih lokalnih oblasti. Sprejet je bil samoupravni sporazum o financiranju te službe, zagotovljena je bila pomoč občinskih upravnih organov, s strani zavoda pa posebno mentorstvo za uvajanje te službe, predvidena zaposlitev ekologa. Objavljen je bil razpis, prijavila sem se in bila izbrana za to delo.«

»Kdaj je bilo to?«

»Izbor je bil narejen že avgusta letos, ker sem imela še nekaj zadolžitve kot ravnateljica šole v Savi, sem to delo začela opravljati 1. oktobra.«

»Torej ste še povsem na začetku, česa ste se lotili najprej?«

Bistvena naloga je zbiranje informacij na enem mestu ter dajanje napotkov za razreševanje ekoloških problemov. Napravili bomo informacijski sistem okoli kataster onesnaževalcev okolja, začeli smo pri vodah, nadaljevali bomo pri zraku, zemlji, hrupu. To je obsežna naloga, ki ne bo kmalu opravljena, predvsem pa bo zahtevala sodelovanje številnih strokovnjakov, z našega zavoda, angažirali pa jih bomo tudi iz drugih institutov, s katerimi naš zavod že sodeluje.«

»Obstajajo že kakšne evidence, ki jih boste lahko s pridom uporabili pri sestavi katastra?«

»Drago Vuk je izdelal kataster posebnih odpadkov na Gorenjskem, tega bomo lahko uporabili. Kakor sem že rekla, začeli smo pri onesnaževalcih voda, na zavodu so že doslej potekale meritve, vzorčenje in analize voda, pitne, odpadne, vseh vrst voda.

stvari so arhivirane za dobo desetih let. Pripravljamo izhodišča za sistematično urejen kataster oziroma za takšen informacijski sistem, da bo moč vsak trenutek določiti morebitne krivce ekološke nesreče. Osnova so nam geodetske karte, izdelane v merilu 1 : 5.000. Seveda pa moramo poprej poznati tudi vhodne in izhodne materiale v industriji in drugih dejavnostih ter tehnološke procese, ki se seveda tudi spreminjajo. To bo najbolj zahtevno, delikatno delo, kajti nikoli ni povsem zanesljivo, da smo dobili res verodostojne podatke. Težko rečem, kdaj bo kataster narejen, to je zahtevno, strokovno delo, tudi časovno razpotegneno, veliko pa bo odvisno tudi od denarja, ki ga potrebujemo za nakup računalnika in vseh podatkov, ki so kjerkoli že zbrani. Nekaj jih imajo pri območni vodni skupnosti, nekaj pri hidrometeorološkem zavodu, pa pri gospodarski zbornici itd., vendar pa je vprašljivo, kakšna bo njihova primopredaja, običajno jih ne dajo zastoj, večinoma jih zaračunajo, skratka, to ni poceni stvar.«

»Kakšna bo povezava na Slovenijo?«

»Seveda si ne moremo privoščiti svojega, ločenega informacijskega sistema, kompatibilen bo s slovenskim. Zato tudi sodelujemo s številnimi institucijami, ki nam dajejo napotke. Moram pa reči tole: s temi stvarmi se v Sloveniji ukvarja že dosti ljudi, nikjer pa ni nič dokončnega, žalostno je, da vsakdo dela nekaj po svoje.«

»Mislite pri tem na različne stroke?«

»Naše znanje je raztreseno na različnih koncih, hidrometeorološki zavod spremlja onesnaževanje zraka, deloma voda, vodno gospodarstvo onesnaževanje voda, inštitut Boris Kidrič trdne odpadke itd. Vsakdo nekaj dela, 'lar pur lar', nismo pa še sposobni vsega tega povezati, žal v naši družbi še ni dozorela zavest, da bi rekli: potrebujemo integracijo znanja, da bi ekološke probleme lahko razreševali.«

»Kaj pa informacijski sistem za odpadke, ki ga pod vodstvom dr. Aleksandre Kornhauser snujejo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, s sodelovanjem Unesca in svetovne banke?«

»Tudi ta bo kompatibilen, mikro-računalniško podprt. Problem pa bo najbrž v tem, da bo vstop vanj drag, na nek način ga bo treba plačati z denarjem ali z delom. Sicer pa to velja tudi za vse ostale.«

»V bistvu torej manjka dogovor (in denar) na slovenski ravni?«

»Na slovenski ravni bi se morali dogovoriti, kakšne bodo povezave, kaj bomo naredili skupaj, kje bo center teh podatkov. Kljub temu, da se o tem veliko govori, je še dosti odprtih vprašanj, neresenih stvari, bojim se, da bomo spet porabili preveč časa, preveč denarja in raztrosili preveč znanja.«

»Ali ni morda brez slovenskega dogovora snovanje lokalnega informacijskega sistema preuranjeno?«

»Republiški računalniški center ima shranjene določene podatke, toda, če jih hoče dobiti, se moraš postaviti v vrsto in precej časa traja, da jih dobiš. Pri ekoloških nesrečah pa je pomemben hiter odgovor, zato mislim, da je bolj pametno, če zdaj izdelamo lokalni kataster, ki bo seveda kompatibilen z velikimi informacijskimi mrežami. Težko pa seveda rečem, kdaj bo naš informacijski sistem zaživel. Dva meseca, kar opravlja to delo, je prekratko razdobje, premalo poznam stvari, da bi lahko dala kakršnokoli zaključek o ekoloških razmerah na Gorenjskem. Mislim pa, da je prav informacija nujno potrebna, seveda pravilna in točna informacija. Pri ekoloških problemih je informacija zelo delikatna stvar, ljudje si jih pogosto različno razlagajo, čustveno reagirajo, ker ne poznajo stroke. Zato je na tem področju

nastalo že veliko sporov in s tem veliko nezaupanja.«

»Nekaj gorenjskih ekoloških problemov ste najbrž že spoznali, s katerimi ste se srečali najprej?«

»S škofjeloskim, ki je klasičen primer zaostritve ekološkega problema v naselju. V trikotniku tovarna-krajani-občina se meljejo in mešajo različna mnenja, prihaja do hudih besed, prišlo je do popolnega nezaupanja med tovarno in krajani. Kdo je kriv, je seveda jasno, tisti, ki onesnažuje. Vendar ne le Termika, na Trati je niz tovarn, ki bolj ali manj elegantno zauspljajo okolje. ob tovarnah pa je strnjeno stanovanjsko naselje, torej so krivi tudi urbanisti. Danes, ko se borimo za ljubi kruhek, ko nam ni najbolj lagodno, ko vako išče krivca svojih tegob in težav, tudi bolj vidi oblak umazanije. V tem gordijskem vozlu bo moral zmagati zdrav razum vseh, vendar pa se mi zdi, da so ljudje, ki tam žive, s svojim trpljenjem tako na koncu, da bo morala vsa industrija na Trati resnično dokazati, da je nekaj storila, sicer zaupanje ne bo povrnjeno. Mislim, da so vodstva tovarn že bolj osveščena, da so počasi doumela, da nekaj morajo storiti, vendar se ta kolesa žal prepočasno vrte. Termika je že naredila korak, upam, da ga bo dokončno.«

»Kateri so še najbolj pereči?«

»Po dveh mesecih problematiko še premalo poznam, da bi lahko rekla kaj več. Poseben problem so Jesenice, poseben problem je Rudnik urana Žirovski vrh, zelo velik in hud problem so divja smetišča, ki so raztresena po vsej Gorenjski, tam so med smetmi tudi polizdelki in odpadki iz tovarn. Tako kot se obnašamo doma, se tudi v tovarni, tam je to seveda še bolj nevarno, ker smo izpostavljeni mnogim strupenim snovem, če z njimi ravna nepoučeni, do nesreče ni daleč. Le nekaj največjih gorenjskih tovarn ima ekološko službo, drugod je to prepuščeno službam za varstvo pri delu, ki vsemu niso kos.

Se tole bi rada rekla. Jedro ekološke problematike je v človeku, ki ga je potrošništvo pokvarilo, živi bolj lagodno, s čim manj dela imeti vse dobrine, to pa seveda ne gre skupaj. Nekaj moraš žrtvovati, toda naj ne bi žrtvovali svojega zdravja in svojega okolja. Še veliko se bomo morali naučiti, da tega ne bomo počeli, predvsem pa se disciplinirati, kajti industrija, četudi nevarna in umazana, če so upoštevani maksimalni varnostni ukrepi, zakoni in zapovedi, potem se ob njej lahko bolj ali manj varno počutimo. Pri nas pa, saj veste, koliko je malomarnosti in kršitev predpisov in zakonov.«

MARIJA VOLČJAK

DR. DRAGO VUK, SVETOVALEC ZA EKOLOGIJO PRI KOGP KRANJ

Ekološki problemi nas bodo čedalje bolj tiščali

Dr. Drago Vuk je eden redkih strokovnjakov za ekologijo na Gorenjskem, po stroki kemijski tehnolog, magistriral in doktoriral je prav z ekološko tematiko, zdaj je svetovalec za področje ekologije pri Komunalnem, obrtnem in gradbenem podjetju Kranj, kjer se ukvarja tudi z izgradnjo deponije za posebne odpadke.

»Sodelovali ste na spomladanski ekološki problemski konferenci, ki jo je pripravila republiška konferenca SZDL, kakšni sodite so rezultati?«

»Pred široko slovensko javnost je razgrnila probleme, rezultati pa so vsaj do zdaj sorazmerno dobri. Zakaj? V našem sistemu vlada mrtvilo, organizacijske možnosti imamo, vendar jih na tem področju ne izkoriščamo. Ekologija v gospodarstvu še vedno odzvanja le kot strošek, breme, vprašati bi se morali zakaj. Primerov za analize imamo dovolj, za kvantitativne in kvalitativne, njihovi zaključki bi lahko dali napotek na nadaljnjo akcijo.

Akcije pa so na tem področju nujno potrebne, saj sicer ne bo vprašljivo le obstoj našega gospodarskega in družbenega sistema, temveč obstoj človeške vrste na življenja na našem planetu. S čim to lahko utemeljimo? Poglejte, v zadnjih petdesetih letih je človeštvo v energetski in surovinski namene porabilo bistveno več kot v vsej svoji dotodanji zgodovini, od tod izvirajo glavni problemi, kajti spreminja se sestava atmosfere, v zgornjih plasteh tudi geološka sestava, vegetacija. Po primeru nam res ni treba daleč, ogledite si Meži-

ško dolino, ali pa stopite v okoličino Kranja, v Bobovek, Češnjevek.«

»Kako si kot strokovnjak za ekologijo razlagate ekološko gibanje pri nas, ki je prisotno predvsem med mladino?«

»Ekološko gibanje je neposredna posledica sprememb v okolju. Problem je prav v tem, da prisotno prav med mladimi, ki smo jih izobrazili, jim razvili sposobnost mišljenja, sposobnost pridobivanja informacij, saj za to tudi nekaj tujih jezikov, vsega tega znanja pa ne morejo učinkovito uporabiti, zato imamo precej brezposelne mlade inteligence. Kranj s svojim ekstenzivnim razvojem, je dober primer. Strukturna nasprotja so torej tista, ki so našla oddušni ventil na področju ekologije. Istočasno pa so seveda ekološko gibanje spodbudili tudi dosežani pogoji na ekologijo. Še pred tremi, štirimi leti je bilo v planih, od občinskih do zveznega, vse napisano neopipljivo, v pogojnikih: naj bi se, se bo uredilo, trudili se bomo... V Kranju smo v zadnjih dveh letih naredili bistveni premik, v planske dokumente smo napisali roke, izvajalce in obveznosti.«

»Kakšni so rezultati?«

»Pri varstvu zraka bodo ponovno izvedene meritve, ki bodo dale povratno informacijo, kaj smo pridobili s prehodom Tekstilindusa s premoga na plin. Bistven pa je premik na področju ravnanja z odpadki, tudi v delovnih organizacijah so se naposled zavedeli tega problema. Tik pred koncem leta se lahko pohvalimo, da smo v prvem delovnega leta uspeli skleniti sporazum o izdelavi kreditivega načrta za izgradnjo deponije posebnih odpadkov. Sklenilo ga je 13 največjih delovnih organizacij. Noveliran bo kataster posebnih odpadkov, ki je dal tudi ključ za porazdelitev stroškov, saj je delovnih organizacij, ki imajo posebne odpadke, več kot 13. Na osnovi tega ključa, torej na osnovi količin in značilnosti odpadkov, bo financirana pravna tehnične in investicijske dokumentacije in sama izgradnja deponije.«

»Ste pri izgradnji odlagališča za posebne odpadke prvi v Sloveniji, vas ni Maribor že prehitel?«

»Maribor nas je prehitel v končnem dejanju, zgradili so deponijo, z lokacijo so prišli skozi še pred pogoji, ki jih narekuje današnja zakonodaja. Zdaj je treba najprej imeti ureditveni načrt, pri tem smo res prvi v Slo-

veniji, pripravljajo se na Ravnah, v Celju, v Novem mestu. Računamo, da bo ureditveni načrt sredi prihodnjega leta sprejet, po grobem planu pa naj bi se gradnja deponije pričela leta 1990. Prav gotovo bo postopna, najprej bo na vrsti zahtevnejši del. Ne gre pa pozabiti, da je projekt uresničljiv le, če bomo imeli strokovnjake. Komunalna jih zdaj nima dovolj. Takšen je torej model za razreševanje ekoloških problemov, ki ga razlagam drugim, ko me sprašujejo, kako smo ravnali v Kranju. Najprej smo v plan napisali roke in izvajalce, izvršni svet je imenoval posebno skupino strokovnjakov iz posameznih tovarn, ki je izdelala scenarij in problematika je bila na dlani, nakar je izvršni svet sprejel program izgradnje deponije, sledil je sporazum, delovna skupina pa je prevzela vlogo projektivnega sveta in prva faza je izdelava ureditvenega načrta. Nad financiranjem bedi posebna strokovna skupina najuglednejših kranjskih finančnih delavcev.«

»Pravite, da so tudi v delovnih organizacijah bolj osveščeni, bržkone zaradi tega, ker imajo vse večje probleme z odpadki, ki se jim kopičijo na dvoriščih, morda pa tudi zato, ker so zaposlili strokovnjake, ki se spoznajo na ekologijo?«

»Prav v teh delovnih organizacijah, ki so sklenili sporazum, imajo že zaposlene ekologe ali

pa so to problematiko priključili službam za varstvo pri delu: Sava, Iskra Kibernetika, Telematika, ERO, Tekstilindus, Gorenjski tisk, Exoterm, KŽK v nekaterih tozdih itd. Vendar obstaja med ekološko službo in službo za varstvo pri delu razlika, slednja je dosti bolj normativizirana. Prepričan sem, da bo veliko storjenega, ko bomo uspeli ekološko službo spraviti na sedanjo raven služb za varstvo pri delu. Pri zakonodaji razlik z Zahodno Evropo ni veliko, saj smo jo bolj ali manj povzeli, velika razlika pa v spoštovanju predpisov, saj se pri nas trudimo, kako jih ne bi spoštovali, kako bi se jih izognili, ekologija, ki je vsekakor ekonomska kategorija, ima predznak stroška. Toda z vidika nacionalnega gospodarstva je odločujoč dejavnik nadaljnega razvoja. Kdoroli trezno razmišlja o tem in ne pozna le parcialnih izhodov ekonomske narave, je seveda zaskrbljen, kakšna bodočnost se nam obeta. Skrbi me, da se bodo škarje še bolj zaprle, vendar nas bodo tudi ekološki problemi čedalje bolj tiščali, žulili s takšno ostrino, da nas ne bo mogla rešiti nobena deklaracija, ne ustava, v kateri je zapisana naša ustavna pravica in dolžnost, da živimo in delamo v zdravem okolju. Vsakodnevno ravnanje na tem področju moramo korenito zasukati.«

»Toda, večji smo le pri besedah, manj pa pri dejanjih?«

»Gibalo napredka je pobuda, posamična in skupinska, družbene ni, to je imaginarna stvar. Ker tega ne priznamo, vlada v našem sistemu mrtvilo. Poglejte, povedal bom na primeru. V zadnji številki ameriške revije »Svet odpadkov« sem prebral, kako posameznikom in firmam, ki naredijo poseben tečaj, dajo dovoljenje za predelavo odpad-

kov. Tam je pač tako, da si dolžan odpadke, ki jih produciraš, odstraniti, to lahko poveriš nekemu, ki je registriran za to, ki ima ustrezne tehnološke in kadrovske možnosti. Nekdo ima interes, da pripravi tečaj, ki je obiskan, drugi, da se usposobi za to delo, tretji, da odstranitev odpadkov nekemu zaupa, in krog se vrtil naprej. Pri nas pa imajo odpadki le predznak stroška, nekakšne družbene skrbi. Če ta model za naš sistem ni sprejemljiv, potem moramo do reči, kakšen je, da se bo krog sklenil, saj bo sicer stiska vse večja.«

»Napisali ste knjigo, kaj lahko rečete o njej?«

»To je moj prvenec, čeravno sem soavtor. Izšla bo te dni, na odziv bom počakal. Osnovna značilnost pristopa, ki sva ga z dr. Bogorinom Koželjem izbrala, je povsem nov način podajanja snovi, ki doslej ni bila zbrana na enem mestu, raztresena je bila po posameznih vedah. V tej knjigi pa je sintetizirana, vzpostavljena so relacije. Kot razlagalni učbenik kaže na osnovne vzroke, zakaj se naše okolje slabša. Če poznamo vzroke, smo že korak bližje rešitvam. Poleg tega pa prinaša tudi podatke in vzroke večjih ekoloških nesreč v svetu v zadnjih letih. Denimo, napačno gašenje požara v Sandozu, ob vsej sodobni tehniki. Poplavljalnica Rena, je povzročilo preveliko asfaltiranih površin, strahotne posledice nesreče v indijskem Bophalu, bi bile bistveno manjše, če se mesto, ki je bilo sprva 20 kilometrov stran od tovarne, ne razširilo prav proti njej. Tudi oblak klora, ki je ušel iz romunske kemične tovarne ob bolgarski meji zaradi česar so Bolgari morali izseliti območje, veliko kot Gorenjska. In še bi lahko našteval.«

In kaj se je zgodilo?

(nadaljevanje iz 11. str.)

ali narodnogospodarsko dvomljive. Napaka, ki je bila storjena ob realizaciji zahteve mladinske organizacije, da se tudi slovenska Skupščina izreče o modernizaciji proizvodnje aluminija v TGA Kidričevu, ko je odbor Zbora združenega dela za družbenoekonomske odnose in razvoj ugotavljal zgolj ali so bila vsa investicijska dovoljenja, mnenja in soglasja pridobljena po redni zakoniti poti, bi se danes dogodila bistveno težje.

Če postopno zaključim, lahko rečem, da se je nekaj zgodilo, točno kaj, pa je še prehitro re-

či. Problemska konferenca očitno ima izredno pozitiven vpliv tudi na področja, ki niso neposredno vezana na energotiko in ekologijo. Skozi realizacijo njenih zahtev si je slovenska Skupščina vsaj deloma pridobila pravico do ocene narodnogospodarsko in v javnosti spornih investicij ter projektov. Očitno je tudi, da je sprožen proces, ki bo bistveno otežil ali celo onemogočil sprejemanje razvojnih načrtov, ki bi bili v konkretnih izvedbenih delih energetsko in ekološko potratni. Hkrati pa je dogajanje po konferenci pokazalo, da se ekološko gibanje z njo samo ni izpelo. Masovne

demonstracije proti odlaganju jedrskih odpadkov v Velenju 7. novembra 1987 so dokaz, da se razpoloženje javnosti še naprej radikalizira in da lahko nek konkreten problem zmotivira neverjetno množico ljudi, da javno izkaže svoje nestrinjanje ne samo s predlaganimi rešitvami, ampak, če citiram letak, ki ga je za omenjene demonstracije pripravila mladinska organizacija iz Velenja: »PROTI NERAZUMNI UPORABI JEDRSKE ENERGIJE! PROTI MANIPULACIJAM Z LJUDMI! PROTI TAJNIM DOGOVOROM ZA HRBTOM LJUDSTVA!

... ZA DEMOKRACIJO!

DR. BOŽIDAR DEBENJAK

Kriza industrialističnih modelov socializma in problem okolja

Marx kapitalističnega industrializma nikakor ni jemal kot trajne in vekovečne usode človeštva, temveč je v njem videl epohalno opredelitev kraljestva buržoazije in nekaj, kar je treba premagati. Buržoazija gospodari roparsko, ropa naravne vire in človeške potenciale. Iz Marxove analize neposredno izhaja primerjava med odnosom buržoazije in fevdalcev do gozda: fevdalno razmerje je gozd ohranilo, buržoazija pa ga je v gonji za profitom izkrcila. Iz te kritike polasčevalsko-izkoriščevalskega obnašanja pa je Marx izpeljal tudi besede, da ne buržoazija ne razred zemljiške rente nista lastnika zemlje, torej planeta. Nasprotno: kot boni patre familias morajo planet ohraniti za naslednje rodove.

Marx sam torej ni oče tistih socialističnih modelov, ki so bili zgrajeni na oboževanju industrializma, na nezmožljivi veri v uravnavajočo moč vzmeti večnega napredka, ki je že od samega začetka vgrajena v vse, kar se na svetu godi. Marx je celo nasprotno od svojih vseskozi optimističnih učencev videl zgodovino razpeta v alternativni »bodisi komunizem, bodisi barbarstvo«. Takšna nezmožljiva vera v vseuravnavaajočo kozmično silo, imenovano »napredek«, pa se je polastila socialističnih teoretikov v tisti optimistični atmosferi nerevolucionarnega 19. stoletja, v kateri je duhove obvladoval evolucionizem navedne darvinistične metafizike in entuziazem nad tehničnim progresom. Pospesena kvantitativna rast produkcije, nenehno vse več in več, je tipičen otrok druge polovice 19. stoletja. Ta nezmožljivi optimizem najdemo pri obeh sprtih frakcijah marksizma II. internacionale, pri ortodoksih in revizionistih. Obvladuje vse geografske regije, ne samo »od Atlantika do Urala«, temveč tudi na obeh straneh Atlantika. V tem kontekstu se mora seveda izgubiti Marxova misel, zanj tako značilna, da družba prihodnosti ne bo avtomatično boljša, temveč da svet prav tako lahko zatone v barbarstvo. V nasprotju z Marxom so oboji, ortodoksi in revizionisti, polni optimizma in pričakujejo, da jim bo »srečna bodočnost« sama prišla naproti, da se bo zanj treba sicer malce potruditi, toda da je nič ne more ne trajno zaustaviti ne napraviti. Kakor se sicer razlikujejo v pojmovanju, kaj naj bo motor politične akcije (ali naj bo vera v progres ali v večna načela morale na odločilnejšem mestu), avtomatično napredovanja k boljšemu jih drži.

Značilno je, da se je ta optimizem preseljal tudi na levo II. internacionale, na Lenina mnogo bolj kot na Rozo Luxemburg. Pri Rozi najdemo med prvo svetovno vojno in po njej, ob ustanavljanju komunistične partije Nemčije, je ponovno oživila in zaostri Marsovo alternativno videnje zgodovine. V nasprotju s tem je Lenin dolgo, praktično do zadnjega leta svojega življenja skrajen optimist, in šele kriza oblasti, njen prehod v administracijo, pripelje pri njem do precej temnejših tonov. Od tonov tega zadnjega obdobja se je hranila v svojih začetkih tudi jugoslovanska kritika birokratizma. Še leta 1914 pa je

Lenin z velikim zanimanjem in celo občudovanjem pisal o taylorističnih raziskavah človeške delovne sposobnosti, ko so ameriški raziskovalci spremljali gibe na fotografski plošči, tako da so delavcem na vse sklepe pritrtili baterijske žarnice. Od tega raziskovanja in od taylorističnega dviga produktivnosti dela je Lenin izredno mnogo pričakoval za socializem. V isti duhovni kontekst seveda spada tudi Leninovo prepričanje, da je za zgraditev nove družbe treba poleg revolucije izvršiti še elektrifikacijo vse dežele. Ozadje tega razmišljanja je seveda velikanske še neodkrte naravne resurse, ob enem pa potreba po pospešenem razvoju in po zajemanju kapitala zanj. Leninova koncepcija je potemtakem industrialistična; ima tudi mnogo vrzeli; vendar je treba hkrati pibiti, da šele po Leninovi smrti, v boju za Leninovo dediščino nastanejo iz Leninove koncepcije in proti njej modeli socialistične razvojne diktature: modeli Trockega in Preobraženskega, Buharina in zmagoviti Stalinov model. Vsi trije so zgrajeni na industrializmu in na fetišiziranju kvantitativne rasti. Vsem trem je lasten tisti brezmejni optimizem, ki mu je taj strah pred možnimi kvantitativnimi nasledki lastne aktivnosti, kot mu je tuja tudi zgodovinska samokritika. Buharina koncepcija v duhu NEP hoče biti ukroćeni kapitalizem, ki računa na cenene naravne resurse in tujo akumulacijo, koncepcija Trockega in Preobraženskega hoče zajeti vse vire notranje akumulacije, kar pomeni tudi ostro črpanje akumulacije iz agrarne produkcije, ob enem pa fetišizira organizacijo. Zato ni naključje, da je iz kroga Trockega v emigraciji izšla tudi ameriška disidentska grupa utemeljevalcev tehnokratizma. Stalinov model, ki je zmagal, je zgrajena na eksploataciji naravnih in človeških resursov, na popolni avtarkični izbiri vseh resursov za kar najhitrejšo industrializacijo, brez ozira na človeško in ekološko ceno.

Dejstvo, da so socialistične revolucije bile izbojevane ravno na zadnjih dvoristihi svetovnega kapitala, je vse realizirane modele socialistične graditve potisnilo v industrialistične tirnice razvoja, ki temelji na paroli »dohiteti in prehiteti kapitalizem« — torej na pospešeni tekmi z industrializmom kapitalizma. Rezultat pa je bil, da so bile in so še danes v faznem zaostanku za kapitaliz-

mom in da se jim tehnološki in z njimi povezani družbeni problemi kažejo »aposteriori« kot nekoč Marxovim Nemcem zgodovina. Zato jih je kriza industrializma zadela hkrati s kapitalizmom, ki je to krizo začel reševati z ostro odvrnitvijo od industrialističnih modelov. Socialistične družbe pa so od industrializma še veliko pričakovale in marsikdaj še pričakujejo in nanj stavijo svoje upe. Zato se je zgodilo, da so se socialistični modeli »dohitevanja in prehitavanja« zaleli v tisto slepo ulico, pred katero je razviti kapitalizem ostro zavil v drugo smer. Rezultat je, da se je treba zato najprej umakniti nazaj do vhoda v slepo ulico, šele potem je mogoče naprej. To pa povzroča idejno zmedo in dezorientacijo na družbeni levi. Sprememba razmerja do okolja in naravnih resursov je ravno najbolj bistven del zaokreta, ki se nakazuje v sodobnem kapitalizmu. Toda če govorimo tu o kapitalizmu, ne smemo pozabiti na koncepcijo o svetovnem procesu socializma in moramo v tem zaokretu, kakorkoli se dogaja na tleh kapitalistične ekonomije, opaziti kal prihodnje družbe.

Sanacija okolja je v modernih zahodnih strategijah vzeta celo kot motor preobrazbe, tehnološke prestrukturacije. Sanacija okolja je središnja ideja ekonomske alternative, s katero propulzivni del kapitala odgovarja na drugi možni motor prestrukturiranja in izhoda iz krize: je odgovor na discipliniranje okrog modela hladno in polhladno vojne konfrontacije dveh super sil. Resnost, s katero se kapital odloča za to, ekološko strategijo, nam dokazuje tudi grožnja z antidumpinškimi postopki zoper vse, ki si navidezno zmanjšujejo produkcijske stroške, s tem da jih prelože na naravno ravnotežje, kot da bi naivno računali na samočiščevalno moč narave. Vse to dokazuje, da razprava o ekologiji na razvitem zahodu zdavnaj ni več romantika in da si tam ekologija in ekonomija nista niti približno tako zopredstavljani kot denimo astrologija in astronomija. Ekologija je postala politična znanost, se pravi znanost, ki direktno vpliva na politično prakso in na ekonomske opcije.

Iz referata na II. jugoslovanskem simpoziju o alternativah družbenega razvoja in problematiki okolja, ki je oktobra potekal v Mariboru)

Preproste misli o okolju in razvoju

(nadaljevanje iz 11. str.)

proizvoda potrošimo nekajkrat več energije kot sosednja razvitejša gospodarstva. Ker proizvodnja večine energije tako ali drugače obremenjuje okolje, moramo odločno, a sistematično in profesionalno pristopiti k varčevanju (vse od opuščanja energetskega zahtevnih programov do uvajanja sodobnejših varčnejših tehnologij) z energijo. (Če bi imela energija vedno in za vse gospodarske subjekte realno ekonomsko (in ekološko) ceno, sem prepričan, da bi bila struktura tudi gorenjskega gospodarstva drugačna, kot je dandanes.)

In še tole: sedanja kriza je izjemna prilika, da prestrukturiramo naše gospodarstvo na temelju avtohtone, po večini poklicno usposobljene delovne sile. Za vedno je konec ekstenzivnega razvoja, tonske proizvodnje, če hočete, ki potrebuje nekvalificirano delovno silo. Slovensko gospodarstvo, gorenjsko pa nič manj, mora, če hoče biti konkurenčno, v kratkem v povprečju zmanjšati število zaposlenih za najmanj 15%. (V nekaterih gorenjskih OZD bodo morali na obstoječih programih

zmanjšati število zaposlenih celo na polovico ali celo tretjino sedaj zaposlenih, sicer ne bomo konkurenčni.) V ekonomskem, socialnem in političnem smislu je to zagotovo delikatna operacija in ne sme se zgoditi, da bi stekla stihijsko.

3. Gorenjska pokrajina je specifičen predalpski in alpski svet. Polj je malo, rodovitne zemlje tudi. Na prebivalca že sedaj odpade zelo malo arov plodne zemlje. To pa pomeni, da bo treba zaostri izbori zazidljivih površin in z njimi še skrbneje gospodariti. Toda pohlep po zazidljivih površinah bo ugasnil le, če se opusti dosedanj: pretežno ekstenzivni model gospodarskega razvoja. Prepričan sem, da ima Gorenjska vsaj za enkrat dovolj industrijskih površin (pa verjetno kmalu tudi dovolj stanovanjskega fonda), le proizvodne programe je treba menjati ter dislocirati, zlasti delovno intenzivne proizvodnje. Torej: nadaljnji razvoj je treba graditi na kvalitativnih faktorjih (produktivnost, znanje, dizajn itd.) razvoja in realnih potrebah avtohtonega prebivalstva. To pa terja spremenjen odnos do planiranja, še zlasti pro-

storskega, do managementa in profesionalnosti sploh (še zlasti do inovatorjev in tehniške inteligence).

4. In ne nazadnje: intenzivirati je treba osveščanje ljudi. To se mora začeti že v vrtec, pa nadaljevati v osnovni in srednji šoli. Posebno vlogo pri tem pa imajo sredstva javnega obveščanja — torej tudi Glas. (Še več: priporočam posebno stalno rubriko, ki bi v sliki in besedi budila ekološko zavest naših ljudi — nič ne de, če bi Glas v tem prednjačil!) Le tako bi postopoma tudi tukaj, na sončni strani Alp, vendarle dosegli urejenost, ki jo srečamo onstran Karavank. Ne gre le za smetišča, gre tudi za urbanizem in arhitekturo, gospodarsko strukturo in vse drugo, kar vpliva na kvaliteto okolja in s tem življenje. In za slednje gre, za kvaliteto življenja, ki mora biti »zaščitni znak« resnične socialistične družbe.

Naj sklenem. Naše življenje in delo, predvsem pa naš razvoj moramo prilagoditi okolju, to okolje kvečjemu bogatiti, ne pa ga neusmiljeno izkoriščati. Prej ali slej velja, da nam je narava dana le v najem in jo moramo zato varovati ter ohranjeno prepustiti bodočim rodovom.

DR. ANDREJ KIRN

Ekološki pritisk za večjim spoštovanjem interesov in potreb ljudi

V kolikor ekološka zavest prodira v globino vzrokov sodobne ekološke situacije, kritike obstoječih konceptov ekonomsko-tehnološkega razvoja, nedvomno dobiva politično razsežnost. Ta politična dimenzija ima v svetu različne barve od kritike kapitala, ekološki vizije pa do ovekovečenja države in obrambe materialnih privilegijev vladajočih razredov in srednjih slojev. Iz ocene, da materialnega standarda visoko razvitih dežel ne morejo doseči dežele v razvoju, nekateri potegnejo zaključke, da je in bo zaradi tega nujna neenakopravnost med narodi, a drugi zaključujejo, da bodo ekološke posledice in pomanjkanje vršile pritisk na večjo enakopravnost razdelitve dobrin v družbi in med narodi. Nekateri sodijo, da bo ekološka nujnost družbenega nadzora, popraviljanja in preprečevanja ekoloških posledic nujno vodila k večji vlogi države, a drugi vidijo izhod v večji politični avtonomiji in oblikovanju ekološko samozadostnih produkcijsko-potrošniških prostorskih enot. Nekateri vidijo v rastočih ekoloških omejitvah (surovin, energije, prostora, plodne zemlje, pitne vode) izvod silnih bodočih socialnih konfliktov in celo vojne, drugi pa jih ocenjujejo kot pritisk za večje mednarodno in medčloveško sodelovanje. V teh in drugih alternativah se jasno kaže razdvojenost ekološke zavesti. Čeprav ne vemo, kakšna bo razrešitev teh nasprotij v planetarnih okvirih, pa za ekološko osveščene progresivne družbene sile najbrž ne more biti dvoma, za kakšno rešitev bi se morale zavzemati.

Ekološka dediščina marksizma je bogata, vendar je ostala dolgo časa zasuta pod naplavinami ekonomsko-tehnološkega pragmatizma in voluntarizma. Ni pa mogoče zanikati, da je dediščina tudi dvosmiselna in je lahko predmet ekološke kritike zaradi svojega priseganja na neomejeni razvoj tehnologije ter vsestranskega in univerzalnega prilaščanja narave, čeprav v imenu človekove ustvarjalnosti ter bogastva človekovih potreb in raznovrstne manifestacije človekove osebnosti.

Delavsko in komunistično gibanje v veliki meri ni bilo pozorno na ekološke probleme in temu ustrezno spremenilo svoje razvojne poglede, kar predstavlja resno slabost leve orientacije. Samokritično moramo priznati, da tudi naša ZK do nedavnega ni stala na višini zgodovinskega izziva te problematike. Prelomnico predstavlja 12. in 13. kongres ZKJ in še zlasti zadnji kongres slovenskih komunistov. ZK se ne sme pustiti ujeti v zanke, da ji je ekološka problematika tuja, da ni njena ali da je to zgolj tehnološka, gospodarska in pravna zadeva. Razumeti jo mora kot temeljno sestavino svoje komunistične vizije in da je le-to pripravljena popraviti tudi zaradi ekološkega izziva.

Ekološko gibanje in ekološki, ki ideološko ne obračajo ekoloških problemov proti socializmu in samoupravljanju, morajo najti v SZDL in v ZK svojega odločnega zaveznika po mislih in dejanjih. ZK se mora pri mnogih ekoloških stiskah občanov postaviti na njihovo stran, tako da ne bodo mogle občinske uprave in njihove strokovne službe že kar vnaprej računati na tih ali javno podporo ZK. V tem primeru bodo ti družbeni in državno-upravni organi postali bolj previdni in bolj korektni v svojem dialogu in dogovarjanju s prizadežanimi občani. Za nekatere ekološke probleme politično sredstvo za kritiko samoupravljanja in socializma. Politična ekološka kritika bi morala biti usmerjena v samovoljni birokratizem in tehnokratizem, ki se ne ozirata na ekološke potrebe in hote nja ljudi. V kolikor bi Zveza komunistov bila protagonist ekološko destruktivnega tehnološkega razvoja, v toliko bo seveda tudi upravičeno delna politična ekološka kritika. Ekološko reševanje problemov ravno zahteva najširšo informirano javnost, dejansko samoupravno demokracijo. Tehnizacija narave ima svoje meje in s tem imajo svoje meje tudi družbeni cilji in politika, ki je protagonist neomejene tehnizacije narave. Če ekološko gibanje ne zanika ekologizma in samoupravljanja kot

družbenega okvira reševanja ekoloških problemov, potem ni tako bistveno ali je to gibanje znotraj ali zunaj institucionalizirane socialistične samoupravne demokracije. Bistvena je njegova konkretna vsebina in angažiranje. Naj se mar komunisti odrečejo določenim ekološkim pobudam in alternativam samo zato, ker so le-te za nekatere ekološke primerno sredstvo opozicijskega ponašanja? To bi bil usodno napačen odgovor na realne probleme. Komunisti se morajo zavzeti, da danes ne more obstajati nikakršna socialistična in komunistična perspektiva družbenega razvoja, ki ne bi bila hkrati globoko in vsestransko ekološka. Socializma ne moremo in ne smemo odvajati od ekološkega gibanja, ker ekoložem je bistveni aspekt sodobne družbenosti in humanosti. Potreben nam je novi ekološki humanizem v perspektivi Marxove enačbe, da je udeležjen humanizem naturalizem in obratno in da se v tem razrešuje tudi uganka zgodovinskega razvoja. Da bodo ljudje lahko krojili ekološke pogoje svojega življenja in izbirali svojo lastno ekološko usodo, je neločljivo povezano tudi s samoupravnim demokracijo, tako z njihovim vplivom na globalne družbene tehnološke odločitve, kakor tudi na odločitve v svoji občini in krajevni skupnosti. Ni mogoče neprestano pričakovati in pritiskati na ljudi, da bi zaradi materialno-tehnološkega napredka ali pa tudi njegove zaostalosti žrtvovali kvaliteto svojih ekoloških pogojev v imenu večje realne ali dozdevne blaginje širše skupnosti. Problemsko konferenco SZDL v energiji, ekologiji in varčevanju v letu 1987 je razgibala vse slovensko javnost, in njeni sklepi imajo skoraj plebisitarni značaj. Sedaj je odločilen problem, kako jih uresničiti. Njihova izpeljava bi dejansko predstavljala nov kvaliteten ekološki in tehnološki skok. Kvaliteta okolja (vode, zraka idr.) mora dobiti svojo ekonomsko ceno tako pri proizvajalcih kot pri potrošnikih. Bodočnost ima samo ekološko usmerjena ekonomija. Naravnemu že vse predolgo izstavljeni nepokrite menice.

Franci Benedik

PETKOV PORTRET

Kdo ve, koliko mladih je že navdušil za hribe. Perko štiristo izletov je že naredil z otroki, dvajset let jih že organizira, devetnajst let od tega samo na osnovni šoli Simon Jenko v Kranju, kjer učni zgodovino. Načelnik pionirskih odsekov je pri Planinskem društvu Kranj in koordinira delo sekcij in krožkov po vseh devetih kranjskih osemletkah. Za svoje nesebično delo z otroki je na novembrski skupščini Planinskega društva Kranj prejel Srebrni znak Planinske zveze Jugoslavije.

Toliko vzgojnega, kot je v planinstvu, ni nikjer, pravi. Ne v šoli, ne doma. Prav vse komponente dobre vzgoje vsebuje: vztrajnost, tovarštvo, skromnost, občutek za skupnost, za varstvo narave, domovinsko vzgojo, lepo obnašanje. Tu resnično spoznajo svojo domovino, kajti na teh poteh jo spoznajo v vsej njeni lepoti, vse drugače jo potem znajo ceniti. In zdravo je planinarjenje. Če bi otroci več hodili v hribe, potem ne bi bilo toliko krivih hrbtnic. Nahrbtnik je najboljša masaža zanj. Saj res, da povsod manjka denarja, da za avtobusne pre-

voze vse manj prispevajo organizacije in mora vse več iz žepov staršev, toda to je nalozba za vse življenje.

Najtežje je otroka prvič spraviti v hribe. Drugič gre že rad. In tudi če se mu ob koncu osemletke morda ne ljubi več in ga bolj vleče v disko, na stadion, k žogi, se kasneje spet spomni na hribe in zagotovo postanejo del njegovega življenja. Moraš pa znati z otroki. Ko pridejo prvič v hribe, vse pade od njih. Vzgojajo jih, da bi vse, kar naj bi odvrgli, odnašali s seboj v dolino. Potrpljenje je treba imeti z njimi. Pa tudi oster moraš biti, kajti starej-

si kaj radi zavijejo kam po svoje. Ti pa odgovarjaj zanje. Iz leta v leto ga skrbi, da bi se komu kaj ne zgodilo. Strahotna odgovornost je to, zato nikoli ni dovolj opozarjanj. Kdo bi ti v takem primeru pomagal, ti stal ob strani? se sprašuje. Rešitev je le ta, da ukreneš vse, da se otrokom ne more kaj zgoditi. Hvaležno in nevaležno delo.

Veliko lepih poti je že pokazal otrokom. Septembra so prehodili pot od Vogla do Črne prsti, oktobra so bili na Komni in pri Krnskem jezeru, novembra na Nanosu, decembra na Kumu nad Zagorjem, januarja bodo šli v Dražgoše, februarja na Kriško goro, marca si vsako leto ogledajo eno od bolj neznanih kraških jam. Bili so že v Vilenici na Krasu, v Dimnici pri Kozini, v Planinski jami pri Postojni, marca si bodo ogledali Križno jamo pri Ložu. Vsakič je za otroke to izreden dogodek. Le ljudi, ki bi se hoteli takole v prostem času ukvarjati z otroki, manjka. Za vsakega mentorja, ki gre v pokoj, mu je silno žal. Kako naj ga nadomesti? Da ga ravnatelj določi, je premalo. Za hribe moraš imeti voljo, srce, ljubezen.

D. Dolenc

Buboljevi žive kot v prejšnjem stoletju

Borka Bubolj pere še na roke in ker štedilnik na drva slabo greje, največkrat v mrzli vodi. Stanovanje, staro in vlažno, je kot ledenica, v kleti pa drv komaj še za mesec dni. Pod večer petčlanska družina turbotno ždi ob sveči. Ko ponoči zajoka najmlajši Danijel, mama mrzlično išče vžigalice, da bi posvetila k otroku. Buboljevi so namreč že 9 mesecev odkar so se nasilno vselili v prazno stanovanje na Planini, brez elektrike.

Prej je Borka, doma iz Sanskega mosta v Bosni, 9 let kot delavka v Kranju, stahovala v samskem domu, nato z možem Živkom in trojico otrok (stari

so tri, dve in eno leto) 14 kvadratnih metrov veliki prehodni sobi pri nekem znanocu. Otroci so bolevali, vse noči jokali in lepega dne jim je stano-dajalec pokazal vrata. Borka in Živko bi že potrpele, a otrok ne moreš kar pustiti, da hirajo na cesti. Zaman sta Buboljeva čakala na stanovanje v tovarni, čeprav je bila Borka vpisana na 12. mestu prednostne liste, čeprav je zaradi socialnih razmer zbrala dovolj točk in čeprav jim je tudi zdravnik ne-nehno pisal priporočila po ustreznem stanovanju, ker so bili otroci stalno bolni, najmlajši pa je tudi telesno prizadet. Tudi na občinski solidarnostni listi so bili pri vrhu, a stanovanj za petčlansko družino je bilo premalo, zato tudi tu niso prišli na vrsto.

Naveličani čakanja in prosjačenja so se nasilno vselili v leto dni prazno tovarniško stanovanje. Dom zdaj imajo in streho nad glavo, toda za koliko časa? Borka je bila zaradi protipravnice prisvojivne družbenega premoženja ob službo, njena »zadeva« je na sodišču. Dela le Živko, ki s 270 tisočaki preživlja pet ljudi. Social-

na služba na občini ne more pomagati, dali so jim le naročilnico za drva, teh pa ni dobiti. Na vrata tovarniške socialne delavke trkajo zaman. V tovarni zdaj najbrž ne bodo dobili stanovanja, tudi če Borko sprejmejo nazaj na delo, kajti zdaj je na repu prednostne lestvice. Za solidarnostno pa tudi slabo kaže, kajti letos so jih otočkovali, kakor da imajo stanovanjski problem rešen v tem, nasilno vseljenem stanovanju. Večjih stanovanj, kakršno potrebujejo Buboljevi, ni dovolj, za manjše, kakršno bi tudi radi vzeli, pa je prehuda konkurenca. Da bi iskali podnajemniško, ni niti misliti, saj z eno plačo ne morejo prihraniti niti toliko, da bi imeli za predplačilo. Zanj pa je ponekod potreben že kar novi milijon. Dokler jih po razsodbi sodišča ne izzenejo iz tega stanovanja, bodo pač bivali v njem, brez elektrike. Elektro jim je brez soglasja delovne organizacije, lastnika, ne priklopi. Kam pa naj tudi grede, brezdomci, ki so »ukradli« družbeno premoženje, namenjeno nekemu drugemu?

D. Z. Žlebir

Za sezonsko oskrbovanje Valvasorjevega in Roblekovega doma iščemo oskrbnika in kuharico-gospodinjo (zajezljen upokojen zakonski par).
Pisne ponudbe sprejema Planinsko društvo Radovljica.

Podli's teh
Aleksander Zolt
Z AVTOM PO SRI LANKI

Ravnina, po kateri vozimo, je pokrita z gostim makijevskim gozdom. Toplota, ki nam prihaja naproti, vonja po morju. Blizamo se drugi strani otoka. Karu gleda na zemljevid: pred nami je področje, kjer žive Tamili. Obraz mu preleti temna senca. Pogledam na zemljevid. Mesto Batticaloa ni daleč. »Tam je nevarno«, reče. »Vprašati moramo na policijski postaji, če je pot varna«, še pravi.

Skupaj greva na policijsko postajo. Starejši policist nama pove: »Za sedaj je pot varna«. Vozimo po dolgi ravni cesti proti Tamilski Batticalooi. Nepretrden makijevski gozd se končno odpre. Zagledamo polja in naselja, ki jih obdaja zelenje kokosih palm. Po cesti srečujemo vozove, ki jih vozijo bivoli. Iz bližnje palme nas zvedavo opazuje opica.
Karujev obraz je vse bolj mračen. »Tam so tamilska naselja«, pravi. »V kaj gremo« maje z glavo. Sonce skoro zahaja. Poševni žarki delajo palmam in hišam dolge skrivnostne sence.
Vozimo po mestnih ulicah. Ljudje hite po cesti. Vsem se nekam tudi. Mahajo nam. Ustavimo. »Kaj je«, vprašam najbližjega. »Cof, cof«, ponavlja in mi z roko kaže zahajajočo sonce. Nas vabijo na kavo, sprva pomislim? Poteze njegovega obraza pa so prevleč zbegane, da bi to bilo možno. »Kaj pravi?« vprašam Karuja. »S so...« zahodimo se tukaj pričrjena policijska ura, hitro moramo poiskati hotel. Tu že dolgo nisem bil, ne poznam hotelov. Sedim poleg Karuja in skozi odprto okno kombija sprašujem mimoidoče: »Hotel?« »Hotels«, pravi nekdo ob cesti. »Da hotel, hotel« ponavljam. Zrine se poleg mene v kabino in kaže pot. Prijazen možakar, pomislim. Pelje nas čez dolg most. Na odepu izstopi. »V naslednji ulici ob zalivu je »Guest House«, pravi in odhiti v bližnjo hišo. »Bog zna, če bi brez nas še pra-

vočasno prišel domov«, pomislim. Sonce zaide in tema hitro nastaja. Ulica se v hipu izprazni. Sami smo. »Hitro v hotel«, pravim. Karu vozi. »Kaj bo, če nas sedajle dobe«, jadrkuje in pritisne na plin.

Ob zalivu zagledam napis »Guest House«. Velika železna vrata so zaprta. Izstopim in pozovnim. Iz hišice med zelenjem priteče starejši možak. »Kaj delate zunaj?« ves v strahu govori in hiti odklepati vrata. Avto zapelje na trato pred hišo. Vsi si oddahnemo. Trata sega prav do obale. »Prostor za taborjenje«, pravi starejši možak. »Lahko taborite«, še reče in odide v hišo. Ogledujem okolico. Med dehtečimi rožami in grmovjem ter palmami so leseni bungalovi. »Oaza miru«, nehote pomislim.

Hitro postavimo šotore, potem gremo v jedilnico. Naredimo večerjo. K nam prisede možak. »Lastnik Guest Housea sem«, pravi. Imeli ste srečo. Če vas med policijsko uro zalotijo na cesti, lahko takoj streljajo! Drugič se s tem raje ne šalite.« Pomislim, kaj bi bilo, če bi prišli v Batticaloo malo kasneje. Dosti s temi č. č. rečem in odženem neprijetne misli.

Ko večerjamo, prideta v restavracijo Šveda. Začudita se, ko nas zagledata. »Od kje ste se vzeli«, pravita. »Do sedaj sva bila edina gosta hotela. So tisti šotiri zunaj vaši?« »Da«, rečemo. Prisideta. Pričnem pogovor. »Sta že dolgo tukaj?« ju vprašam. Potem nam pove sta. »Pred nekaj dnevi sva prišla sem. Ko sva prišla, je bilo v mestu strašno. Malo prej so gverilci ubili nekaj vojakov. Povsod so bile vojaške patrle. Pregledovali so dokumente, preiskovali prtljago. Iskali sumljive. Vojaki so hodili po hišah. Ustavili so naju. Pokazala sva jim potne liste. Za vašo varnost ne jamčimo, so nama rekli.

PREJELI SMO

Zaradi vse večjega števila pisem in odmevov prosimo vse, ki nam pišejo, naj ne bodo predolgi. Prispevki naj ne bi bili daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Predolge bomo prisiljeni skrajševati.

Uredništvo

KAJ SE DOGAJA NA KONCU ŠMIDOVE ULICE

Gorenjski Glas je v 24. št., dne 28. 3. 1978, opozarjal z velikim naslovom: PREHOD, SMRTNO NEVARNO! in napisal: Železniški prehod na Koroški Belt je eden najbolj nevarnih prehodov v občini... Kdaj ustrezni cestni priključek iz novega naselja na magistralno cesto? Devet let je minilo od tega javnega opozorila, a do danes še ni bilo ničesar storjenega za varni prehod.

V torek, 20. oktobra 1987, je Gorenjski Glas prinesel glagolice naslov: »ZELEZNIČARJI ZA VARNOST, VOZNIKI PA V ZAPORNICE«. V podnaslovu pa je bilo med drugim zapisano tudi tole: »Še vedno so črne točke na vsej progi Jesenice - Ljubljana, krivci za nesreče izključno vozniki, pešci, kolesarji.« Kakšen paradoks! Na prehodu na Koroški Belt ni niti tiste osnovne opozorilne zaporne deske, da bi se voznik lahko vanjo zaletel! Vsa opozorila na ta nevarni in dokaj prometni prehod so vedno naleta na gluha ušesa pri odgovornih ljudeh. Že pred leti sem našega delegata pri KS, ki je bil zadolžen za te zadeve, opozarjal na ta problem. Toda premaknilo se ni nikamor. Potem sem se obrnil z dopisom dne 27. 10. 1986 na uredništvo Radio Triglav Jesenice, da bi v oddaji »stop, zelena luč« opozoril širšo javnost na ta problem. Obenem sem priložil dvojniki s prošnjo, da ga posredujejo občinskemu odboru SZDL Jesenice. Toda od vsega tega ni bilo nič. Radio ni objavil mojega pisma in tudi od občinskega odbora SZDL Jesenice ni bilo nobenega odgovora. Torej je treba počakati na smrtno žrtev in se bo šele potem začelo reševati in spraševati, kdo je kriv! Najbolj žalostno pa je to, da je prav iz tega konca ulice predsednik komisije za komunalna in gospodarska vprašanja v svetu krajevnih skupnosti Javornik-Koroška Bela. Še bolj žalostno pa je, da ima prav ta veljak za kopano cisterno za kurilno olje brez gradbenega dovoljenja prav na zemljišču družbene lastnine, ki je namenjeno za cestišče, da pozimi ni moč nikamor odriniti snega. In pozimi vrtil telefon, da mu mora priti komunalna odkidati dvo-rišče. Prav gotovo pa večina članov sveta krajevnih skupnosti niti ne ve, kje je ta konec Šmidove ulice. Če vedo to, prav gotovo pa ne vedo, da moramo za makadamsko dovozno pot od železniškega prehoda pa do magistralne ceste redno plačevati cestnino zasebniku, ker enostavno druge poti ni. Če gremo peš v deževnem vremenu v trgovino, šolo ali drugam, moramo obuti gumijaste škornje. Pozimni, ko je treba iti okoli po magistralni cesti, te avtomobili obrigajajo do vrha glave, da si takšen, kot bi se iz luže pobral.

In kakšne anomalije in anarhije samovolje veljakov se dogajajo tod okoli z družbenimi zemljiščem. Obnašajo se kot brezsrčni in samopašni lastniki, kot brezbržni in neodgovorni uživalci svojega položaja, da je sedaj prišel njihov čas, ko lahko počno, kar se komu zljubi. Pred tremi leti je nekdo hotel po vsej sili postaviti kozolec kar na poti. Drugi zopet, ki je kopal pri hiši, je odvečni material enostavno speljal kar na pot, ki nas povezuje z matično Šmidovo ulico, kamor spadamo, in povečal že tako prevelik klanec. Ceste k svojim hišam gradijo brez soglasja in gradbenega dovoljenja po družbenem zemljišču, kakor da je vse njihova last. Skratka, vsak lahko počne, kar se mu zljubi in si prisvaja zemljišče in gradi po njem brez vsake odškodnine, ker ni nobenega družbenega nadzora, ki bi pokazal, kje so meje družbene lastnine in kje zasebne. Tukaj je toliko družbene zemljišča, da bi lahko dobilo lepo število vrtičkarjev vsak svoj košček vrtička, ki si ga zdaj protizakonito lastijo posamezni veljaki. Samo krajevna skupnost bi morala poseči vmes in narediti več reda.

Ze vsepovsod so asfaltirane ceste, a mi moramo še vedno plačevati cestnino za navadno makadamsko cesto zasebniku. Nimamo ene same poštene steze za pešce, po kateri bi varno in brez gumijastih škornjev prišli do trgovine, šole in v stik z ostalim svetom. Tod mimo se je gradil vodovod iz Završnice, pa ni bilo odgovornega, ki bi poskrbel za postavitev požarnovarnostnih hidrantov, kot se je za to poskrbelo na Potokih, in da bi pripravili priključke za napeljave k hišam in tako dalje.

Sprašujem se, kaj sploh počne naš delegat v svetu krajevnih skupnosti, ki je še celo predsednik komisije za komunalna in gospodarska vprašanja? Kaj počno vse inšpekcijske službe: sanitarna, požarnovarnostna, gradbena in urbanistična in svet za varstvo okolja? Tako stanje zaenkrat ustreza krajevni skupnosti: prvič že zaradi denarnih sredstev, ki so potrebna za rešitev tega problema; drugo pa je, da se nihče osebno ni pripravil nikomur zameriti. Toda krajevna skupnost je dolžna in bo morala v tem koncu narediti red!

Ignac Jereb
Ul. Janeza Šmida

SRAM ME JE

Ne bom pisala z bolečino, temveč z začudenjem in uprašujoče, zakaj tako? Bil je petek, 23. 10. 1987, in deževen dan. Vsakodnevna vožnja z avtobusom iz Kranja v Ljubljano me povezuje z obema avtobusnima postajama. Tega dne me je naliu ustavil na avtobusni postaji v Kranju in odločila sem se, da uporabim telefonsko obvestilo domačim. Vedela sem, da je v bifeju avtobusne postaje novičeni telefon. Poiskala sem vrata za kioskom s pommes fritesom in vstopila. Pogled mi je ustavil ogaben vonj po kislem, tla pa nastana s cigaretnimi ogorki, papirjem in izpljunki. Ob barskih mizicah so stale umazane plastične košarice za smeti. Nedaleč od vhoda si je ženička pred WC prepevala.

Morala sem na sveži mak. Ali je to sploh mogoče, sem razmišljala. Ponujati hrano v takem okolju, ki je bolj podobno zapuščenemu prostoru, ki ni videlo metle in čistila že lep čas, saj to je hušje kot beznica v srednjeveškem pomenu besede.

V mislih sem preklinjala PTT, da na tako prometnem delu Kranja ne postavi javne govorilnice.

Zbrala sem pogum in se odločila, da le povprašam na

informacijah, kdo je odgovoren za čiščenje avtobusne postaje.

Na njihovo vprašanje, zakaj to sprašujem, sem povedala, da mi je postalo slabo od umazanije, ko sem hotela telefonirati, in da me zanima, kdo je odgovoren za to.

Odgovorili so mi, da je meni sicer postalo slabo le enkrat, njim pa prihaja do slabosti vsak dan in naj se obrnem na Koroško 5 v Kranju. V telefonskem imeniku sem našla na tem naslovu Alpetour, Škofja Loka SOZD z vsemi ustreznimi oddelki. Tudi bife na Stošičevi 3. Dalje nisem raziskovala. Mislim pa, da sodi področje že v poklicno raziskovalno logo, ker je to javni prostor tišč in tišč delavcev ter učencev, ki hodijo vsakodnevno na delo in v šole zunaj Kranja. Ne nazadnje je Kranj gorenjska metropola, ali ne?

Ne čudim se več, zakaj mi je sopotnik na avtobusu na relaciji Ljubljana - Kranj pred leti rekel, da na avtobusni postaji Kranj ne bi nikdar izstopil.

In veste, zakaj ne? Ker je nagusno umazana! Od takrat danes je preteklo že precej vode, a postaja je še vedno tako umazana ali pa še bolj.

V Delu, 25. 9. 1987, in v Kranjčanu, 13. 10. 1987, sem brala o bodoči lokaciji nove avtobusne postaje. Iluzorno v teh hudih časih. Tudi, če bi bilo res, kaj do tedaj?

Včasih smo se borili proti NEČISTOČI in NEHIGIENI z milom, detergenti, metlo in s pridnimi rokami. Če bi bil kakšen čopič in škatla nove barve vmes, ne bi bilo napak, cisterna ter škropilnica z vodo pa nujna!

Naslednji dan me je pot zanesla v Delikatose. Pri pultu za delikatose sem naročila nekaj narezanega sira. Presenečena sem ugotovila, da je prodajalka prišla vsako odrezano rezino izpod rezalnega stroja z roko in jo prenesla na papir brez uporabe posebnega orodja. Pred tem je rezala salamo na enak način.

Pogled se mi je ustavil na obvestilu, listu papirja, na umazani steni, ki je ponujal vsak dan sveže pecivo.

Zanimalo me je, kako strežejo delikatose v drugih kranjskih trgovinah. Vzela sem pot pod nogo, a nikjer ni bilo drugače. V drugi delikatisti mi je prodajalka narezala sir, potem pa sprejela še denar.

V knjigi dr. Ane Kraker - Starnan: Higijenski minimum, ČGP Delo, Ljubljana 1986, str. 24 in 63, beremo: Vrsto opravi, ki jih radi opravljamo z roko, lahko postorimo s priborom. Če je prodajalec klicenosec, prenese z umazanimi rokami na hrano klice naslednjih črevesnih nalezljivih bolezni: tifusa, paratifusa, griže, kolere, otroške ohromelosti, nalezljivega vnetja jeter. Prenašajo se tudi nekateri paraziti: navadna glista, podančica, svinjska in goveja trakulja ter trihuris. Enako se prenašajo bolezenske bakterije stafilokoki in salmonelle.

Kaj pa izobraževanje, sem pomislila? Saj je nemogoče, da se ljudje, ki imajo poklic prodajalca, higienične potrebe ne bi naučili v šoli.

V učnih načrtih za prodajalca mešane stroke sem pri predmetu poznavanje blaga v 2. letniku (105 ur) našla ustrezni vsebini: Higiena in kakovost živil ter Zakoni in predpisi o higieni živil. Na DO Emona Merkur, oddelek za izobraževanje v Ljubljani, sem našla informacijo, da so v okviru dopolnilnega izobraževanja izvajali tudi v Kranju tečaje za delavce v delikatenskih oddelkih v letu 1985.

Higijenski minimum očitno dosežen kljub naporom učiteljev ob realizaciji učnega načrta.

Za mnoge stvari v tej preljubi domovini me je sram, a za (NE)ČISTOČO in (NE)HIGIENO v svojem rojstnem kraju me je še posebno sram.

Ela Teran
Kranj

BLAGOVNA MENJAVA

Ob sprejemu Mikulčevih interventnih zakonov sta dva direktorja trgovskih podjetij takole komentirala novo zakonodajo:

»Madonca, za pet plašcev na leto me je prinesel okoli!«

Za zdaj še ne računamo namesto z denarjem z blagom. Če pa bo sistem še naprej nazadoval, se bomo spet vrnil v sistem blagovne menjave. Kot v praskupnosti: sekuro za kos živalskega krzna.

DEDEK MRZ PO TRŽIŠKO

Ogorčeni Tržičan nas je poklical, da so v tržiškem Mercatorju pripravili novoletni okras posebne vrste. Pod novoletne jelke so postavili košarice z denarjem. Kdove, ali je denar na voljo strankam kot novoletno darilo ali pa vrli tržiški trgovci pričakujejo, da bodo kupci v košarice prispevali še več denarja.

Verjetno bo to drugo, kajti vse kaže, da so v tem času tudi trgovcu potrebni »ofra«!

ČVEK

Reaganova se pripravljata na pokoj

Ameriški predsednik Reagan se je odločil, da se bo po predaji oblasti januarja 1989 umaknil v hišo, ki jo ima v ekskluzivni četrti Los Angelesa Bel Air. Hišo v četrti, kjer živi mnogo bivših Ronaldovih kolegov iz filmskega sveta, zdaj obnovljajo in za to bodo porabili tri milijone dolarjev. Nancy, ki osebno nadzira dela, pa se je naravnost zaljubila v hišo v bližnji sosesčini in jo sklenila kupiti za tri in pol milijona dolarjev. Bodo potem staro hišo, ko bo obnovljena, prodali? Dve hiši v sosedstvu namreč res nista potrebni — niti Reaganovim.

Polanski bi se rad vrnil v Ameriko

Roman Polanski, filmski režiser poljskega rodu, bi se rad vrnil v Ameriko, kjer je posnel najboljše filme. Od tam je pobegnil pred 10 leti, ker je pred sodiščem odgovarjal za posilstvo mladoletnice.

Od tedaj je 53-letni režiser živel le v državah, ki z ZDA nimajo sporazuma o ekstradiciji. Ta čas ni posnel nobenega pomembnejšega filma. Zadnji, »Pirat«, je posnet v severni Afriki, pri kritiki in pri občinstvu pa ni naletel na dober sprejem. V ZDA pa je režiser pred leti snemal filme, kot je »Kitajska četrt«, ki je doživel finančni uspeh in dobil Oskara. Medtem ko čaka, da mu advokati izposlušajo vizo za vrnitev v ZDA, Polanskemu mineva čas z najnovejšo ljubeznico, 21-letno Emanuele Sagner, igralko v njegovem naslednjem filmu.

Narodnozabavna glasba

Avseniki za novo leto

Zvezde na nebu žare

Ste morda pomislili, da je lahko leto novoletno darilo tudi gramofonska plošča ali kaset? Avseniki so prav v ta namen pripravili novo ploščo in kaseto z naslovom Zvezde na nebu žare. Na njej je pesnitih 12 novih melodij, ki že po naslovih kažejo prazničen namen: Novoletno voščilo, Dedek Mrz prihaja, Novoletni koledar, S polko v novo leto.

Nova plošča in kaset, ki so ju pripravili pri založbi Helidon, je v teh dneh že v prodaji in verjetno zares zasluži pozornost. Je vendar nekoliko drugačna od ostalih in Avseniki so z njo ponovno presenetili. Pri snemanju posameznih viž je sicer kot običajno sodeloval standardni sestav instrumentalistov in pevcev, melodijske pa ke popestril otroški zborček z mladimi solisti, prisluhniti je mogoče tudi kitaristu Gregi Avseniku, z mogočnimi zvoki električnih orgel pa je pri snemanju sodeloval tudi Slavko Avsenik mlajši. Za besedila so poskrbeli Elza Budau, Tone Pavček, Janez Menart in Ervin Fritz.

Za razpoloženo vzdušje pred novim letom pa še verz iz ene od omenjenih pesmi:

Za nas danes srečen dan je,
srečen dan in praznovanje,
saj prišel je k nam v sanje čas,
ko vlada dedek Mrz.

KJESOKAJ DELAJO

NAŠI ZNANI NEKDANJI ŠPORTNIKI

JUSTI ROZMAN

Enainsedemdeset let ji sploh ni prisoditi. Pri močeh je, zdrava, ne more brez gibanja. Pred vojno je prišla v Kranj iz Logatca. Doma so imeli gostilno z balniščem in kegljiščem in odtod njena navezanost na kegljanje. Njena brata Miro in Lado Ambrožič sta bila prav tako odlična kegljača kranjskega Triglava. Njeno mladostniško navezanost na kegljanje je znal spodbuditi tudi njen pokojni mož France, ki je dolga leta aktivno tekmoval v kegljanju in predsednikoval kranjskemu kegljaškemu klubu Triglav.

»V Kranju bomo kegljanje težko spravili spet na nekdanjo raven. Vodstvo ima velike težave. Ni več nekdanje množičnosti, nekdanjega navdušenja, pa tudi medsebojnega prijateljstva. Včasih smo se spodbujali, pomagali drug drugemu, danes pa dela vsak preveč le zase. Tudi denar krepko prodira v kegljaški svet, razmišlja o razmerah v kranjskem kegljanju Justa Rozmana, ki še sedaj, kljub letom, ne zdrži, da ne bi enkrat tedensko vrgla vsaj 100 lučajev. Kroglja je težka skoraj 3 kilograme, noge in roke močno trpijo, pa Justa nima težav, čeprav ima že od mladosti poškodovano roko. Poškodovana si jo je pri sokolski telovadbi.

»Moji uspehi. Pred dvajsetimi leti sem bila državna prvakinja, bili pa so tudi nekateri drugi uspehi, vendar se jih natančneje ne spominjam. Kot moštvo smo bile večno druge za Gradisom. Tekmovala smo Cvetka Čadež, pa že pokojna Milena Engelman, Ana Az-

man, Francka Kavčič, pa še katero sem pozabila. Sama sem nehala pred sedmimi leti. Jaz sem imela pri možu in otrocih izjemnega spodbujevalca za šport. Tudi danes začnajo mlada, obetavna dekleta, pa jih moške in fantje pregovorijo ali celo primorajo, da nehajo. Če sodelovanja in razumevanja v družini ni, potem je športne aktivnosti hitro konec. Sedaj tekmujejo v krožku Enotnost: Boris Valenčič, Peter Plevel, Brane Kural, Zmago Leskovar in Joža Sladič. Sodelujemo s kegljači Vodovodnega stolpa, z Borcem, upokojenci, starejšimi člani Triglava. V nedeljo smo bili v Kočevju. Zmagali smo. Prosilja sem, da sem bila rezerva. Na to kegljišče imam slabe spomine in nisem želela spodrsrljaja, da bi bila potem cel teden slabe volje. Dvakrat tedensko vadam, vsak torek in četrtek dopoldne.

Šport ostaja v Rozmanovi družini. Sin Zvone zanj nima veliko časa, Mira se navdušuje za tenis. Več navdušenja za šport pa kažejo vnuki: Ana smuča, Eva plava, pa tudi Zvonetu šport ni tuj.

J. Košnjek

PRVIČ DISCO SHOW NA LEDU

Športna dvorana Bled, vsako soboto od 20. ure dalje!

NI BIL DOLGČAJT

Pankrti so svoj deset let trajajoči, uspešni in za razvoj jugoslovanskega rocka izredno pomembni ples na letošnji dan človekovih pravic odplesali. O njih in njihovem spogu je bilo napisanega in povedanega že veliko, zato tokrat za spremembo prostor prepustimo fotografiji GORAZDA ŠINIKA. Komentar verjetno ni potreben!

Male gorenjske vasi

Sam papež ga je odlikoval

Ste se že kdaj vzpenjali na Lubnik po poti od loškega gradu ali pa od blegoške ceste? Če ste se, ste morali skozi Gabrovo, eno najmanjših vasic na škofjeloškem. Le pet hiš šteje in vsega 25 prebivalcev. Vseh pet hiš so kmetije, trdne hribovske kmetije, vse približno enako velike in enako močne. Frankove, Rant, Matij, Andre in Francon. Slednja leži najnižje, Franconova mama pa je najstarejša krajanka, čez 90 let že ima.

Najprej sem se oglasila pri Volčičevih, to je pri Andrs. Tu je bil doma župnik Janez Volčič (1825-1880), nabožni pisatelj. Očetov stric je bil to, mi pove Franc Volčič, Andrsov ata, ki je z 80 leti najstarejši možki v vasi. On še vedno hrani odlikovanje, ki mu ga je bil podelil sam papež. V Korošču je svoj čas župnikoval in v Šmarjeti pri Šmarjeških toplicah. Pisal je kroniko kraja, božja pota in podobno. Tako je bil priljubljen in priznan, da so mu v cerkvi v Šmarjeti naredili grob.

Praščič je bil včasih visoko cenjen

Najbolj pade v oči mogočna Matijeva kmetija, ki leži najvišje. Kot kakšna grajska pristava je z majhnimi zamreženimi okni, s kovanimi železnimi naokni. Znotraj je sluti metrske zidove mogočne velbe. Andrsov ata mi pripoveduje, da je včasih za največjo kmetijo veljala tista, ki je imela največ sveta. V Ga-

Gabrovo

Piše: D. Dolenc

Najstarejša in najmlajša Frankovčeva — Prababica Lojzka Franko in najmlajša krajanka v Gabrovem, 7-mesečna Nataša Dolenc — Foto: D. Dolenc

brovem je bila največja Frankovčeva, Matijeva je pa boljše stala. Stari Matijevec je bil bogat človek, dober je bil po srcu in dobro je znal gospodariti. Ovece je imel, dosti jih je bilo pri hiši za delo, svojo kajžo so imeli. Pred petnajstimi leti je strela udarila v hlev, zdaj imajo novega. Zdaj se kmetije nekako po živini merijo. Od 10 pa do 18 glav je ponavadi v njihovih hlevih. Strojice imajo vse hiše, dobro

gospodarijo, zidajo nove hleve, obnovljajo hiše. Dobro žive, pove Andrsov ata, še nikoli ni bilo tako. Včasih je bilo drugače. Posebno za časa svetovne krize med obema vojnama je bilo hudo za hribovskega kmeta. Od lesa so v glavnem živeli, od drv. Pa je bil tak čas, da tudi drva, najlepših bukovih, lepo posušeni niso mogli oddati. Cele vrste vozov z lesom naloženih so stale v Goričanih pred tovarno, a kdor ni imel pogodbe s tovarno, ga ni oddal. Le v opekarni in apnenici si še prodal. Pa od živine so živeli. Živina je pa imela ceno. 200-kilogramski praščič je veljal toliko kot srednje težka krava, 700 do 800 dinarjev. O praščič je bil takrat silno cenjen. Zganje so kuhali doma, mošt pridelovali, vse so doma sejali, da je bil

denar res za najnujnejše. V tistih časih je bil kilogram sladkorja, pol litra olja že pravo bogastvo. Danes pa je najtežje za delovno silo. Ni ljudi, ki bi delali na kmetijah. Le kar je domačih, od tujih ne moreš več pričakovati pomoči. Včasih, ko je bilo na Breznici še polno bajt, po ena, dve kravici v hlevu pa po deset otrok pri hiši, je bilo ljudi za plet, za drva delat, za kar si hotel. Le v vas si sporočil, kdo naj pride, pa je bil delavec tu. Zdaj pa tega ni več. Bajt ni več. Saj je prav tako, razmišlja Andrsov ata, veliko pomagajo tudi stroji, a vseeno, dolina je za mlade preveč vabljiva pa odhajajo. Samo, da okusi dolino, ga že ne obdržiš več tu gori.

Otroci se rojevajo v »rundahe«

Frankovčevi gospodinjci, mama Lojzka Franko, ki ima 75 let in hčerka Irma Dolenc, ki je tudi že stara mama, pa mi pripovedujeta o posebnosti mladega rodu v vasi. V rundahe se tu rojevajo otroci. Trenutno iz vse vasi prav noben otrok ne hodi v šolo, le iz spodnje Breznice se eden vozi, čez tri leta jih bo pa iz njihove vasi kar 7 hodilo v šolo. Po 20 let ni nobenega otroka. Matijeva Milena, ki je bila zadnja iz prejšnje runde, ima zdaj 23 let, najstarejši otrok v vasi, Rantov Janez ima 3 leta, najmlajša, Frankovčeva Nataša, pa 7 mesecev. Tako enako se poročajo, rojevajo in desetletji mineta do novega rodu.

Kuharski tečaji kar na Lubniku

Čiste kmetije so po Gabro-

Gabrovo je mala gruščasta vas pod Malim Lubnikom, leži 625 m visoko, vsega šteje pet hiš, pet lepih hribovskih kmetij. — Foto: D. Dolenc

vem, gospodarji so doma, mladi so pa po službah. Veseli so, da imajo cesto. Danes bi najbolj pogorešali avtomobil. Ta je njihova zveza z dolino, pa telefon pri Frankovčevih, ki so ga napeljali že leta 1955, ko so napeljivali telefon v kočjo na Lubniku. Zdaj pričakujejo telefone tudi ostale hiše. Razen asfalta ničesar ne pogrešajo, pravijo. Navadili so se živeti brez trgovine, brez šole, gostilne. Gostilna je še pred petnajstimi leti bila pri Andrs, tu so »planinci in nedeljaki izletniki dobili dobro okrepčilo, Marjanca Volčič, ki je bila včasih natakarica v Škofji Loki, navdušena gostinka, jo je vodila. Ko je umrla, je umrla tudi gostilna. Pa jo po-

grešajo Ločani, domačini pa ne. Če se jim zahoče družbe, gredo do lovske kočje spodaj v Breznici, ali pa stopijo na Lubnik. Včasih je bil Lubnik silno družaben. Frankovčeva gospodinja Irma mi pripoveduje, da so leta 1955 dekleta iz Gabrovega, Breznice in tod okrog imele kuharski tečaj na Lubniku. Kronova gospa, ki je včasih imela gostilno Krono v Škofji Loki, potem pa je bila oskrbnica na Lubniku, ga je organizirala. Po dvanajst tečajnik je bilo vedno, tri leta zapovrstvo je je bil tečaj. Še danes se tečajnice vsako leto srečajo, letos so bile v Kroni, lani v Transuristu, prejšnje je bilo v Plevnih, včasih pa so bile kakšna srečanja tudi kar doma.

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

MIRA ŠKULJ

Štirinajst let je že poslovodkinja v prodajalni Loke v Dolenji vasi. Ze takrat je bila, ko je bila še stara prodajalna v Tonetovi hiši. Leta 1979 so zgradili novo, lepo, tule na hribočku nad cesto, toda še vedno je klasična prodajalna. Tu nakupujejo krajin Dolenje vasi in Sevelj, sicer se pa tu zelo radi ustavljajo poleti planinci in izletniki, ki se čez Selško dolino in Jelovico podajajo v Bohinj, pozimi pa smučarji s Starega vrha in Soriške planine.

Mira mora misliti na vse: kdaj bo treba naročiti več kruha za malice in vse drugo, kdaj mora že vnaprej narezati več salam, pripraviti več sendvičev in podobno. Tudi za kmete mora skrbeti. Ni zadruge v bližini, zato pri njej dobivajo krmila, otrobe, koruzo, žita za živino. Skladišče ima premajhno, zato se morajo točno dogovoriti, da tisti dan, ko ji pripeljejo, kmet naročeno tudi odpelje. Mira poskrbi za vse, zraven pa je z ljudmi prijazna, kot malokatera.

»Prijaznost in uslužnost je v klasični trgovini še posebno potrebna,« pravi Mira, »kajti kupec ne vidi vsega blaga. Posebej mu ga moraš ponuditi, ga spomniti na to, ono. Če tistega, kar išče, ni, mu moraš ponuditi kaj podobnega. Če ne boš ponudil, tudi prodal ne boš, kupec bo pa nezadovoljen odšel iz trgovine. Potrebujemo tudi nasvetov, posebno še, še pride v trgovino nov artikel. Včasih jim pomagamo tudi pri izbiri darila. Tudi zavijemo jim ga, če je le čas.«

Če si prijazen z ljudmi, če jim želje znaš brati iz obraza, če znaš biti z njimi potrpežljiv, si pridobi njihovo zaupanje. Mira ga je dobila že prvo leto, kajti blizu je preprostim ljudem, ne ustraši pa se še bolj zahtevnega mestnega kupca. Z vsakim in vedno je prijazna. »So pa resnično prodajalke vseh sort, kot smo ljudje različni,« razmišlja Mira. Ene so prijazne, drugim se pa ne ljubi niti malo potruditi. To vidiš, občutiš, morda jaz, ki sem sama prodajalka, občutim to še bolj.

D. Dolenc

Detajl z Matijevih hiše

NAGRADNA IGRA

Z AVTOBUSOM NA SMUČIŠČE

Naša nagradna igra Vsa gorenjska smučišča je sicer pri kraju, a od smučarije se na samem uradnem začetku zime vendarle še ne mislimo posloviti. Zato je tudi nova nagradna igra ubrana na zimsko tekmo, v njej pa bo danes in prihodnji teden sodeloval Alpetourov TOZD Potniški promet.

V tem Alpetourovem tozdu se zdaj ukvarjajo z novo vrsto dejavnosti, nekakšnim servisom za potovanja. Pripravljajo avtobusna potovanja, obiske sejmov, razstav, sindikalne izlete, šole v naravi, ogled smučarskih tekem (zadnja je bila v Kranjsko goru), prevoz na smučišča. Prevezamo popolno organizacijo izletov za svoje odjemalce, ki plačajo le prevoz, stroškov organizacije pa jim ni treba.

Za vas, dragi bralci in sodelavci Glasovih nagradnih iger so v Alpetouru pripravili dve nagradni vprašanji. Prvo vam bomo zastavili danes, odgovor nanj pa boste poslali na kuponu do srede 6. januarja, na naslov: Gorenjski glas, Moša Pijadejeva 1, Kranj (za nagradno igro). Izžrebali bomo pet pravih odgovorov, nagrada zanje pa je v prvem kolu pet smučarskih paketov za Krvavec. V "paketu" dobite avtobusni prevoz na smučišče in smučarsko vozovnico. Datum, kdaj pojedete smučat, pa si izberete sami. Prav toliko nagrad vas bo čakalo v drugem kolu, ko vam bo Alpetour zastavil drugo nagradno vprašanje.

Zdaj pa k prvemu: Za katera smučarska središča na Gorenjskem je Alpetourov tozđ Potniški promet pripravil posebne smučarske pakete?

KUPON

GORENJSKI GLAS

Primek in ime
Odgovor

KRVAVEC NAGRAJUJE

Med številnimi odgovori na nagradno vprašanje, ki so ga zadnjič postavili žičničarji s Krvavca, se je sreča nasmehnila petim reševalcem. Žreb je odločil, da gredo enodnevnne smučarske karte temle srečnežem: Metki Zavri, Planina 1, Kranj; Viki Logar, Cesta JLA 6, Kranj; Ljubici Tomašič, Na Kresu 16, Železniki; Antonu Urbančiču, Župančičeva 12, Kranj in Milanu Bojaniču, Ul. 1 avgusta, Kranj.

Ostalim pa več sreče v drugem kolu, ki se izteče ta teden.

NOVOLETNA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate na radiu Žiri v sredo, 30. decembra, ob 17. uri.

Lestvico pripravlja in ureja Nataša Bešter

- Domača lestvica
1. Agropop - Samo milijon nas je
2. Marjan Smode - Predraga Ančka
3. Doris Dragović - Tužna je noč
4. Gu gu - Čau bau
5. Mišo Kovač - Ja nemam više razloga da živim
6. Don Juan - Govorijo, da bo drugi prstan dal
7. Simona Weiss - Zadnji ples
8. Vlado Kreslin - Še je čas
9. Obvezna smer - Maj
10. Novi fosili - Okreni se, idi

Novi predlog: Big Ben - Adijo, Špela

Tuja lestvica

- 1. The Tans - Ole, ole
2. Los Lobos - La Bamba
3. Modern Talking - In 100 years
4. Madonna - Laisla Bonita
5. Michael Jackson - I cant' stop loving you
6. Saphir - I feel good
7. Starship - Nothing's gonna stop us now
8. U 2 - I still haven't found what I'm looking for
9. Fery Aid - Let it be
10. Whitney Houston - I wanna dance whith somebody

Novi predlog: Sting - We'll be together

KUPON

Domača pesem
Tuja pesem
Moj naslov
Novi predlog

Glasovnico izrežite in jo v 7 dneh pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, Žiri. Izžebance čakajo lepe nagrade.

Srečo pri žrebu sta tokrat imela: Barbi Repinc, Izletniška 18, Bled in Mitja Grmovšek, Tavčarjeva 2, Jesenice, ki bo za nagrado gost v našem studiu in bo tudi lahko izbiral glasbo.

Dahnili so da:

V Kranju: Branko Švegelj in Sonja Pangerc iz Kranja, Franc Indihar in Jela Kajič iz Tatinca, Pavel Cotman in Marjana Sodnik iz Kranja, Ladislav Gašperlin in Damjana Stebe iz Britofa, Slavko Jambriško in Irena Šesek iz Kranja, Ivan Peran in Maria Tautshar iz Sibenika, Jože Zagar in Jana Omers iz Kranja, Viljem Udir in Darja Rebselj iz Besnice.

V Škofji Loki: Jože Jemec in Helena Košir iz Škofje Loke, Janez Košir in Janka Triler iz Škofje Loke, Rudi Damijan in Mojca Kolman iz Škofje Loke, Radovan Potočnik in Suzana Trebec, Tomaž Šubič in Mirjana Demšar iz Škofje Loke.

Gorenjska - enotno turistično področje

Ponedeljkova razprava, ki je na upravnem odboru Gorenjske turistične zveze še enkrat načela vprašanje turizma kot gorenjske gospodarske panoge, je pokazala, naj bi v prihodnje med gorenjskimi občinami na področju turizma oziroma programiranja vseeno prišlo do določenega usklajevanja. V gradivu za sejo so namreč ugotovili, da vsaka posamezna gorenjska občina že ima določen okvir ali pa precej konkreten program razvoja turizma na svojem območju. Premalo pa je bilo do sedaj narejenega na področju programskega razvoja te panoge za vse gorenjsko področje.

In ker so v zadnjem času postale vse bolj živahne razprave o razvoju turizma, vlaganjih, kreditih, prednostih in neprednostih posameznih območij in komunikacij oziroma turističnih objektov, je nedvomno spodbuden sklep, ki ga je upravni odbor Gorenjske turistične zveze sprejel na zadnji seji. Dogovorili so se najprej, da bo na dnevnem redu prihodnje seje samo razvoj turizma na Gorenjskem. Po tej seji pa se bodo predstavniki GTZ povezali s predstavniki gorenjskih občinskih skupščin in se dogovorili za posvet o razvoju gorenjskega turizma kot regionalne gospodarske panoge. Razen tega so se dogovorili še za obnovo ceste Tržič - Begunje. Poudarili so, da je to ena najbolj turistično zanimivih cest na Gorenjskem.

Glas, 1968

LJUDSKI OBIČAJI BOŽIČ IN ŠTEFANOVO

Božič, sveti večer, badnik ali zimski sončni kres, ki je 25. decembra, so praznovali že stari Slovani v predkrščanski dobi. To je čas ko dan ponovno začne rasti. Danes je božič krščanski praznik, dan Kristusovega rojstva. S tem dnem so povezane številne božične in kresne navade in vraže, vendar jih prihranimo za praznično številko.

Danes več o Štefanovem. Štefan slavi 28. decembra, dan po božiču. Velja za prvega mučenika in z njim so povezane tudi navade in vraže, značilne za ta dan. V Mengšu so še pred kakimi stotimi leti nosili lesene konjčke, voličke, kravice Štefanu v dar. Ponekod so na ta dan zarezovali konjem zareznice v nebo žrela, v ranice pa vtirali posvečeno sol. V Motniku na Gorenjskem so na dan sv. Štefana blagoslovljali in posvečevali sol, doma pa so jo ljudje dajali živini. Podobne šege poznajo tudi na Štajerskem in v okolici Kobarida.

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitve prejšnje križanke: Abt, kolut, kromosomi, štirideset let, labora, kerala, Essen, polinom. Nanak, ki, Olenek, Acton, lei, nravi, va, kanonada, fa, atomi, Bach, Amil, at, blagovnica Globus, Nela, aretiranka, Nin, pt, tar.

Naša Klavdija je izžrebala: 1. nagrada: Ana Mihelčič, Ul. 1. avgusta 3, Kranj; 2. nagrada: Milica Kirbiš, Župančičeva 16, Kranj; 3. nagrade: Jožefa Jamšek, Golnik 55, Golnik; Tone Podnar, Sorška 27, Škofja Loka in Janez Pahulje, Jezerška 132, Kranj.

Za današnja križanko spet razpisujemo pet nagrad.

- 1. nagrada: 8.000 dinarjev
2. nagrada: 5.000 dinarjev
3. nagrade: 3.000 dinarjev
Rešitve pošljite na Gorenjski glas, Moša Pijadejeva 1, Kranj (za nagradno križanko) do srede, 6. januarja 1988.

KDAJ PO OBRESTI?

Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske se je na pripis obresti temeljito pripravila.

Že od 5. januarja dalje bo mogoče vpisati oziroma dvigniti obresti za vse dinarske in devizne vloge.

Predlagamo vam, da samo zaradi pripisa obresti ne hodite v banko v prvih dneh novega leta. Banka vam jih bo obrestovala tako, kot da bi jih vpisali že prvi dan v novem letu. Izognili pa se boste gneči, ki nastane v banki po praznikih, in si prihranili čas.

Varovanje premoženja v banki!

Da boste praznike preživeli mirno in brezskrbno, vam nudimo najbolj klasično bančno storitev t.j. najem sefa.

Za podrobnejše informacije se oglasite v vaši enoti Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske.

V četrtek, 31. decembra, bodo vse enote Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske za občane poslovale od 7. do 12. ure.

ljubljanška banka

Temeljna banka Gorenjske

Large crossword puzzle grid with various clues in Slovenian and English. Includes a portrait of a man in the center.

Nekdanji atlet Triglava iz Kranja Franci Florjančič

Plaketa Borisa Ručigaja v pravih rokah

Kranj, 23. decembra — Letos je TKS Kranj za športne dosežke in organizirano delo v športnih društvih za leto 1987 podelila zlate značke in velike plakete v spomin na predvojnega športnika Borisa Ručigaja. Najvišje kranjsko priznanje je dobil smučarski skakalec Iskre Delte Triglav Matjaž Zupan. Med dobitniki velike plakete Borisa Ručigaja je zvezni atletski sodnik, član upravnega odbora AK Triglava in bivši srednjeproglaš Franci Florjančič.

Plaketa Borisa Ručigaja v pravih rokah

Atletski Triglav iz Kranja so lani praznovali dvajsetletnico uspešnega dela. Organizirano so začeli delati na bivšem stadionu, ki je bil ob cesti JLA, kjer so imeli slabe pogoje za delo. Z izgradnjo novega stadiona Stanka Mlakarja pa so se razmere izboljšale. Še posebno sedaj, ko jim je skupaj s kranjsko TKS, ZTKO in združenim delom uspelo, da so atletsko stezo prekrili z umetno snovjo. Dvajsetletna zgodovina je bogata, saj so dali veliko odličnih atletov in atletinj, ki so z reprezentanci nastopili imena Kranja in občine ponesli v svet. Med njimi, ki so igrali ledino, je bil tudi enainpetdesetletni srednjeproglaš Franci Florjančič. Franci Florjančič se sedaj ne zataji atletskega znanja, saj je zvezni atletski sodnik, bil pa je tudi AK Triglava, je v upravi kluba in sam za svoje zadovoljstvo in zdravje še vedno trikrat tedensko nabira splošno telesno kondicijo. Še sam se spominjamo, kako sem občasno srednje on dolgozregaše, ki so na tekmovalnih tekih kilometre in kilometre. Pisec tega pogovora je bil sam atlet AJ Jesenice v disciplinah 100, 200 in 400 metrov.

Z atletiko sem se začel ukvarjati v industrijski šoli Iskre v Kranju. Takrat so bili na sporedu jesenski in pomladanski kroši. Po nasvetu takratnega profesorja telesna vzgoje na srednji tehnični tekstilni šoli in trenerja atletov Triglava Stefana Ošina sem začel z vadbo. Po njegovih nasvetih smo skupaj z Zupanom, Podneškom, Cvirnom in drugimi začeli s prvimi načrtnimi treningi. Pogosti so bili takrat slabi. Atletska steza na igrišču JLA je bila pokrita z odpadki. To smo prebrodili in na novo spet začeli na stadionu Stanka Mlakarja. Sam sem se zapisal srednjeproglašem. Tekmoval sem na 800, 1500, 3000, 5000 in 10.000 metrov. Moj največji uspeh je bilo tretje mesto na republiškem prvenstvu v teku na 5000 metrov. Še najbolj v spominu so mi ostala gorenjska prvenstva in mitingi. Nepozabni bodo ti nastopi. Res smo bili prav tovariška družina cele Gorenjske. Ko sem bil trener pri AK Triglav, sem naredil sodniški atletski izpit in sedaj sem v zveznem merilu in kandidat za mednarodnega atletskega sodnika. Sem v zboru atletskih sodnikov Kranja. In prav zato sem vesel, da sem dobil to veliko plaketo Borisa Ručigaja. Sem tudi član izvršnega odbora AK Triglav, ki mu predseduje Dušan Prezelj. V Kranju so sedaj dobri pogoji za atletsko udejstvovanje. Sam še vedno trikrat tedensko tečem za svoje zdravje in svoje zadovoljstvo.

D. Humer
Foto: F. Perdan

10. januarja bodo spet dražgoške prireditve

Prireditve bo spet množična

Škofja Loka, 22. decembra — Desetega januarja, na nedeljo, bodo spet tradicionalne množične prireditve. Po poteh partizanske Jelovice s sklepnim zborom in slovesnostjo v Dražgošah. Občinska konferenca Zveze socialistične mladine iz Škofje Loke je že sporočila, da bo tudi letos v sodelovanju s škofjeloško vojašnico Jožeta Gregorčiča organizirala 10. januarja pohod po poteh Škofjeloškega odreda. Zborna mesto pohodnikov bo ob pol sedmih zjutraj pred vojašnico v Škofji Loki, za pohodnike iz Poljanske doline pa ob 5.45 izpred Alpine v Žireh odpeljal poseben avtobus. Ob 12. uri bo v Dražgošah osrednja slovesnost, po njej pa bodo avtobusi spet zvozili pohodnike do Škofje Loke. Pohodniki bodo prejeli topel napitek in enolončnico. Prijave sprejema do 5. januarja občinska konferenca ZSMS Škofja Loka. Sprejemajo jih tudi po telefonu 60-232, kjer je tudi pravi naslov za vsa pojasnila.

Občinski svet Zveze sindikatov Kranj pa je sporočil, da bosta iz kranjske smeri tudi letos organizirana dva pohoda. Prvi, hoje bo za tri ure, bo iz Stražišča prek Čepulj in Mohorja do Dražgoš. Iz Kranja bodo ob 8. uri izpred hotela Creina do izhodišča odpeljali posebni avtobusi. Ta pohod je zahtevnejši in je zato potrebna dobra telesna pripravljenost in oprema. Približno eno uro pa bo dolg pohod iz Nemilj prek Podblice do Dražgoš. Do Nemilj bodo ob 10. uri izpred Creine odpeljali posebni avtobusi. Ta pohod je lažji, primeren za starejše, družine in otroke. Za vrnitev bo prvi avtobus odpeljal iz Nemilj ob dveh popoldne, zadnji pa ob starih, vozil pa bo tudi redni avtobus.

J. Košnjek

Anamarija Petričević in Darjan Petrič plavalca leta

Kranj, 23. decembra — Plavalna zveza Jugoslavije je za najboljša plavalca letošnjega leta proglasila Splitčanko Anamarijo Petričević in člana kranjskega Triglava Darjana Petriča. Najboljša plavalca leta 1987 bosta poleg priznanj dobila tudi po 300.000 dinarjev nagrade.

Predsedstvo PZ Jugoslavije je določilo tudi kandidate za olimpijske igre v Seulu. Za olimpijado sta evidentna Petričevićeva in Petrič, potencialni pa so Nace Majcen (Ljubljana), Matjaž Koželj (Jeklobrani Maribor), Fran Vukadin (Mladost OKI Zagreb), Tišor Rezmanj (Partizan Beograd) in plavalci Jeklobrani Aleksandra Kučej in Tanja Godina. Pravico nastopa na olimpijskih igrah si plavalci lahko priborijo do mednarodnega mitinga, ki bo 27. maja v Zagrebu.

D. H.

GOSTILNA LOVEC
Goriče, tel.: 46-030

VAM ŽELI

Srečno novo leto!

V Žireh razglasili najboljše športnike Slovenije

Bojan Križaj, Mateja Svet in kajakaška reprezentanca

Žiri, 22. decembra — Za praznik JLA je Društvo športnih novinarjev Slovenije s pokrovitelji ob štiridesetletnici Alpine v dvorani Svobode v Žireh svečano proglasilo najboljše slovenske športnike za leto 1987. Za najboljše športnike je 108 poklicnih športnih novinarjev Slovenije izbralo Bojana Križaja, Matejo Svet, najboljša ekipa pa je reprezentanca kanuistov in kajakašev: Abramič, Štrukelj in Skok, ki so na svetovnem prvenstvu v Franciji osvojili srebrno kolajno. Najboljšo tiskovno službo pa je imela Planica.

Najboljši v Sloveniji: (od leve proti desni): atletinja Irena Dominec, smučarka Mateja Svet, najboljša slovenska športnica, strelec Rajmond Debevc in najboljši med fanti Bojan Križaj.

Dvorana svobode v Žireh je bila v torek ob razglasitvi najboljših športnikov in športnic ter ekip pretesna za vse obiskovalce. Na tej razglasitvi je bil vrh najboljših slovenskih športnikov in športnic ter ekip. Med številnimi gosti je bil tudi predsednik TKS Slovenije Andrej Brvar in predsednik ZTKO Slovenije Ivo Zorčič. Pokrovitelj razglasitve je bila delovna organizacija Alpina, ki praznuje štiridesetletnico uspešnega dela. Za pester program so poskrbeli še zbor in godba na pihala Alpine.

Za najboljšega slovenskega športnika za leto 1987 so športni novinarji razglasili Bojana Križaja, ki je v lanski sezoni osvojil svetovni pokal v slalomu, in smučarko Matejo Svet, ki se je iz svetovnega prvenstva v Crans Montani vrnila s tremi kolajnami. Med ekipami so bili najboljši kajakaški reprezentantje 3 x K-1 Abramič, Štrukelj in Skok, ki so na svetovnem prvenstvu v Franciji osvojili srebrno odličje. Za najboljšo tiskovno službo so izbrali Planico za organizacijo svetovnega pokala v poletih.

Posebno priznanje sta dobila alpinist Tomo Česen in kotalkar Samo Kokorovec, ki je bil najboljši zamejski športnik. Na svetovnem prvenstvu v kotalkanju je osvojil srebrno kolajno.

Med najboljšimi so bili tudi gorenjski športniki in športnice. Povedali so, kako so osvojili najboljša mesta v iztekajoči sezoni in pripovedovali o načrtih za novo sezono, ki se je že marsikoga začela. Vse nastopajoče je Alpina Žiri pogostila in jim dala spominska darila.

Odlična žirovska skakalca (od leve): Primož Kopač in Robi Kopač, ki je prvič osvojil točke svetovnega skakalnega pokala

Gregor Benedik, prvi smučar, ki je v čevljih Alpina zmagal v tekmi za svetovni pokal, je razrezal slavnostno torto

- VRSTNI RED — MOŠKI —
1. Bojan Križaj, 2. Debevec, 3. Vindiš, 4. Tepeš, 5. Abramič, 6. Kokorovec, 7. Benedik, 9. Ulača, 9. D. Petrič, 10. Kocjančič in Planinič, 11. Zupan, 12. Dominc, 3. Jazbinšek, 4. Zrnc, 5. Vangelovska, 6. Dornik, 7. Škulj, 8. Godina, 9. Gobec — Nagy, 10. Kučej, 11. Romih, 12. Frelih, Dežman; posebno priznanje alpinist 87 — Tomo Česen, ZAMEJSKI ŠPORTNIK — Samo Kokorovec, EKIPJE — 1. YU 3 x K — 1, 2. HK Jesenice, 3. OD Ježica, 4. DRM Ljubljana, 5. Smelt Olimpija, TISKOVNE SLUŽBE — 1. Planica, 2. Kranjska gora, 3. Zlata lisica.
- D. Humer
Foto: F. Perdan

Mednarodni pokal FIS v veleslalomu in slalomu

Pokal Jesenic Čizmanu in Jurku

Kranjska gora, 23. decembra — Po moški tekmi za pokal Vitranc in točke za svetovni pokal v veleslalomu in slalomu je smučiče Podkoren gostilo 127 smučarjev, ki so tekmovali v veleslalomu in slalomu za pokal Jesenic. To je bila hkrati mednarodna FIS tekma. V slalomu je slavil Čeh Jurko, v veleslalomu pa naš najboljši veleslalomist Tomaž Čizman.

V slalomu je slavil Čeh Jurko, tesno za petami pa so mu bili naši slalomisti. Še najbolj se je izkazal Jeseničan Robert Žan, ki je bil drugi, tretji je bil petrovčič, četrti pa Benedik. Deveto mesto je pripadlo Bergantu in deseto Robiču.

V veleslalomu so glavno besedo imeli naši veleslalomisti. Pripriljivo je bil v obeh voznjah najhitrejši naš prvi veleslalomist Tomaž Čizman. Med naše se je na drugo mesto vrnil le Italijan Belfrond, medtem ko je bil Bergant tretji, Žan pa četrti. Na deveto mesto se je uvrstil Robič, deseti je bil Benedik in enajsti Čebulj.

D. H.

Preddvor, 24. decembra — ZVUTS Kranj je držala obljubo, da bo v smučarsko opremo, ki je ostala po trinajstem smučarskem sejmu, v prostorih Gorenjskega sejma, dala v uporabo učencem in učenkam Vzgojnega doma v Preddvoru. Predsednik ZVUTS Kranj Brane Miklavčič in vodja smučarskega sejma Tone Sušnik sta vse to predala v sredo. Štriniosemdeset učencev in učenk se je prisrčno zahvalilo za darilo, še posebno, ko sta oba najavila, da jih bodo njihovi smučarski učitelji poznali na tečaju o osnovah smučanja. V dar so dobili 12 parov alpskih smuč, 40 parov smučarskih in tekaških čevljev in 20 kosov smučarskih bund in druge obleke. Vsem veliko uspeha v novem letu 1988. (D. H.) — Foto: F. Perdan

Jeseničani dali lekcijo Zagrebčanom

Jesenice, 24. decembra — Prva zvezna hokejska liga Jesenice: Medveščak Gortan 6:2 (2:0, 3:1, 1:1); dvorana Podmežaklje, gledalcev 6000, sodniki Djokić (Beograd), Dremelj, J. Vister (oba Jesenice).

Streli za Jesenice: Rasper, Ščap, Smolej, vsi po dva, za Medveščak Gortan pa Kavac in Sekelj.

To je bil prvi in kvaliteten derbi na Jesenicah. Prav jeseniški hokejisti so pokazali, kako je treba

igrati. Domacini so bili skoraj vseh pogledih boljši, čeprav so tudi Zagrebčani pokazali, da jim hokejska igra ni tuja. Najboljša predstava obeh moštvev je bila v prvi in drugi tretjini, v zadnji pa so Jeseničani zlahka ubranili visoko vodstvo. To je dalo novega poleta jeseničanom, da bodo do konca konference tega dela državnega prvenstva igrali sproščeno.

Jutri Jeseničani gostujejo v Beogradu pri Patizanu.

D. H.

Od tekme do tekme

Mlajši mladinci na pokalu Cockte — Na 50 meterski skakalnici v Planici je bilo prvo letošnje tekmovanje za pokal Cockte za mlajše mladince. Tekmovalo je 37 skakalcev iz desetih slovenskih klubov, med katerimi je bilo tudi nekaj najboljših pionirjev, ki so bili v Planici na skupnem treningu. Zmagal je Kopač (Alpina) pred Pogorelčnikom (Titovo Velenje) in Knaflem (ID Triglav) — J. Kikel

Tržiška odbojcarska liga — V Trzinu tudi letos organizirajo občinsko rekreacijsko odbojcarsko ligo. Letos sodeluje kar 19 moštvev, kar kaže na izredno zanimanje za odbojko. Doslej so odigrali že tri popolna kola. Največ so pokazali odbojkarji Pristave in Podjubilja, ki še niso zgubili niza, dobro pa se držijo tudi Koprive, lanski zmagovalci, druge ekipe pa so precej izenačene. Nekoliko slabši so le Karantanci. V B ligi sta neporaženi še Koprive A in Podjubilje B, ki sta najresnejša kandidata za uvrstitev v A ligo. Letos ligo prvič sodijo sodniki iz Radovljice, z izpitom odbojcarskega sodnika. To je dobra, čeprav nekoliko dražja poteza, vendar so tekme mirnejše, v zadovoljstvo vseh. — J. Kikel.

Vodijo Jesenice — V petem kolu gorenjske namiznoteniške lige vodijo brez izgubljene tekme Jesenice pred Gumarjem in Savo. Iz lige je iz objektivnih razlogov izstopilo Ljubno, tako da sedaj tekmuje še sedem ekip. V petek so bili doseženi naslednji izidi: Iskra: Murova 1:9, Sava: Jesenice 3:7 in Kondor LTH: Križe 6:4. — J. Starman

Vabila, obvestila, prireditve

Namizni tenis in šah v Lešah — Športno društvo Leše nad Trzicem prireja v soboto, 26. decembra ob 16. uri v domu družbenih organizacij odprti prvenstvi v namiznem tenisu in šahu. K sodelovanju vabimo vse ljubitelje teh dveh iger. Prijave bomo sprejemali na dan tekmovalnega v Domu.

Seminar za košarkarske sodnike — Svet sodnikov pri medobčinski košarkarski zvezi za Gorenjsko bo organiziral seminar za košarkarske sodnike. Seminar bo predvidoma februarja. Prijave je treba poslati na naslov: Matjaž Metalj, Kranj, Gubčeva 2.

V Škofji Loki turnir v malem nogometu — ZTKO Škofja Loka in športna dvorana Poden prirejata 5. zimski turnir v malem nogometu za pokal Poden. Tekme bodo v sobotah in nedeljah od 8. ure dalje v športni dvorani Poden. Zadnji rok za prijave je sredo, 6. januarja 1988, ali na dan zvečer (četek, 7. 1. ob 18. uri v sejni sobi dvorane) do 12. ure. Prijavnina znaša 25.000 dinarjev, plača se ob prijavi. Poravnate jo lahko osebno v pisarni ZTKO (dvorana Poden) ali nakažete na račun 51510-678-83487, ZTKO Škofja Loka (za Pokal Poden). Prijavitelj je treba vodjo ekipe s točnim naslovom in telefonom ter spisek igralcev, ki jih ne sme biti nad 10. Fojasnila dajejo po telefonu 62-463.

MERKUR

**ZIMA JE NA VRATIH —
OSKRbite SE S KURJAVO!**

S takojšnjo dobavo, brez čakalne dobe vam nudimo:

● **PREMOG LIGNIT**

VELENJE kosi cena: 78.680 din/tono

● **PREMOG RJAVI**

TRBOVLJE kosi cena: 139.220 din/tono

● **PREMOG RJAVI**

ZENICA kocke cena: 138.490 din/tono

● **PREMOG RJAVI**

**ZENICA oreh
(za trajno žarne peči)**

cena 139.914 din/tono

NAROČILA IN VPLAČILA SPREJEMAJO VSA
PRODAJNA MESTA PREMOGA V KRANJU,
NAKLEM, RADOVLJICI, TRŽIČU na BLEDU in
JESENICAH

MERKUR KRANJ
pravi ljudje na pravem mestu

Nah & Frisch LOIBLKAUF

KOŽENTAURA
KIRSCHENTHEUER 48
tel. 9943-4227-3353

na desni strani pred dravskim mostom

**VAM ŽELI ZDRAVO, USPEŠNO IN
VESELO NOVO LETO**

Pričakuje vas bogata ponudba na 400
m² prodajnih površin

SPAR-MARKT

SPAROVEC
STRUGA — Strau 66
tel. 9943-4227-23-49

- ZELO UGODEN NAKUP
- VELIKA IZBIRA
- ZELO UGODNA MENJAVA

ZATO SE PRI NAS
SPLAČA KUPOVATI!
TO VEDO ŽE MNOGI
GORENJCI, MORDA TUDI
VI!

ŽELIMO VAM ZDRAVO, SREČNO
IN USPEŠNO NOVO LETO IN SE
PRIPOROČAMO ZA OBISK!

EISEN SPÖCK

**VAŠA TRGOVINA ZA DOM IN
GOSPODINJSTVO**

BOROVlje

tel. 9943-4227-3249

vam želi zdravo in uspešno novo leto
1988 in se priporoča za obisk!

RENAULT ERWIN RAUSCH

Servis in prodajalna rezervnih delov ter avtomobilske
opreme
Borovlje, Klagenfurter Strasse 42
tel.: 9943-4227-3745 ali 3746

želi Gorenjcem in cenjenim strankam srečno
in uspešno novo leto in se priporoča tudi za
naprej.

**Od 24. decembra 1987 do 6. januarja
1988 bo servis zaradi dopusta zaprt.**

PARK HOTEL BLEd

Vabimo vas na
**TRADICIONALNO
SILVESTROVANJE
v RESTAVRACIJO**

igra ansambel Braneta Klavžarja

v KAZINO

igra ansambel AROW s pevcem Lojzom in Tatjano
Dremelj

v TAVERNO

igra DUO ADRIA

Rezervacije sprejemamo vsak dan v recepciji hotela ali na tel. 77-945.

**Ob izbrani silvestrski večerji in odlični glasbi vam
želimo prijetno silvestrovanje.**

Vsem, ki boste silvestrovali pri nas in poslovnim partnerjem, želimo veliko
sreče in uspehov v letu 1988!

**ZDRUŽENI GOZDARJI
IN LEŠARJI GORENJSKE
VAM ŽELIMO SREČNO IN
USPEŠNO NOVO LETO 1988**

SOZD
združeno gozdno
in lesno gospodarstvo GLG Bled

VAŠ PRVI DENARNI IN BANČNI SERVIS V AVSTRIJI

POSOJILNICA — BANKA — BOROVljA

Postgasse 4, tel.: 9943/4227-3235

PODRUŽNICA BRODI (300 m od MALLEJA)

tel.: 9943/4227-3555

OBISK PRI NAS SE VEDNO IZPLAČA!

**VSEM GORENJCEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO
LETO!**

ZCP CESTNO PODJETJE KRANJ n.sub.o.

Kranj, Jezerska cesta 20,
tel.: 064/26-861
TELEX 37720 CP KRN YU

**TOZD VZDRŽEVANJE
IN VARSTVO CEST
TOZD GRADNJE
DSSS DO**

Upravljamo, vzdržujemo, rekonstruiramo in gradimo ceste. Poleg tega opravljamo tudi druga dela nizkih gradenj ter nudimo gramozne in kamnite materiale.

Vsem občanom in poslovnim sodelavcem želimo srečno in uspešno novo leto 1988

AVTONEGA

Klasič Franjo
Kranj, Šuceva 17

Popravila vozil ZASTAVA in ŠKODA, menjava gum, uravnoteženje, menjava olja, mazanje

Delovni čas od 7. do 15. ure, ob četrkih od 7. do 18. ure, sobote proste

Čenjenim strankam in občanom Gorenjske želimo srečno novo leto 1988

Poslovnim prijateljem
in obiskovalcem naše
trgovine želimo
srečno in uspešno
polno leto 1988

Priporočamo se za
obisk v trgovini, ki je
odprta vsak delavnik
od 8. do 14. ure
ob sobotah pa od 9.
do 12. ure

GORENJSKA OBLAČILA KRANJ

Delovnim ljudem in občanom želimo veliko sreče in uspehov v letu 1988

Kovinsko podjetje Kranj Šuceva 27

Kovinski elementi za gradbeništvo, industrijska okna in vrata na ročni in motorni pogon kovinske konstrukcije splošno ključavničarstvo tehnološka, transportna, skladiščna, galvanska oprema in naprave kleparstvo

Delovni kolektiv želi občanom in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1988

KDOR IŠČE, TA NAJDE ...

Pomagamo vam pri izbiri praktičnega novoletnega darila!

**V tem tednu vam nudimo bogato
izbiro akustičnih aparatov in
aranžiranih daril**

Blagovnica
Kranj

Športna dvorana PODEN Škofja
Loka

PRIREJA

31.12.1987 ob 20. uri

**VELIKO
SILVESTROVANJE**

Za pijačo in jedačo poskrbljeno ob zvoku ansambla TRIGLAV

OBRTNO PODJETJE TRŽIČ

Telefon 50-774, 50-765, 50-760

Mizarstvo, zidarstvo, tesarstvo, steklarstvo, slikarstvo, pleskarstvo, črko-slikarstvo, polaganje vseh vrst podov, izdelovanje lesne galanterije

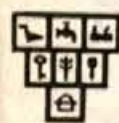
Bralcem Gorenjskega glasa in poslovnim prijateljem želimo zdravo in uspešno novo leto 1988 in se še vnaprej priporočamo s svojimi storitvami!

Kemična
čistilnica
in pralnica
JESENICE

s poslovalnicami: v Kranju, Radovljici,
Kranjski gori in na Jesenicah

Želi čenjenim strankam, delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1988

Servisno podjetje Kranj

Tavčarjeva 45, telefon 21-282

želi vsem občanom in
poslovnim prijateljem
srečno novo leto 1988

Se naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizarstva, vodovodna—inštalaterska, kleparska, krovna, ključavničarska, pleskarska in električarska.

VSE VRSTE USLUG, POPRAVIL, ADAPTACIJ IN STORITEV TER POLAGANJE PARKETA IN TAPISOMA

IMOS SGP Tržič p. o.

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1988

KARTONAŽNA TOVARNA LJUBLJANA
n.sol.o.

TOZD JEPLAST,
KAMNA GORICA
n.sub.o.

želi vsem delovnim ljudem in
poslovnim prijateljem srečno in
uspešno novo leto 1988

AGROCOOP — AIK NOVI SAD

z enotami:
TOZD NEOPLANTA
TOZD FARMACOOOP
TOZD AROMA — FUTOG
TOZD KULPIN — N. SAD

želi občanom Gorenjske in poslovnim prijateljem srečno in uspešno novo leto 1988

v skladišču v Kranju, Cesta Staneta Žagarja 51, (tel.: 064/25-268 in 064/25-267) nudimo:

sveže meso, mesne izdelke, mesne konzerve, sveža jajca in perutnino, čips in vse vrste začimb, konzervirano sadje in zelenjavo.

KTL, industrija papirja in embalaže
Ljubljana, n.sol.o.

TOZD LEPENKA TRŽIČ SLAP 8

želi delovnim ljudem in
poslovnim prijateljem srečno in uspešno
novo leto 1988

SUKNO Zapuže

Delovnim ljudem
in občanom
želimo srečno in uspešno
novo leto 1988

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ n.s.o.o.
Svet delavcev in kmetov Gozdnega gospodarstva Kranj n.s.o.o.

Razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DELOVNE ORGANIZACIJE

Poleg pogojev iz 511. člena Zakona o združenem delu mora kandidat za dela in naloge individualnega poslovnega organa izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko strokovno izobrazbo gozdarske, ekonomske ali pravne smeri
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na odgovornih položajih v gospodarstvu
- da ima strokovne in organizacijske sposobnosti
- da izpolnjuje kriterije po družbenem dogovoru

Kandidat bo izbran za mandatno obdobje 4 let.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 15 dni po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: Gozdno gospodarstvo Kranj n.s.o.o., Cesta Staneta Žagarja 27, 64000 Kranj z oznako "za razpisno komisijo za individualnega poslovnega organa delovne organizacije".

**SREDNJA LESARSKA ŠOLA
64220 ŠKOFJA LOKA,
Kidričeva 59**

Komisija za delovna razmerja in stanovanjske zadeve razpisuje prosta dela in naloge

ORGANIZATORJA RAČUNALNIŠTVA

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas s polnim delovnim časom. (Možnost zaposlitve za nedoločen čas). Trimesečno poskusno delo.

Od kandidata pričakujemo najmanj V. stopnjo izobrazbe računalniške smeri.

Šola razpolaga z računalniki Commodore in Sokol.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Srednja lesarska šola Škofja Loka, Kidričeva 59 — Komisija za delovna razmerja.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izteku roka za oddajo prijav.

**KRAJEVNA SKUPNOST ŠKOFJA LOKA — MESTO
KRAJEVNA SKUPNOST KAMNITNIK**

Skupna razpisna komisija svetov krajevnih skupnosti Škofja Loka — mesto in Kamnitnik razpisuje prosta dela in naloge:

TAJNIKA KRAJEVNE SKUPNOSTI s polnim delovnim časom

pogoji:višja izobrazba družboslovne, pravne ali ekonomske smeri in dve leti ustreznih delovnih izkušenj ali

srednja izobrazba enake smeri in pet let ustreznih delovnih izkušenj,

aktivnost v družbenopolitičnem življenju.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi razpisa na naslov Stokovna služba krajevnih skupnosti mesta Škofja Loka, Mestni trg 38, Škofja Loka.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku roka prijave.

LIMOS

Loška industrija mesno—predelovalne opreme in strojev p.o. ŠKOFJA LOKA

DO LIMOS Škofja Loka, Kidričeva c. 51, objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

KONSTRUKTERJA — RAZVLJALCA

Kandidati naj imajo visoko oz. višješolsko strokovno izobrazbo strojne smeri. Zaželeno so delovne izkušnje na področju konstruiranja strojev.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s posebnim pogojem trimesečnega poskusnega dela.

Rok prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je 15 dni.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po zbiranju prijav.

Prijave pošljite na naslov: DO LIMOS Škofja Loka, Kidričeva c. 51, Škofja Loka.

MERCATOR KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE KRANJ, JLA 2 TOZD KMETIJSTVO KRANJ

oglašja prosta dela in naloge:

KMETIJSKEGA INŽENIRJA RASTLINSKE (SADJARSKE) PROIZVODNJE ali KMETIJSKEGA TEHNIKA za vodenje sadjarskih del v Preddvoru

Posebni pogoji:2 leti delovnih izkušenj v sadjarstvu

KMETIJSKEGA ali VETERINARSKEGA TEHNIKA, KMETIJSKEGA ali ŽIVINOREJCA za molžo krav na obratu Hrastje

Posebni pogoji:6 mesecev delovnih izkušenj, lahko pa tudi pripravnik

TEHNIKA KMETIJSKE MEHANIZACIJE ali STROJNEGA TEHNIKA za avtomehanska dela I v Mehaničnem servisu Šenčur

Posebni pogoji:1 leto delovnih izkušenj pri popravilu kmetijske mehanizacije

OBLIKOVALCA KOVIN za ključavničarsko varilna dela v Mehaničnem servisu Šenčur

Posebni pogoji:1 leto delovnih izkušenj pri vzdrževanju kmetijskih strojev

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema M—KŽK Gorenjske, Splošno kadrovske sektor, Kranj JLA 2, v 8 dneh po objavi.

ELITA z vami, vi z nami na vsakem koraku v starem delu mesta Kranj tudi v letu 1988!

KOMUNALNO, OBRATNO IN GRADBENO PODJETJE KRANJ, n.s.o.o.
Ul. Mirka Vadnova 1, KRANJ

Delavski svet DO razpisuje prosta dela in naloge

1. VODJA DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB za mandatno dobo štirih let

Pogoji:da ima visoko oz. višjo izobrazbo ekonomske, pravne ali organizacijske smeri, da ima 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih, da ima organizacijske sposobnosti, da izpolnjuje splošne pogoje, ki jih določa zakon in družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike občine Kranj, da je državljan SFRJ.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev s kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj sprejema Kadrovska služba KOGP Kranj, Mirka Vadnova 1, (razpisna komisija) 15 dni po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni 30 dni po izteku roka za prijavo na objavljeni razpis.

**SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
OBČINA JESENICE**

Sekretariat za občno upravo in splošne zadeve

Upravni organi občine Jesenice razpisujejo v Sekretariatu za občno upravo in splošne zadeve dela in naloge

VODJE ODSEKA ZA FINANCE za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu) s polnim delovnim časom.

Poleg splošnih pogojev za sprejem mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje: končana visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj na področju financ.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Skupščina občine Jesenice, kadrovska služba.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

SCT TOZD DRUŽBENI STANDARD LJUBLJANA, Dvorčakova 3

objavlja naslednja prosta dela oz. naloge za delo na Bledu:

1. KOORDINATORJA GOSTINSKE PONUDBE Pogoji:ustrezen poklic VI. stopnje in 3 leta delovnih izkušenj
2. KUHARJA SPECIALISTA II Pogoji:tehnik kuharstva in 3 leta delovnih izkušenj
3. SOBARICE Pogoji:sobarica in 1 leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s pogojem poskusnega dela, ki traja dva oz. tri mesece. Pisne prijave sprejema 8 dni od objave SCT Kadrovske splošni sektor, 61001 Ljubljana, Vošnjakova 8.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, deda, tasta, brata in strica

ALEŠA GROSA

iz Gorič 32

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje, nam izrekli sožalje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Goriče, 17. decembra 1987

V SPOMIN

EDIJU ŠKOFICU

*Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
pomislite, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

17. decembra je minilo dve leti, odkar k počitku leglo je telo, a delo tvoje in trpljenje pozabljeno ne bo.

ZALUJOČI VSI NJEGOVI

Besnica, 1987

V SPOMIN

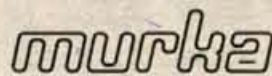
ANGELI MOČNIK

*18. decembra je minilo leto dni,
odkar odšla si tja,
kjer ni trpljenja, ne gorja,
a v našem domu ostala je praznina.*

Hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu in obiskujete njen grob

VSI NJENI

Grad, 1987

MURKA LESCE, n.s.o.o.
TOZD Maloprodaja Lesce, n.s.o.o.

objavlja na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

POHIŠTVENI MIZAR — montiranje pohištva na terenu v prodajalni Pohištvo Lesce

Pogoji:poklicna šola lesarske ali sorodne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, vozniški izpit B kategorije

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom 60 dni.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Murka Lesce, TOZD Maloprodaja, Lesce, Alpska 62.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

JERCE KAPUS

Zg. Otok 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in vaščanom za nesebično pomoč v težkem času, vsem prijateljem in znancem pa za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebno se še zahvaljujemo dr. Černetu in patronažni sestri za skrb in zdravljenje ter gospodu župniku za lep pogrebni obred. Hvala tudi članom delovnih kolektivov ELAN iz Begunj in ISKRA Otoče za pomoč in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči domači

Zg. Otok 2

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta

FILIPA BOHINCA st.

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, cvetje in številno spremstvo na zadnji poti. Posebno se želimo zahvaliti še vsem pevcem, govorniku in g. župniku ter sosedom in prijateljem za nesebično pomoč.

V imenu sorodstva žena Ana

ZAHVALA

10. decembra se je v 89. letu starosti ustavilo plemenito srce našemu dragemu možu, očetu in staremu očetu

LOVRENCU ŠIMNOVCU

Dešmanovemu atu iz Voklega št. 13

Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in sočustvovali z nami, iskrena hvala. Hvala vsem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti, posebno še sodelavcem SOZD-a Sava, Sava prodaja TAP, Iskra Telematika in Živil Delikatosa Kranj, zvonarjem, pevcem iz Šenčurja, župniku g. Slabetu za lepo opravljen obred, gospodu župniku iz Vogelj. Vsem, ki ste našega očeta imeli radi in ga spoštovali, iskrena hvala.

ZALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

MARIJE POTOČNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kakor tudi kolektivu DO Inštalacije za izraze sožalja, podarjeno cvetje in vence ter pomoč v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala g. župniku in g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in vsem ostalim, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti.

ZALUJOČI VSI NJENI

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

aparati, stroji

Prodajna TV Gorenje-color. Tel. 38-552, po 15. uri

Prodajna VIDEOREKORDER fisher PVH 720. Tel.: 27-073, popoldan 21476

Poceni prodajni 3 leta star TV gorenje, črnobeli in TV color gorenje, potreben popravila. Hudolin, Kidričeva 29, tel.: 23-915 21481

Barvni TV samsung 37 cm, v garanciji, ugodno prodaj. Tel.: 33-670 21494

Zelo ugodno prodaj TRAKTOR štora 502, 500 del. ur. Urbanc, Zg. Bela 24 21496

Prodajna plinsko napravo za osebni avto, testirana za 5 let. Leper, Proletarska 6, Tržič 21501

ROLBO za sneg, široko 85 cm, z enosmernim traktorjem, visokozmogljivo, prodaj. Tel.: 45-352 21505

Prodajna barvno TV gorenje, starejši letnik. Janez Meglič, Begunjska 56, Tržič, tel. 50-820 21509

Prodajna motorno ŽAGO husquarna. Markovič, Žeje 15, Duplje 21512

Prodajna črna bel TV aparat gorenje, star eno leto. Informacije po 15. uri, Gorenjskega odreda 2, Kranj, stanovanjske 16 21517

Ugodno prodaj dobro ohranjen STROJ honda tip 400 za odstranjevanje snega (rolba in plug). Spomladi z njim delamo v vrto. Franc Dolinar, Žiganja vas 41/a, 21523

Prodajna barvno TELEVIZIJAO naš, 56 cm, Tel.: 33-881 21528

Barvni TV gorenje, ekran 61 cm, star 5 let, ugodno prodaj. Kovačič, Titova 85, Jesenice 21537

Prodajna ŽAGO venecianko. Tel.: 66-114, popoldan 21540

Singer nov, gospodinjinski šivalni STROJ, prodaj na 55 SM. Tel.: (061) 223-838 dopoldan in (061) 266-940, popoldan 21545

Prodajna industrijski šivalni STROJ singer. Tel.: 60-571 21546

Prodajna pletilni STROJ dvoredni pasap, švicarski 30 odstotkov ceneje in pisal ni STROJ, Skokova 9, Kranj, Stražišče 21547

Prodajna motorno ŽAGO husquarna 770 in rezervne dele za R 4. Jože Zupan, Maistrova 13, Radovljica 21549

Prodajna nov VIDEOREKORDER toshiba. Tel.: 51-569 21562

GOSTILNA LOVEC
Goriče, tel.: 46-030

VAM ŽELI

Srečno, novo leto!

Prodajna motorno ŽAGO tip solorex. Tone Srebrnjak, Blej, Dobrava 119 21609

Prodajna TRAKTOR ferguson 35 konj. moči, generalno popraviljen. Tel.: 47-180 21614

Prodajna TRAKTOR ferrari s 45 konj. moči in nakladalno PRIKOLICO s pogonom na kladalno. 21619

Prodajna HLADILNIK 170 litrski zanussi. Tel.: 60-674 21620

Prodajna JUGO 45, letnik 1984 in VIDEOREKORDER goldstar. Tel.: 33-517 21632

Prodajna elektroagregat 3,5 KW, delilni aparat s konjičkom za rezkalni stroj alg 100 in osebni avto 126 P, letnik 1977. Tel.: 28-645 21657

Prodajna TV fischer, ekran 51 cm, še v garanciji. Tel.: 68-627 21659

Prodajna COMMODORE 64, kasetofon, disketar in dva joystica. Tel.: 49-173 21660

Prodajna IMT 533 s kompresorjem in kabino ter 7 mesecev brejo KRAVO. Vrtač, Mače 11 21684

VITEL igland dvobobenski 3000/2, prodaj. Tel.: 35-282 21675

Prodajna nov kultivator (italjanska mašina), Tel.: 60-250 21679

Prodajna barvni TV iskra azur in COMMODORE 64 s kasetarjem. Štifer, Šutna 2, Zabnica, tel.: 44-584 21684

Prodajna: FIAT 750, starejši letnik, šivalni stroj bagat, čevljarjski stroj za brušenje, čevljarjski stroj, električni za štepanje za serijske izdelke, peč na 21687

Prodajna rabljeno 80 litrsko plinsko napravo za avto. Tel.: 42-893 21690

Prodajna kombiniran MIZARSKI STROJ na tri operacije, starejše izdelave. Juričić, Stara Loka 90, tel.: 61-929 21692

Prodajna tračno ŽAGO za razrez hlodovine. Dolenc, Gabrovo 2, Škofja Loka 21693

Orion VIDEOREKORDER VHS daljinsko upravljanje, HQ sistem, ugodno prodaj. Tel.: 25-503 21697

Prodajna industrijski dvoredni pletilni STROJ diamant R 8, cena po dogovoru. Tel.: 67-023 21700

Prodajna BLOK motorja imt 533, namizno vrtavko 16 mm in gradbeno omaričo s števcem. Ul. 4. oktobra 29, Cerklje 21715

Prodajna barvni TV gorenje. Ravnik, Staneta Žagarja 31, Radovljica 21716

Prodajna VITLO 4 tone. Kurirska pot 11, Prmskovo 21472

Prodajna visokobrejo TELICO ali KRAVO. Vogljje 85 21551

Prodajna dva mesnata PRAŠIČA za zakol, krmljena z domačo krmo. Triler, Sr. Bitnje 23 21552

Prodajna PRAŠIČA za zakol. Trboje 113, tel.: 49-024 21553

Prodajna PRAŠIČA. Predoslje 7 21554

Prodajna PRAŠIČA za zakol. Struževo 7 21568

Prodajna brejo KRAVO ali menjam za jalovo in 150 kg težkega PRAŠIČA. Čadovlje 3 Golnik, tel.: 46-316 21576

Prodajna PRAŠIČA. Benedikova 5 21578

BIKCA črna belega, starega 10 dni, prodaj. Sp. Brnik 56 21586

Prodajna 150 kg težkega PRAŠIČA. Tel.: 45-207 21587

Prodajna PRAŠIČE za zakol. Sr. vas 48, Šenčur 21590

Prodajna KRAVO, dobro mlekarico pred telitvijo. Bobovk 8, Kranj 21591

Prodajna PRAŠIČKE težke do 25 kg. Pivka 7, Naklo 21593

OPTIKA
VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610
(nasproti delikatese)

Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in specialnimi lečami.

Izdelujemo na recept in brez njega.

Cenjenim strankam in občanom Gorenjske želi srečno novo leto 1988.

Od 1.1. do 17.1.1988 ima zaprto.

Pivnica Evropa
Kranj

SILVESTROVANJE V PIVNICI EUROPA

v prijetnem okolju z bogato silvestrsko večerjo po zelo ugodni ceni ob glasbi duo DOMINO

POKLIČITE NAS NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 21-123

VABLJENI

Prodajna glasbeni STOLP tec stereo, dve kaseti, gramofon, hitrostno presnemava nje, dva zvočnika 100 W s carsko deklaracijo ali menjam za stalnejšo Z 101 21570

Prodajna TV color grunding 68. Tel.: 46-129 21579

TV barvni iskra azur, star dve leti, prodaj. Tel.: 51-934 21583

Prodajna malo rabljen molzni STROJ westfalija gorenje. Tel.: 39-046 21598

Prodajna nov ZX SPECTRUM 48 K za 135.000 din. Bojan Lindero, Koritenska 7, Bled (za Petrolom) 21600

DEŽURNI VETERINARIJI

OD 25. DO 31. 12:

Živinorejsko veterinarski zavod Gorenjske - Kranj, Ivana Slavca 1, obvešča živinorejce na Gorenjskem, da sprejema naročila za vse veterinarske storitve vsak dan od 6. ure zjutraj do 22. ure zvečer na zavodu v Kranju oz. po telefonu št. 22-781 ali 25-779.

Naročila za veterinarske storitve oddajte do 8. ure zjutraj, za nujne obiske pa lahko ves dan.

Naročila v času nočnega dežurstva - od 22. ure zvečer do 6. ure zjutraj - pa sprejemajo:

za občino Kranj:
TERAN dipl. vet. JANEZ, Britof 414, KRANJ, tel. 36-121

za občino Škofja Loka:
KRIZNAR dipl. vet. MIRO, Godešič 134, ŠKOFJA LOKA, tel. 62-130

za občino Radovljica in Jesenice:
PAVLIČ dipl. vet. FRANC, Stegne 24, ZASIP, tel. 77-639

za občino Tržič:
SAJOVIC dipl. vet. BORUT, V. Rejca 1, NAKLO, tel. 47-063 ali 79-055

živali

Ugodno prodaj nekaj OVC z mladiči. Franc Nahtigal, Jezerska 103 21464

Prodajna TELETA simentalca za plemo. Sp. Brnik 39 21466

Prodajna KRAVO za zakol in dva PRAŠIČA za nadlino rejo. Sp. Brnik 15 21471

Prodajna 6 tednov staro TELIČKO simentalca. Žabnica 37 21483

Prodajna PRAŠIČA za zakol in 7 dni stara BIKCA. Vogljje 64, tel.: 49-076 21484

Prodajna 7 tednov stare PRAŠIČKE. Sodnik, Pivka 9, Naklo 21485

Prodajna PRAŠIČA do 200 kg za zakol. Zupan, Jezerska c. 18 21486

Prodajna TELICO pingaver tik pred telitvijo. Anica Dovžan, Podljubelj 94, Tržič 21513

Prodajna BIKCA simentalca, starega 10 dni. Zadruga 18, Duplje 21514

Prodajna PRAŠIČA teža 150 do 200 kg in kupim zadnji traktorki vilčar. Oman, Sr. Bitnje 6 21519

Prodajna TELIČKA za zakol ali rejo. Lipar, Vogljje 73 21520

Prodajna PRAŠIČA za zakol, domača krma. Luže 10, Šenčur 21522

Prodajna BIKCA 3 mesece starega ali večjega po izbiri. Hlebce 14, Lesce 21541

Prodajna dva TELIČKA črnobela bikca, stara 10 dni. Vogljje 90 21543

Prodajna 10 dni staro TELIČKO simentalca. Struževo 13 21596

Prodajna KRAVO, ki bo januarja četrti telila. Slatna 3, Begunje 21597

Prodajna KRAVO, ki bo januarja telila. Benedik, Dražgoše 41, tel.: 66-308 21601

Prodajna PRAŠIČA za zakol, celega ali po polovico, težkega okoli 180 kg. I. Boštnika 5, Cerklje 21605

Prodajna dva BIKCA, stara en teden. Jamšek, Bukovica 12, Vodice 21610

Prodajna OVCE z jagnjeti. Mecerc, Begunje 101/a 21615

Prodajna PRAŠIČA, domača krma, teža 230 kg, 50 SM. Tel.: (061) 662-375 21616

Prodajna dva TELETA, stara en teden. Ljubljanska 24, Radovljica 21617

Prodajna 20 do 160 kg teže PRAŠIČE. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 21634

Prodajna KRAVO po izbiri, dve telici, teža cca 200 kg, 2 prašiča, teža 140 kg in KOMBI VW 8+1. Tel.: 68-755 21638

vaše božično darilo

MODNI ATELJE ETINO PERO
CANKARJEVA ULICA 13 - KRANJ
PUNGERI

Prodajna TELICO, staro 15 mesecev za osemenitev. Marija Šori, Zaspig Stagne 25, Bled 21641

Prodajna dva PUJSKA od 20 do 25 kg. Jože Grubar, Smokuč 31, Žirovnica 21648

Prodajna PRAŠIČE za zakol. Luže 37 21649

Prodajna PRAŠIČA za zakol. Česnjevek 3, Cerklje 21663

Prodajna PRAŠIČA za zakol. Česnjevek 11 21665

Prodajna za nadaljnjo rejo 7 tednov staro TELIČKO simentalca in PRAŠIČA za zakol težkega 150 kg. Cerklj, Dobrava 7, Cerklje 21667

Prodajna polovico PRAŠIČA težkega 170 kg. Hrastje 55 21669

Prodajna KRAVO za zakol ali menjam za plemensko telico ali kravo. Virmaše 42, Škofja Loka 21682

Prodajna več mesnatih PRAŠIČEV. Oman, Zminec 12, Škofja Loka 21686

Prodajna ali zamenjam mlado KRAVO za kravo po teletu. Hafner, Trnje 1, Škofja Loka 21688

Prodajna 150 kg težkega PRAŠIČA. Pot na Vovke 2, Cerklje 21699

Prodajna PRAŠIČA ZA ZAKOL, krmljen z domačo krmo in 9 tednov staro TELE. Tel.: 42-227 21709

Prodajna PRAŠIČA za zakol, domača krma. Velesovo 45 21713

Takoj kupim BIKCA starega 3 mesece za nadaljnjo rejo. Tel.: 68-056 21725

Prodajna KRAVO friziko v 8. mesecu brejosti, 4 tele. Alojž Žemva, Zg. Gorje 28 21729

Prodajna eno leto starega BIKCA SIMENTALCA. Mače 3, Preddvor 21731

Tri mlade PSIČKE oddam ljubiteljem. Tel.: 45-497 21735

stan.oprema

Prodajna termoakumulacijsko PEČ 2,5 KW. Kalan, Suha 2, Kranj 21474

Prodajna 50 litrsko zamrzovalno OMARO. Partizanska 23, Kranj, II.nad. 21475

Prodajna koppersbusch dim, 30 x 60 za kuhanje in gretje za 50.000 din. Tel.: 27-452 21477

Zelo ugodno prodaj otroško kompletirano zibelko in KAVČ dvosed-ležalni. Perko, Tuga Vidmarja 10, Kranj, tel.: 34-585 21492

Prodajna dva dobra FOTELJA po nizki ceni. Ogled sobota, nedelja ves dan. Kranj, Reginčeva 5 21495

KUHINJO lipa, hladilnik, rabljeno, pomivalni stroj italjanski (v manjši okvir), ugodno prodaj. Tel.: 34-734 21504

Poceni prodaj 4 FOTELJE in električni strojček za meso. Borut Repar, Trojarje va 19, Kranj 21529

Prodajna SPALNICO, koppersbusch peč ter polkavč. Ogled od sobote dalje. C. S. Žagarja 55, Kranj (pri plinarni) 21532

Črnobeli TV in jogi de lux, novo, prodaj. Krožna 1/a, Zlato polje 21535

Prodajna kuhinjsko opremo s kotom, pravi les primerna za obrtnika, tudi za orodjelje delavnice. Hladilnik gorenje z zamrzovalnikom, dva elek. štedilnika. Valjavčeva 29, tel.: 21-882, vsak dan od 9. do 19. ure 21567

Mallejevi nasledniki in osebe trgovine in restavracije v Brodeh na Koroškem

MALLE

želimo našim cenjenim gostom in bralcem Gorenjskega glasa

vesele božične praznike ter zdravo, uspešno in

srečno novo leto 1988

Tudi prihodnje leto bomo veseli vašega obiska!

Prodajna ohranjeni vzmetnici 200 x 100 ali zamenjam za dimenzije 190 x 90. Horvat Šempeterska 14, Kranj Stražišče 21574

Ugodno prodaj TROSED in dva FOTELJA. Tel.: 36-641 21581

Prodajna ŠTEDILNIK na drva, cena 5 SM in dva KAVČA 5 SM. Esad Nišić, Straža 11, Jesenice 21599

Prodajna sedežno GARNITURO z raztegljivim kavčem. Tel.: 44-591 21602

Gasiško društvo Bistrica pri Trziču prodaj skoraj novo težno PEČ 20.000 Kcal, 30 odstotkov ceneje kot je nova. Tel.: 50-260, int. 212 21607

Prodajna SPALNICO alma z jogijem in 5 delno omaro. Tel.: 45-044 ali 36-606 21611

Ugodno prodaj rabljen ŠTEDILNIK na drva in kombinirani elek. štedilnik (2.2). Tel.: 39-710 21637

Prodajna dobro ohranjeno sedežno GARNITURO, staro 17 mesecev, lahko na dva obroka. Tel.: 38-757 21647

Staro sobno POHIŠTVO, omare, poceni prodaj. Tel.: 34-382 21672

Ugodno prodaj ŠTEDILNIK gorenje, nov za 55 SM. Tel.: 51-526 21673

Prodajna dobro ohranjen kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) 50 cm. Tel.: 66-922 21689

Prodajna SPALNICO, dobro ohranjeno, na tri obroke. Tel.: 83-011 21701

Prodajna kuhinjske elemente. Tel.: 61-358, v soboto in nedeljo 21714

Prodajna KAVČ. Tel.: 36-693 21732

gradbeni mat.

Po ugodni ceni prodaj betonsko ŽELEZO fi 6. Grlic, Trata 28, Cerklje 21498

nama ŠKOFJA LOKA

V samopostrežbi vam priporočamo nakup:
- LOSOSA, KAVIARJA, ŠKOLJK, MORSKIH RAKOV - uvoženih iz Danske,
- DARILNIH PAKETOV KRAŠKIH SPECIALITET: KRAS SEŽANA
- PIŠKOTOV IN DRUGIH SLADKARIJ - tudi po ugodnih cenah

Na vseh oddelkih vam priporočamo nakup aranžiranih daril

SREČNO NOVO LETO 1988

Ugodno prodaj 5 kub. m LENDA-PORJA, debeline 5 cm in 5 rol strešne lepenske. Gorenj, Tomičeva 5, Stražišče 21516

STREŠNIK kanjiša mediteran 222, prodaj 1100 kosov, I. klasa in 1100 kosov II. klasa. Tel.: 62-992 21536

Ugodno prodaj POBJON. Rudi Korosec, Na trati 6/a, Lesce, tel.: 74-587 21544

Prodajna betonsko ŽELEZO fi 8, 800 kg in fi 6 200 kg. Naslov v oglašnem oddelku. 21564

Prodajna cementno strešno OPEKO foilc 1000 kosov. Tel.: 47-095 21582

ŠNEGOBRANE iz kromaste pločevine izdelujemo in montiramo. Tel.: 28-414 ali (061) 268-797 21691

Prodajna 3 kose balkonskih VRAT (ene leve, 2 desne) na termosto stekla, velikost 95 x 214 in OKNO s polkni 140 x 140. Tel.: 69-509 21702

SIPOREKS, debeline 5 in 7 cm, prodaj 10% ceneje. Tel.: 24-122, popoldne 21712

posesti

Polovico hiše v Kranju prodaj ali za menjam za enosobno stanovanje. Naslov v oglašnem oddelku, ali šifra: Ugodno 21112

Prodajna gradbeno PARCELO v Gorjah pri Bledu in les za ostrešje. Orevc, Krnica 84/a, (Zatrnik) 21511

Prodajna polovico stanovanjske hiše z lastnim vhodom, garažo in vrto in Jeseni cah. Naslov v oglašnem oddelku. 21612

V Zalošah 1 pri podnartu, 15 km od Radovljice, prodajamo manjšo hišo z vrto 434 kv. m. Ogled 27. decembra od 14. do 15. ure 21630

Prodajna obnovljeno dvostanovanjsko HIŠO vseljivo po dogovoru, plačljivo v dveh obrokih. Naslov v oglašnem oddelku. 21652

V Seničnem prodaj gradbeno PARCELO z objektom zgrajenim do prve plošče. Šifra: Z DOMCI 21696

Oba sva upokojena in imamva svojo hišo z nekaj vrta in sadovnjaka oddaljeno 1 km od središča Kranja. Želiva pa zamenjati hišo z nekom izven Kranja, nekje šifra: UGDODNA PRILIKA 21724

Klobučnik
Kranj

Kateri poslovni tarzan potrebuje kmečki baročni DVOREC z velikim vrto? Šifra: 3 8 64 24238 21497

Prodajna zadidljivo PARCELO v izmeri 800 kv. m v ožjem območju mesta Kranja. Informacije na tel.: 21-016 21730

vozila

Prodajna ZASTAVIN KOMBI 435 F, letnik 1979, registriran do junija 1988. Informacije po tel.: 38-314, v soboto od 7.30 do 10.00

Prodajna obnovljen Z 750, letnik 1981 za 120 SM. Dodava c.17, Zg. Medvede pri restavraciji 21468

Prodajna dobro ohranjen CITROËN GS 1.3, letnik 1980. Tel.: 28-124, po 16. uri 21473

Prodajna rabljene dele za LADO 1200: vrata, pokrov motorja, prvo steklo, luči, hladilnik, menjalnik, sedeži, zaganjač, alternator, gume s platišči, prva 21478

JUGO 45 L, letnik 1985 januar, prodaj. Ogled v soboto in nedeljo. Begič, Groharjevo nas. 11, Škofja Loka 21482

Prodajna avto MOSKVIČ zelo dobro ohranjen, letnik 1979. Proletarska 11, Tržič 21489

Prodaj P 126, karamboliran po delih ali celega. Rozman, Trojarjeva 42, Stražišče 21490

Prodaj 126 P, letnik 1977, registriran do aprila 1988. Cankar, Gor. vas 243 21489

Prodaj SKODO 110 L, letnik 1973, dobro ohranjeno, registrirano do decembra 1988. Tel.: 78-082 21502

BMW 320, odlično ohranjen, cena 9,5 M, 73.000 km, prodaj. Tel.: 62-416 21506

Prodaj dobro ohranjeno Z 101, karambolirano. Toporiš, Sr. vas 2, pri Golniku 21507

Prodaj R 12, letnik 1974, neregistriran, cena po dogovoru. Kerima Omanovič, Tavčarjeva 21, Jesenice 21518

Z 101, letnik 1976, registriran do 9. 1988, prodaj. Tel.: 22-815, popoldan 21521

Prodaj JUGO 45, letnik 1984. Tel.: 81-873, popoldan 21555

Prodaj VW kombi s cerado registracija do 12. decembra 1988, brezhiben. Meniam tudi v GOLF. Tel.: 21-241, od 17. do 18. ure 21556

Prodaj Z 750, letnik 1977. Tel.: 36-122 21561

Prodaj GOLFA, letnik 1980. Tel.: 16-206, po 15. uri 21566

ELEKTRIČNE OMARICE zunanje ter notranje kompletno opremljene PROMJEM do 30% CENEJE
Tel. 061/213-244

Prodaj VW 1303 S, Viševica 3, Cerklje 21654

Ugodno prodaj TOMOS AVTOMATIC. Mirko Zuran, Hudo 12, tel.: 57-152 21655

Prodaj R 4 GTL, 16.000 km, kot nov, prodaj. Tel.: 28-889 21658

Prodaj GOLFA, letnik 1979, lepo ohranjenega. Ogled Janez Meze, Finžgarjeva 5/a, Lesce, tel.: 74-097 21682

Prodaj Z 101, letnik 1978, obnovljena, na novo registrirana. Gospava Sopran, Pot na Justa 51, Strazarska dolina 21683

Prodaj FIAT 125 italijanski, neregistriran. Cena po dogovoru. Stara cesta 27, Kranj 21671

Prodaj R 5 TL, letnik 1975, obnovljen in dodatno opremljen. Zg. Bitnja 67, Žabnica 21674

Prodaj Z 101 confort, letnik 1979. Stanonik, Hafnerjevo nas. 42, Škofja Loka 21676

Ugodno prodaj delno obnovljen osebni avto Z 101. Tel.: 62-388 21677

Prodaj R 4, letnik 1977. Jelovčan, Šutna 99, Žabnica 21678

Ugodno prodaj R 4 TL, letnik 1978, karamboliran, registriran do junija 1988 in kupersbusch PEC. Tel.: 26-186 21698

Prodaj R 30, letnik 1980. Tel.: (061) 843-195 21703

Prodaj dobro ohranjen JUGO 45, Tomšičeva 18 21707

R 4 GTL, letnik 1986, 19.000 km, poceni in ugodno prodaj. Britof 152 21708

Prodaj Z 101, letnik 1974. Marjan Ježek, Partizanska 15, Tržič 21710

Ugodno prodaj BMW 318 v brezhibnem stanju. Jože Frelj, Posavec 21717

Prodaj GOLF JGL, letnik 1981. Novak, Grad 53, Cerklje 21720

Prodaj VW 1200, ohranjen, za 150 SM. Oprešnikova 49, Kranj, tel.: 26-888 21721

Prodaj VW, starejši letnik. Tel.: 26-860 21722

Peugeot 505 STI dobro ohranjen, prodaj. V račun vzamem tudi manjši avto. Tel.: 28-820 21726

Prodaj R 4, letnik 1984, cena 360 SM. Lelov, Frankovo nas. 159, Škofja Loka 21728

Ugodno prodaj motorno KOLO tomos elektronik 90, letnik 1980. Zupan, Bistrica pri Trziču, C. 4. julija 11, tel.: 50-736 21733

Natakarica z dolgoletno prakso brez obveznosti s stanovanjem išče službo v Kranju ali okolici. Šifra: NATAKARICA 21575

Iščem kakršnokoli delo na dom. Tel.: 66-178 21623

Če ste mladi po srcu in imate lasten prevoz se nam pridružite pri prodaji otroške literatur na področju Slovenije. Tel.: 23-633, samo po 20. uri 21627

Kvalificirani mizar s priročno delavnico sprejme delo na dom. Tel.: 34-810 21629

Honorarno delo za prodajo atraktivnih priložnosti nudimo mladim osebam z lastnim prevozom. Tel.: 25-661, int. 238 21670

Manjša DO v Kranju takoj zaposli računovodja z izkušnjami, lahko mlajši upokojenec ali upokojenka. Šifra: JANUAR 21683

PRIREDITVE

VELIKI PREDNOVOLETNI ŽUR Z MARJANOM SMODETOM NA PRIMSKOVEM 26.12.1987 OB 19. URI

Gasilsko društvo Predosije prireja SILVESTROVANJE v Kulturnem domu. Igra ansambel LIPA. Rezervacije v Gasilskem domu vsak dan, od 18. do 20. ure 21558

LESTVICA SLOVENSKEH DISKOTEKI V soboto, 26. decembra ob 19. uri v discu Šenčur. VABLJENI! 21718

SILVESTRUJTE Z NAMI

DVORANA PRIMSKOVO, 31. DECEMBRA 1987, OD 20. URE NAPREJ ZABAVNE IGRICE, ŽREBANJE VSTOPNIC.

VELIKE NAGRADE:

- POTOVANJA
- CELOLETNI KARTI »CLUBA PRIMADONA« IZ TREBIJE
- VEČERJI V GOSTILNI PRAPROT
- VEČ ENODNEVNIH SMUČARSKIH KART

ZABAVA VAS SKUPINA »GAŠPERLI« PREDPRODAJA VSTOPNIC TRGOVINA PRIMSKOVO

VABLJENI!

razno prodaj

Prodaj žensko narodno NOŠO. Zupan, Zerkjaska 1 pri Trbojah 21414

Prodaj barvni TV iskra azur (4 leta), joga 190 x 90 in pca 200 kg betonskega železa fi 10, svinčene cevi 50 kg in crne cevi za centralno 3 kose 3/4 cole. 21470

Prodaj nov velur moški PLAŠČ št. 52. Tel.: 28-417 21487

Prodaj TROBENTO yamaha. Žun, Valjavčeva 3, 3. nadstropje 21500

Prodaj suha bukova DRVA. Tel.: 70-273 21508

Ugodno prodaj skoraj nov globok otroški VOZIČEK, temno rdeč žamet. Tel.: 44-545 21510

Prodaj drobni KROMPIR. Sr. Bitnja 12 21531

PŠENICO in KORUZO v storžih prodaj po din 250-. Logonder, Strahinj 51, tel.: 47-130 21533

Prodaj polovico mesa od mlade govdi. Voglie 45 21550

Prodaj več GOBELINOV narava. Zupanova 10, Šenčur 21592

Prodaj domače ŽGANJE. Naslov v oglasnem oddelku. 21595

Ugodno prodaj krzneni JAKNI lisica št. 38 in nutrija 40-42. Tel.: 37-184 21618

Jelen GOSTILNA »STARI MAYR« KRANJ

prireja in vabi na SILVESTROVANJE v četrtek, 31. decembra 1987, od 20. do 5. ure v novih prostorih v I. nadstropju.

Igral bo ansambel TRŽIČANI

Kaj pa rezervacije? Vsak dan od 18. do 22. ure (telefon 21-387).

Za vaše zaupanje se vam zahvaljuje kolektiv Starega Mayra.

Prodaj Wartburg, letnik 1982, prevoženih 40.000 km, garažiran, cena 270 SM in pograde z joggim 190 x 90, cena 25 SM. Bertonclicjeva 55, Kranj 21580

Prodaj NISSAN MICRA, star dve leti, kovinsko modra. Kisovec, Delnice 1, Poljane tel.: 65-148 21584

Prodaj OPEL ASCONO 16, dobro ohranjeno, letnik 1978. Marija Goljačič, Zagoriška 2, Bled 21604

AUDI 80 LS, letnik 1977, nujno prodaj, registracija do decembra 1988. Sp. Gorje 132 21606

Prodaj Z GT 55, letnik 1984. Betonova 23, Kokrica, tel.: 25-551 21608

Prodaj PRINCA 1200, registriran do julija 1988, vozen, 50 SM. Drago Ereiz, Frankovo nas. 69, Škofja Loka 21613

Prodaj R 4, letnik 1977. Tel.: 73-808, po 14. uri 21628

FORD FIESTA, letnik 1978, poškodovan na desnem boku prodaj za 250 SM. Ogled vozila pri Klemenčič Jožo, Hlebce 11/a, Lesce 21631

Prodaj Z 750, letnik 1978. Janko Prev. C. talcev 19/a, Kranj 21636

Z 101, letnik 1980, prodaj za 1,9 M. Tel.: 77-387, po 15. uri 21640

Prodaj Z 750, letnik 1976, registriran do decembra 1988, cena po dogovoru. Dvojmoč, Frankovo nas. 42, Škofja Loka, popoldan 21643

SKODO 120 L, letnik 1983, registrirano do decembra 1988, prodaj. Tel.: 25-520 21650

Prodaj R 4 GTL, letnik 1978. Vinko Šparovec, Zadruga 12, Duplje 21653

izgubljeno

Izgubil se je majhen rjav PSIČEK MIKI brez ovratnice. Prosim najditelja, da pokliče tel.: 49-105 21526

Izgubil se je leto dni star ŠARPLANI-NEC, je rjavo črne barve in sliši na ime RUNO. Kdor bi kaj vedel o njemu, naj proti nagradi sporoči na naslov: Franc 21528

zaposlitve

Sprejem vsako ključavnicaško delo (tudi zahtevno). C. na Belo 8, Kranj 21461

Hišni svet Gosposvetska 19, potrebuje čistilo za skupne prostore. 21488

Hišni svet Tuga Vidmarja 10, Kranj, potrebuje snažilko za čiščenje bloka. Perko Tuga Vidmarja 10, Kranj, tel.: 34-585 21491

Strojni ključavničar z večletno prakso išče kakršnokoli delo na domu. Šifra: PRI DEN 21503

Za prodajo najkvalitetnejših knjig MLADINSKE KNJIGE nudimo honorarno zaposlitev ZASTOPNIKU za prodajo Slovenije. Delo ob vikendih, lasten prevoz. Šifra: NAJBOL 21557

Honorarno zaposlitev nudimo komunikativnim osebam. Tel.: 78-269 21560

Prodaj 3 tone sena. Tel.: 74-859 21621

Prodaj bukova in hrastova DRVA. Stanonik, tel.: 68-662 21622

Zelo ugodno prodaj novo žensko krzneno JAKNO (volk) št. 38. Tel.: 74-509 21624

Prodaj JAKNO iz belega ovčjega krzna št. 36. Mestni trg 27, Škofja Loka, tel.: 60-288, popoldan 21625

Prodaj zelo ugodno montažno leseno vikend HIŠICO 4 x 4, obstoječo z vso opremo, 4 ležišča in kuhinja. Tel.: (061) 310-792 21633

Prodaj dvojno korito z desnim odcejalnikom in sifon za 60.000 din in chico kenguru za nošenje. Tel.: 61-446 21645

Prodaj več diatoničnih HARMONIK (frejtonaric) različnih durov, zamenjaj tudi za različne vrste lesa. Lahovec 66, Cerklje, tel.: 42-203 21657

Prodaj MOTOR APN 6, letnik 1985 in vrtno hrastovo mizo s koplji ter pasjo uto. Jurčić, Dol 4, Medvode 21680

Ženski krzneni plašč, mere št. 40-42, ugodno prodaj, lahko na obroke. Stejsnik, tel.: 34-810 21685

Prodaj SENO. Bistrica 13, pri Naklem 21695

Prodaj JABOLKA. Ferjan Franc, Gorenjska 5, Ribno Bled 21704

Prodaj 80 litrski AKVARIJ in ČRPAL-KI mp 65. Masten, Britof 290, Kranj 21706

Črno beli TV iskra panorama gama senzor in nove GUMÉ best 175/70/13, prodaj. Tel.: 28-607 21719

Prodaj dobro 4 vrstno diatonično HARMONIKO. Tenetiše 12, tel.: 46-089 21723

Ugodno prodaj jakno zajec št. 38-40. Tel.: 74-166, popoldan 21727

OSTALO

Nudim vam dobro oskrbo, če mi v Kranju ali v bližini ugodno prodate hišo. Šifra: PRAVNO UREJENO 21480

Svetel nerc PLAŠČ jopa (na zadrgo) št. 38-40 in moderno usnjeno jopo 40-42, ugodno prodaj, obeje novo. Tel.: 22-404 (zvečer) 21734

Prodaj drobni KROMPIR. Porenta, Škofjeloška 32, Kranj 21565

Prodaj novo prikolico za osebni avto, manjalnik za Z 101, moške kotalike s čevlji št. 42 in ženske drsalke 40 za 75 SM. Livk, Kovor 91 21573

Prodaj otroško POSTELJO z jogijem in žensko JAKNO št. 38. Matelič, ul. 1. avgu sta 1 21577

Prodaj 10 kub. m suhih smrekovih DRV po ugodni ceni. Srednja vas 10 21585

Prodaj moški PLAŠČ temno modre barve št. 50, zelo dobro ohranjen, po zelo ugodni ceni 60.000. Tel.: 74-156 21589

OBVESTILA

Čistimo tapisone, itisone in vse vrste preprog. Bajec Štefanija, Britof 193, Kranj, tel.: 36-164

Sprejemam vse vrste naročil ZIDARSTVA poleti in pozimi. Posebna naročila gradnje za leto 1988 spomladi. Šifra: Kvalitetno 21410

Vzdrževanje električnih instalacij, popravo električnih vrtilnih in brusilnih strojev, termoakumulacijskih peči in betonskih mešalcev. KODRIČ, tel.: 40-684 21125

ROLETE: lesene, plastične in žaluzije v kratkem bodo tudi mini aluminijaste rolete polnjene s poliuretanom/narodite Špilerjevim, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: 75-610. IMAMO KONKURENČNE CENE! 21202

Izdelava in popravilo avto-cerad, popravo baldahinov in šotorov. AVTO-TAPETNIŠTVO Rautar, Lesce, Rožna dolina 12, tel.: 74-972

Izolirani CEVI centralne kurjave z volno, pločevino. Tel.: (061)216-673

Prodaj CB TV še v garanciji in oddam ogrevano SOBO moškemu - samcu. Tel.: 33-656 in 38-381 21515

Tovarišici iz okolice Mavčič, ki daje informacije po telefonu o mojem samskem stanu, se iskreno zahvaljujem in ji obnem sporočam, da ni čisto na tekočem. 21559

PREKLJICI Preključujem vse sumnje proti najboljši kolegi Ivanji Herak, ki mi je naredila veliko dobrega, kakor tudi možu in se ji opravičujem, ker sem ji za pridobitev, ki smo jo po naknadnem iskanju našli. Še enkrat se opravičujem vsega lažnega govorenja zoper njo! Bertonclicj, Purgar 21588

Opozarjava Likozar, Angelo, Horvat Darko, vse sosede sodelavke ter prijatelje Miike Tič v kolikor bodo širili ne-preverjene govornice, da jih bova sodno pre 21594

Šivanje na domu (konfekcijski izdelki) nudim. Interesenti naj pustijo svoj naslov z opisom svojih zmogljivosti v oglasnem oddelku. Šifra: ŠIVANJE 88 21642

ZAHVALA: Zahvaljujem se dr. Gregorju Habjanu iz zdravstvene postaje Željenci, ker mi in moji ženi in t. 21646

ko me je napotil v bolnišnico. Rudon, K. Buko 21681

V najem vzamem manjšo DELAVNICO ali garažo z industrijskim tokom ali brez njega za dobo dveh let. Tel.: 22-193 21711

OSTALO

Nudim vam dobro oskrbo, če mi v Kranju ali v bližini ugodno prodate hišo. Šifra: PRAVNO UREJENO 21480

ZAHVALA

Ob boleči izgubi

FRANCA MURAJA

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

Umrla je

LEJA LONČARIČ

hči Vinka Majdiča iz Kranja

Pokopana je bila 18. decembra v Skradu

Ema Aranicki-Majdič
Zagreb, Bosanska 34

OPRAVIČILO

Pri zahvali za pokojno Vido Štiglic je nastala napaka, in sicer se zahvaljujejo dr. Košoroku in ne Košorogu, kot je bilo napisano.

Vljudno se opravičujemo!

V SPOMIN

Minilo je leto, kar že v grobu spiš. H grobu tiho pristopite in večni mir ji zaželite.

27. 12. mineva leto, odkar nas je zapustila naša draga mama

MARIJA KRČ
roj. Žun iz Kokre št. 29

Hvala vsem, ki se je spominjate.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

ALBINE ZUPAN
roj. Kern

Se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, DO IBI in ISKRA, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

ŽALUJOČI VSI NJENI

SLOVENSKE ŽELEZARNE

ZELEZARNA JESENICE

delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in odjemalcem želimo srečno in uspešno NOVO LETO 1988

Blejske zimske prireditve

Začenja se zimska turistična sezona

Bled, 24. decembra — Te dni so spet odprli vrata večino blejskih hotelov. V njih so v času mrtve turistične sezone poskrbeli za redna vzdrževalna dela, v prednovoletnih dneh pa že pričakujejo velik obisk turistov, predvsem Angležev, Skandinavcev, Italijanov in tudi Nemcev.

Kljub temu, da bi bil Bled lahko za turiste zanimiv v vseh letnih časih, je bilo še pred dobrim tednom dni zaprtih večino hotelov. V hotelu Toplice, Krim in Kompas pa so pretekla dva meseca imeli za nekaj več kot dva odstotka več gostov kot lansko jesen. Te dni pa se poleg priprav na najdaljšo noč pripravljajo tudi na zimsko sezono. Poleg možnosti zabave, ki jo imajo blejski gostje, se pripravljajo na pa je predvsem drsanje, dobro urejene okoliške tekaške proge, zabavni večeri od slovenskega večera do smučarskega večera, igre na snegu, keglanje na ledu, sankanje, kopanje in savna, plesi v hotelih, so letos spet poskrbeli za ski pass karto, s katero

vedno dogajalo kaj zanimivega. Zanimivega tako za blejske goste, kot domačine in nedeljske obiskovalce Bleda. Pripravili bodo snežni dan, po Bledu bodo delali kipe iz snega, pripravljali bodo družabne igre na snegu in ledu, med katerimi je posebno navdušenje za spretnostne vožnje z zračnicami, za keglanje na ledu in seveda vse prireditve, ki so na zamrznjenem blejskem jezeru.

vedno dogajalo kaj zanimivega. Zanimivega tako za blejske goste, kot domačine in nedeljske obiskovalce Bleda. Pripravili bodo snežni dan, po Bledu bodo delali kipe iz snega, pripravljali bodo družabne igre na snegu in ledu, med katerimi je posebno navdušenje za spretnostne vožnje z zračnicami, za keglanje na ledu in seveda vse prireditve, ki so na zamrznjenem blejskem jezeru.

V. Stanovnik

Naprejeva javna tribuna s T. Mastnakom

in J. Janšo

»Stvar je v načinu vladanja«

Javne tribune, ki potekajo enkrat mesečno v organizaciji mladinskega glasila Naprej, so postale v Carniumu že ustaljena praksa. Da je to res, dokazuje zadnja tribuna z gostoma Tomažem Mastnakom — sociologom in Janezom Janšo — obramboslovcem, ki je bila zelo dobro obiskana.

Vprašanja, ki so najbolj zanimala poslušalce, so se vrtila okrog demokratizacije v naši družbi, družbenih gibanj, ki so po mnenju Janeza Janše odraz političnega gibanja, kajti tudi politika se je prisiljena modernizirati, to se trenutno vidi v dogodkih v Sovjetski zvezi. Le-ti pa še zdaleč niso identični z demokratizacijo. V okviru družbenih gibanj se še vedno organizirajo najbolj ogroženi in zapostavljeni deli prebivalstva. Torej vseh tistih, ki živijo pod kakršnim koli pritiskom (političnim, gospodarskim, moralnim...), glavni akter iniciativ pa je tako v SZ kot tudi pri nas mladina. Družbena gibanja na vzhodu se od tistih na zahodu razlikujejo po tem, da so manj številna.

Zakaj se alternativna gibanja oblikujejo le zunaj političnih struktur, je zanimalo enega poslušalcev. Tomaž Mastnak je pojasnil, da integriranje gibanj v politični sistem ni možno, ker se dogajajo v družbi, torej zunaj političnih institucij, in edino sprejemljivo je, da ta dva pola družbe še naprej ostanejo razločena.

Zelo zanimiv je bil tudi zgodovinski pregled otoplitev in zamrznitev v političnem življenju nove Jugoslavije. Po besedah Janše je stvar le v načinu vladanja, moči, ne pa v tem, kdo vlada!

D. Matić

Dedek Mraz tudi med jeseniškimi otroki

Jesenice, 24. decembra — Novoletne prireditve, igrice in dedek Mraz te dni razveseljujejo tudi jeseniške malčke. Gledališke predstave, lutkovne igrice in obiski dedka Mraza so se začeli že prejšnji teden, največ prireditve pa bo konec tega in v začetku prihodnjega tedna. Za prireditve skrbi Občinska zveza Društva prijateljev mladine, dedek Mraz pa obiskuje otroke v vrtcih, šolah, krajevnih skupnostih, v bolnicah, v kulturnih domovih. Povsod ga spremljajo z igricami, pesmijo in kulturnim programom.

V. S.

GLASOVA ANKETA

Mir, človečnost, prijateljstvo

Kranj, 23. decembra — Praznovanje božiča se je v Sloveniji ohranilo tudi po tem, ko so ga leta 1952 ukinili kot državni praznik. Nekaterim pomeni družinski praznik, drugim družinsko in versko slavlje, tretjim samo verski praznik.

Aleksander valič iz Ljubljane: »Prijetna mi je osrednja misel tega dne — božič kot praznik miru, prijateljstva, človečnosti... Dokler me življenje ni otrdilo, sem rad praznoval in rad se tudi spominjam tistih časov. Bilo je tako družinsko, tako toplo... Mislim, da človek mora imeti v svojem kratkem življenju toliko svobode, da si sam ureja življenje po svojem občutju in da lahko tudi sam odloča, ali bo božič praznoval ali ne, ali bo na ta dan delal ali ne.«

Alojz Arh iz Skofje Loke: »O božiču se že dolgo ni toliko govorilo, kot se je zanj leto. Osnovno je, da ohranimo strpnost ter medsebojno spoštovanje in razumevanje med vernimi in nevernimi in tudi med pripadniki različnih ver. Praznovanje božiča je stvar vsakega posameznika — jaz ga praznujem, ne želim pa ga nikomur vsiljevati. Na ta dan bom delal tako kot drugi v trgovini, sicer pa bo čas pokazal, ali naj bo božič delovni ali dela prost dan.«

Samo Pavšek iz Trzica: »Božiča nisem nikdar praznoval in ga tudi letos ne bom. Mislim, da naj bo ta dan tako kot vsi drugi delovni dnevi v letu. Vse naj bo normalno — v šolah, tovarnah, trgovinah... Vsi pač niso za to, da bi bil to prost dan.«

Ivanka Balas iz Kranja: »Izhajam iz kmečke družine. Doma smo vedno praznovali in tudi jaz praznujem, čeprav ne nodim v cerkev. To je družinski praznik, tradicija. Na ta dan bom delala. Nekateri moje izdelave so vzeli dopust in bodo proste. Nič nimam proti.«

Jože Tomšič iz Kranja: »Skoraj vsa Evropa praznuje božič, socialistične in kapitalistične države, in res ne vem, zakaj moramo biti mi izjeme.«

Jože Čarman iz Žerjave: »Ugajalo mi je, ko je predsednik slovenske socialistične zveze voščil božične praznike. Čeprav je bilo o tem veliko polemike, se mi zdi, da je bil ta korak pomemben, saj socialistična zveza združuje ljudi ne glede na vero, narodnost, jezik...«

Romana Šifer iz Kranja: »Božični prazniki so ena redkih priložnosti, ko se družina zbere, se pogovori. To je tradicija, ki je ni moč zanikati. Na ta dan bom verjetno vzela dopust. Predavanja bodo, vsaj uradno, razen če se študentje in profesorji ne bodo drugače dogovorili.«

C. Zaplotnik
Slike: G. Šinik

Gorenjska avtocesta: najlaže Kranj Vzhod — Podtabor, nujno Hrušica — Vrba

Težave bodo skušali reševati sporazumno

Kranj, decembra — »Pri gorenjski avtocesti za zdaj kasnije vsa pripravljala dela in zelo nas skrbi, kaj bo, ko bo 1991. leta (o tem skoraj ni dvoma) stekel promet skozi nov predor,« je na svetu gorenjskih občin ugotavljal predstavnik izvršnega sveta Jesenice in odpora za spremljanje izvajanja dogovora o skupnih temeljnih planih gorenjskih občin.

Zaskrbljenost zaradi zamud pri pripravi planskih dokumentov, do katerih prihaja tudi zato, ker se ni potrebnih strokovnih podlag, in zaradi lokacijskih načrtov, pri katerih kasnije predvsem v kranjski in radovljiski občini, je bilo v četrtletju na seji sveta gorenjskih občin opaziti pri vseh. Pri članih sveta iz treh gorenjskih občin, skozi katere bo tekla avtocesta zato, ker trenutno na treh odsekih zamujajo povprečno tri mesece (razen na odseku Črničev — Podtabor), pri predstavnikih Skupnosti za ceste Slovenije in republiškega komiteja za promet in zveze pa zato, ker je tudi finančno avtocesta še precej odprta.

Čeprav v vseh treh občinah, posebno še v radovljiski in kranjski, pričakujejo, da bo največ težav pri premoženjsko pravnih vprašanjih oziroma odškodninah, so se na svetu dogovorili, da bodo s postopki (uskajeno naj bi potekale priprave za spremembo planskih dokumentov in priprava lokacijskih načrtov) pohiteli. Morda bodo zamujeno celo lahko nadoknadili, so izražali upanje. Vsekakor spomladaj naj bi bil ta del priprav pod streho.

Več težav pa bo najbrž zaradi razlastitvenih postopkov. To bodo skušali urejati v vseh občinah predvsem sporazumno. Seveda pa bo treba sprejeti odloke o splošnem pomenu gradnje. Sprejemanje le — teh

Lahko se zgodi, da bo resna ovira za avtocesto tudi protihrupna zaščita v radovljiski občini. Investitor razlaga, da so tovrstna vprašanja vedno razreševali kasneje in tudi na Gorenjskem naj bi se tako dogovorili, da ne bi zavlačevali izdelave načrtov in gradnje. Kako in zakaj kasneje pa je v radovljiskem primeru poglobljene trase težko razumeti. Še manj pa govori v prid takšni razlagi današnje mnenje prebivalcev Vogelje. Tretje leto teče od odprtja gorenjske avtoceste, protihrupne zaščite pa še vedno nimajo.

v vsaki občini posebej pa bo stvar zavleklo, saj je bil odgovor na predlog predsednika kranjskega izvršnega sveta, naj bi takšen odlok za celoto sprejeli v republiki, da to ni moč, ker bi bilo takšno sprejemanje nezakonito.

Časovno stisko v pripravah na začetek gradnje avtoceste stopnjujejo tudi še vedno odprta vprašanja glede cestnih priključkov in cestninske postaje na Črničevu oziroma Brezjah. Več kot o priključkih pa je bilo že do zdaj prekanja o cestninski postaji. V Radovljici so proti lokaciji, v Kranju ne bo nič drugače, če bi se zgodilo, da bi jo zaradi Radovljčanov skušali predstavljati

čakovani zvezni zakon na tem področju pa prav zdaj pripravljajo z enoletno zamudo, je trenutno le še toliko dinarjev, da bo z mednarodnim posojilom in dinarskim pokritjem (gradbeno) izkopen predor. Vsi sicer upajo, da bo prišlo do šestkratnega povečanja deleža bencinskega dinarja za ceste in tako pokritja za drugo mednarodno posojilo, vendar je tu še en zadržek.

Doma, v državi ob uresničevanju projekta transjugoslovanske avtoceste od Karavanskega predora do Spozumelije se bomo morali sporazumeti in prepričati, da sodi gorenjski odsek avtoceste na celotni trasi po izvedbi med najdražje.

Od okrog 7,5 kilometra je bilo prejšnji teden na naši strani izvrtanega 1562 metrov predora, na avstrijski strani pa okrog 1000 metrov. Zaradi težkega terena pa zdaj naši napredujejo povprečno 3 do 3,5 metra na dan, kar je približno za poldrug meter manj od načrtovanega povprečnega dnevnega izkopa. Za zdaj po načrtovani dinamiki še ni zamud.

niže po trasi. Za zdaj, je bilo poudarjeno, je le ugotovljeno, da bi bila ekonomska upravičenost postaje edinole na Brezjah. Vendar pa je bilo zgolj kot obvestilo tudi rečeno, da je v Sloveniji v izdelavi študija, ki naj bi pokazala smiselnost uvajanja cestninskih postaj na avtocestah.

Bolj kot vse dosedanje za mude (ki jih bo pač treba, če ne že nadoknaditi, pa vsaj čimbolj skrajšati) pri pripravah pa trenutno obruša zadeve na glavo denar. Medtem ko se je Skupnost za ceste Slovenije letos dobesedno izčrpala, pri-

Na Vršču ne bodo praznovali novega leta

Jesenice, 24. decembra — V Planinskem društvu na Jesenicah so povedali, da letos, prvič po vojni, ne bo moč preživeti novoletnih praznikov na Vršču. Priljubljeno planinsko postojanko, Erjavčeva kočica, namreč prenavljajo. Pobuda Planinskega društva, da bi namesto Erjavčeve kočice odprli višje ležeči Tičarjev dom, pa je naletela na gluha ušesa. Prav zato, ker so planinci tudi pozimi pogosto hodili na Vršču, so pri Planinskem društvu že poleti predlagali, da bi čez zimo odprli Tičarjev dom, kar pa bi pomnilo tudi precej stroškov. Njihova pobuda pa je ostala v predalih pri Planinski zvezi Slovenije, turističnih društvih, Kompas, tozd Hotel Kranjska gora in še marsikje. Tako bosta letošnjo zimo in tudi preko novoletnih praznikov zaprta tako Erjavčeva kočica kot Tičarjev dom. Za tolažbo vsem, ki se ne morejo odredi silvestrovanja pod Triglavom, pa sta odprta Koča na gozdu in Mihov dom, kjer pa je za novo leto že vse zasedeno.

V. Stanovnik

TEKSTILINDUS KRANJ
INFORMATIVNO PRODAJNI CENTER
PREŠERNOVA 1 — Tel. 25-168
Pričakujemo vas

Danes so prišli prvi gostje v nove apartmaje Triglav

Velika pridobitev za bohinjki turizem

Bohinj, 24. decembra — Od danes naprej je bohinjki turizem bogatejši za še en nov hotel. Odprli so namreč vrata Alpetournih apartmajev Triglav v Stari Fužini. Apartmaje so začeli graditi aprila, te dni pa prihajajo na počitnice že prvi gostje. Veličino povpraševanja je tudi za zimske počitnice in pri Alpetouru zatrjujejo, da bo 27 apartmajev dobro zasedenih.

V. S.

Silvestrovanje za upokoјence

Kranj, 25. decembra — Ker si upokoјenci zaradi nizkega življenjskega standarda ne morejo privoščiti razkošnega silvestrovanja, jim bo njihovo društvo pripravilo novoletno prireditev po zmernejih cenah. Kranjski upokoјenci bodo silvestrovali v stavbi Društva upokoјencev na Tomšičevi 4. Silvestrsko večerjo, pijača in ples jim bodo veljali le 15.000 dinarjev. Zaradi boljše organizacije prošnje, naj se upokoјenci oglase v pisarni društva (v ponedeljek, sredo ali petek) in si priskrbijo rezervacijo.

A. Žalar

skih z izgovorom, da bo za ta denar nakupil material. Predvidevamo, da je na ta način ogoljufal več občanov in prosimo vse, ki kaznivega dejanja še niso prijavili, da se zglasijo na najbližji postaji milice ali na Upravi za notranje zadeve v Kranju.

Zbil dekle in pobegnil

Radovljica, 22. decembra — V torko pozno popoldne se je v središču Radovljice zgodila huda prometna nesreča, ko je voznik, 42 letni Leopold Mulej iz Radovljice, vozil po prostoru za pešce. Tam je hodila 11-letna B. Breljih, ki jo voznik z zaprtimi lučmi ni opazil. Po sedemnajstih metrih vožnje je padla iz avtomobila in obležala hudo ranjena. Voznik je odpeljal domov, kjer pa so ga po besedah očividcev hitro izsledili. Sumijo ga, da je bil močno vinjen, saj se nesreče ni spominjal.

V. S.

UNZ Kranj zaradi suma goljufij obravnava Zdravka VATOVCA, roj. 1934, stalno stanujočega v Čežarjih pri Koprju, začasno v Mošah pri Smledniku. Predstavlja se za obrnika za zasteklitev balkonov. Z interesi, ki jih je dobil preko oglasov v Glasu in Dnevniku, je sklepal pogodbe, pri tem pa zahteval predplačilo v različnih zne-